

example of one I know quite clearly, in Australia, and also over here in some places: problems of salinity in the soil or problems of acidity. Now, those parts researched clearly and correctly can be done in such a way that they will not only help the overall program but they can be published internationally. Where there are problems of cadmium or lead poisoning, there's fundamental research going on in Australia and the United States looking into ways for getting micro-organisms to 'eat that up' and turn it into something that is not poisonous. There's no reason in your program here not to have components like that, so it would cover both community impact and also research impact. But I agree with you in this respect, judging or evaluating how well these programs go cannot be done simply for publication in international journals. One of the reasons I find these programs so interesting and innovative is that they concentrate first on identifying the problems the local community wants to fix, not what the Journal of Physics wants to know, not what the latest biochemical journal wants to know, but what the community wants to know. And I think that is actually one of the ways that truly innovative research can be done. If they are working from the community they may have to think of a new methodology. I think you have a system in place here which might lead to more interesting international publications. But your point on 'you can't measure it on just international publication' is one-hundred percent right. But given that rajabhats will be universities, one of the KPIs that will be put on rajabhats will be publications, so need to be prepared for that as well as this. Rajabhats are one of the most interesting institutes in the world because they cover both areas: they're full higher education institution, and under legislation, they are engines for local development and growth. We no longer have them in Australia, and that is a real shame. That's why rajabhats are very important.

การอภิปรายและสรุปประเด็น จุดเด่น- จุดอ่อนในการพัฒนาโครงการวิจัย
ภายใต้ชุดโครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย

ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ

ระหว่างวันที่ 2 – 4 มีนาคม 24547

ณ โรงแรมไคม่อนพลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การอภิปรายและสรุปประเด็น จุดเด่น - จุดอ่อนในการพัฒนาโครงการวิจัย
ภายใต้ชุดโครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย

ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ

ระหว่างวันที่ 2 – 4 มีนาคม 24547

ณ โรงแรมไคม่อนพลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ดร.สิทธิณัฐ ประพุทธินิติสาร

หากจะสร้างในสิ่งที่เด่นกว่ากรุงเทพ ควรนำจุดเด่นในเรื่องของท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นศักยภาพ
เด่นที่สุดของสถาบันที่อยู่ในพื้นที่ ควรนำจุดเด่นเหล่านี้มาขับเคลื่อน จุดเด่นนี้ไม่มีเรื่อง หากแต่
ขับเคลื่อนแล้วมีพลัง จากนั้นไกลปืนเที่ยงย่อมไม่มีความหมาย เป็นทรัพยากรการผลิตที่สนองตอบ
ต่อประเทศจะเป็นหน่วยที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ผมมีโอกาสสนทนากับท่านรองอธิการ ถามว่ามีอะไรดี
บ้าง ท่านอยากจะทำเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ ถ้าท่านจะบริหารธุรกิจแบบ e – commerce เมื่อใด
ท่านแพ้เมื่อนั้น หากบริหารธุรกิจแบบพาณิชย์อาจทำได้ เพราะกรุงเทพไม่มีท่าเรือมากดังเช่น
ภาคใต้ ไม่มีการขนส่งทางเรือ หรือในด้านพัฒนาบริหารธุรกิจเป็น OTOP เครือข่าย OTOP เรา
สามารถทำได้ดี

สมมติจับเรื่องบริหารธุรกิจถูกคำ ซึ่งมีมาก เมื่อเปิดปริญญาโทมีผู้สมัครเรียนจำนวนมาก
ถ้าจับเรื่องนี้แล้วรับรองว่ากรุงเทพจะสามารถสู้ได้ และควรทำอย่างจริงจังเอาจัง ทั้งในเรื่อง
การเรียนการสอน การเข้าไปดู เรื่องเกี่ยวกับพาณิชย์ หรือเครือข่ายธุรกิจแบบ OTOP ให้มีพลัง
มากขึ้นและเป็นของสุราษฎร์ธานี ถ้านักศึกษาเข้ามาเรียนจะทราบว่าจะเกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ 2
ประเภท ซึ่งเรามีความรู้ไม่เพียงพอ นี่คือเหตุผลหนึ่ง อีกเหตุผลนั้นผมได้สนทนากับท่านรองอธิการบดี
ว่าความจริงแล้วสุราษฎร์ธานีมีทรัพยากรชายฝั่ง และเรื่องการท่องเที่ยว คำถามใหญ่คือ เราจะทำ
อย่างไรเพื่อให้การท่องเที่ยวได้ทั้งทรัพยากรและได้ทั้งคนค้าค้า ๆ ที่มีเงินทุนเพียงอย่างเดียว
หากได้เงินทุนเพียงอย่างเดียว ทรัพยากรจะหมดไป คนจนย่อมจนลง ควรมีอะไรเพิ่มขึ้นและควร
ทำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นเชิงนิเวศจริง ๆ ไม่ใช่เฉพาะเฉพาะคำพูด เมื่อทำแล้วเกิด
ประโยชน์เต็มที่ ลักษณะนี้จึงจะดี

เรื่องที่สามคือการจัดการป่าชายเลน ชายหาดประมง ประมงขนาดย่อม จุดนี้เราต้องรักษา
ฐานทรัพยากรของจังหวัดไว้ หากไม่ทำจุดนี้ในที่สุดเราจะถูกคนอื่นรุกรานทั้งหมด นายทุนใหญ่
มากเท่าใดย่อมถูกรุกรานเท่านั้น ถ้าเราจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา การเรียนการสอน

ระดับบัณฑิตศึกษาหมายถึงการเรียนการสอนที่สามารถนำมาสร้างความรู้ใหม่เกี่ยวกับพื้นที่ที่ออกมา เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการตอบสนองต่อท้องถิ่นแล้วนำท้องถิ่นมาเรียนรู้ร่วมกัน

แนวคิดที่สอง คือเราผลิตบุคลากรที่เป็นพลังชุมพลังใหม่ บุคลากรมีวิธีคิดแบบใหม่ เรียนรู้จากเรื่องจริงแล้วขับเคลื่อนพัฒนา ในขณะที่เดียวกันสถาบันราชภัฏเริ่มมีองค์ความรู้มากขึ้น งานวิจัยมีมากขึ้น ในอนาคตหากต้องการงานวิจัยในเรื่องทรัพยากรชายเลน ชายฝั่ง ต้องเป็นงานวิจัยของสถาบันสุราษฎร์ธานีเท่านั้น ทรัพยากร งบประมาณต่างๆ ได้รับมากขึ้น เราสามารถทำงานได้มากขึ้น และมีทุนสนับสนุนให้อาจารย์รุ่นใหม่ ๆ ไปเรียนปริญญาเอกมากขึ้น จุดนี้มีความเป็นไปได้สูง เปรียบเสมือนพิมพ์เขียว แล้วหน้าต่าง 3 ชั้นที่ได้สามารถเข้ากับพิมพ์เขียวได้อย่างไร หน้าต่างที่เห็นชัดที่สุดคือ Tourism ทำอย่างไรจะทำให้ Tourism ที่อยู่ในพื้นที่แห่งหนึ่งได้รับประโยชน์ทั้งทรัพยากรและประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นของท้องถิ่น ชาวบ้านได้ทรัพยากรสามารถอยู่ได้ คนจนและคนรวยต่างมีความสุข

ด้านงานวิจัยที่ทำวิทยานิพนธ์นั้น ทำอย่างไรนักศึกษา นักเรียน สามารถลงพื้นที่ เรียนรู้เรื่อง Tourism ที่เป็นชีวิตจริงแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งเพื่อทราบข้อเท็จจริงในเรื่องศักยภาพและปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วสามารถนำมาเสนอในห้อง และนักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากบุคคลในพื้นที่ ซึ่งเรื่อง Tourism ที่นักเรียนไปศึกษาจากการลงพื้นที่นั้นมีมากกว่าในตำรา นักเรียนได้เรียนรู้ นี่คือประโยชน์ที่อาจารย์ได้รับ นักเรียนกลุ่มหนึ่งเข้าไปทำในเรื่องนี้เพื่อให้ครบตามหลักสูตร อาจเกิดการพัฒนาทักษะของตนเอง หรือพัฒนาเป็นจุดมุ่งหมายว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถเข้าสู่วงการท่องเที่ยวที่ไม่ใช่เป็นเพียงจักรกลเล็ก ๆ ที่ไม่มีความหมายแต่เป็นนักจัดการท่องเที่ยวที่มาจากประสบการณ์ และจากการจัดการท่องเที่ยวที่พบนั้นปัญหาคืออะไร การท่องเที่ยวที่จะดีขึ้นได้ควรพิจารณาเรื่องอะไร ย้อนกลับไปพิมพ์เขียวเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในเชิงท่องเที่ยว เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์พบว่า Jigsaw ที่ทำสามารถนำไปต่อที่ส่วนใดของภาพใหญ่ ขณะนี้ไม่ทราบภาพใหญ่เป็นอย่างไร จินตนาการว่าควรนำไปใส่ในจุดนี้ แล้วดำเนินการต่อเนื่องขยายพื้นที่ต่อไป ส่วนรายละเอียด รูปแบบวิธีการ การประเมินนักศึกษาทำอย่างไร เราใช้ทฤษฎีทางการศึกษามาประยุกต์ จะเกิดความลงตัวในแง่งานวิจัย แต่กระบวนการที่นักศึกษาเข้าไปสัมผัสการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเพื่อเกิดการเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาร่วมกับคนในพื้นที่ และกระบวนการเรียนรู้นี้เป็นอย่างไร ในส่วนนี้อาจารย์และนักศึกษาคงมีความเข้าใจการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยอาศัยนักศึกษาเป็น Jigsaw เล็ก ๆ ในการเชื่อม อาจารย์ควรลงพื้นที่เช่นกัน เพื่อเกิดการเรียนรู้พร้อม ๆ กัน ตัวนี้ถือว่าเป็นส่วนที่เพิ่มในวิธีการสอนของสาขาวิชาต่างๆ วิธีการสอนในสาขาวิชาการศึกษาต่าง ๆ นั้น เน้นสาขาที่ตนเองถนัดเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่าง เช่น ประเมินผลการศึกษาใช้ T-test , Chi – Square , Attitude, Achievement , Behavior ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ วิทยานิพนธ์ที่ออกมาขอมุณค่า ในช่วงต้นผมเห็นภาพเพียงเท่านี้

งานแรกที่ทำผมไม่ทราบว่ายู่ตรงส่วนใดของห้องใด เช่น เรื่องนักศึกษาเรียนเคมีมีปัญหา ซึ่งวิชาเคมีนี้สามารถนำไปใช้กับสวนยางได้หรือไม่ มีความเกี่ยวข้องในเรื่องการพัฒนาคุณภาพยาง โดยมีทฤษฎีเป็นหลักและนำมาประยุกต์ใช้ ในเรื่องการประยุกต์หากลงไปที่ Rubber Natural เพียงเรื่องเดียว งานย่อมเปรียบเสมือนก้อนอิฐก้อนหนึ่งที่อยู่นอกพิมพ์เขียว หรืออาจอยู่ภายใน พิมพ์เขียวได้เช่นกัน นี่คือวิธีที่ทำให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีอีกหลายวิธีที่เราสามารถทำได้โดยอาศัยพิมพ์เขียว และควรพิจารณาว่านักศึกษาที่เสนอวิทยานิพนธ์นั้นควรเป็น Jigsaw ตัวใด ในพิมพ์เขียว ซึ่งเราควรทราบ

ประเด็นสุดท้าย ส่วนประกอบที่ทำให้สามารถเห็นภาพที่ชัดประกอบด้วย 3 ส่วน เรียกว่า รูปแบบของกระบวนการศึกษา คือ

องค์ประกอบที่ 1 คือรูปแบบการศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 คือความต้องการของท้องถิ่น ทำอย่างไรรูปแบบการศึกษาจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมองได้หลายระดับ

องค์ประกอบที่ 3 คือนักศึกษา

นำองค์ประกอบทั้ง 3 ปฏิสัมพันธ์กัน แล้วสังเกตผลที่เกิดขึ้นในแง่ของการคิดเชิงวิจย เรา กล่าวถึงกันมาว่าระบบศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ในความเป็นจริงสามารถทำได้ มากน้อยเพียงใด สุราษฎร์ธานีคงต้องทำการบ้านเพิ่มขึ้น ถ้าหากจะทำให้ระบบการสอนซึ่งหมายถึง การสอนศิษย์ที่เป็นครูเพื่อให้เป็นครูในโรงเรียน ซึ่งถือเป็นระบบการศึกษา หากถอดออกมาว่า ในขณะนี้นักศึกษาเป็นครูทั้งหมด และผลผลิตของพิมพ์เขียวชุดนี้ เมื่อครูไปทำงานในโรงเรียนจะ สามารถสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างไร ประกอบด้วย 2 มิติ

มิติที่ 1 เป็นเรื่องการนำหลักสูตรและปัญหาความต้องการของท้องถิ่นมาเชื่อมโยงกัน เช่น ความรู้เรื่องการท่องเที่ยว ถ้าหากว่าเราสามารถทราบว่ามีปัญหาคืออะไร ศักยภาพของชุมชนที่ เราศึกษาคืออะไร แล้วพยายามศึกษาหลักสูตรว่ามีการปรับปรุงตามวิธีการปฏิรูปการศึกษา จะมีวิธีการใด ที่สามารถนำมาประยุกต์เพื่อให้วิธีการเรียนการสอนสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น บางแห่งโรงเรียนมีบทบาทกับผู้จัดการการท่องเที่ยวหรือชุมชน ที่ทำการท่องเที่ยว ซึ่งควรสร้างภาพนี้ขึ้นมา การวิจัยเพื่อท้องถิ่นนั้นสามารถติดตัวครูที่เป็น มหบัณฑิตไปในโรงเรียน

มิติที่ 2 นั้นมิใช่เพียงผลิตเฉพาะความรู้ไปสนับสนุนท้องถิ่น หรือนำโจทย์จากท้องถิ่นมา พัฒนาหลักสูตรหรือกระบวนการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว นักศึกษาซึ่งเป็นลูกหลานของท้องถิ่น นั้น ท้องถิ่นต้องการให้ลูกหลานเป็นแบบใด บางครั้งเกษตรกรไม่ต้องการให้ลูกหลานเป็นเกษตรกร

ต่อไป หากเป็นเกษตรกรต่อไปอาจไม่ต้องการให้อยู่ในพื้นที่เดิม ภาพของลูกหลานที่จะผ่านระบบโรงเรียนเป็นอย่างไร ซึ่งงานวิจัยในบัณฑิตศึกษาทำให้เราสามารถคิดได้ และถ้าตัวคนเราออกไปสู่ชุมชน เกิดคำถามขึ้นมาว่า อะไรคือความรู้ที่ชุมชนต้องการ กระบวนการรูปแบบการเรียนการสอนของเราในโรงเรียนจะสื่อออกมาเป็นมิติได้อย่างไร ภาพย่อย 2 – 3 ภาพเป็นส่วนประกอบในภาพใหญ่ได้อย่างไร

ตั้งสมมติฐานว่าเราวิจัยกันมาก ซึ่งจะกลายเป็นคอนกรีตที่วางเคลื่อนตามถนน เมื่อใดจะเป็นบ้าน เราจึงต้องมีการวิจัย และการวิจัยสามารถนำมาคือเป็น Jigsaw จะช่วยได้ ในคำถามแรกของการวิจัยไม่ว่าจะเป็นวิทยานิพนธ์ คือเราจะนำไปต่อกับอะไร ต่อกับรายงานที่เราได้มาแล้ว เพิ่มให้เป็นพลังให้แก่สิ่งใด นอกเหนือจากการได้ครู C7 - 8 เป็นจุดที่ควรคิดเพราะเราอยู่ในสถานการณ์ที่จะต้องขับเคลื่อนเพื่อเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การจริง ๆ

ผู้ดำเนินรายการ

อาจารย์ท่านใดจะเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือไม่ เชิญสถาบันราชภัฏสงขลา

ประธานหลักสูตรยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสถาบันราชภัฏสงขลา

การนำเสนอครั้งนี้ปรับปรุงเพิ่มเติมจากการนำเสนอเมื่อวาน อาจไม่สมบูรณ์ เพราะใช้เวลาในการปรับปรุงประมาณ 2 ชั่วโมง จึงได้เพียง Concept

เป้าหมายของการวิจัย

เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งได้ทำเฉพาะสาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการบริหารจัดการในองค์กรระดับบัณฑิตศึกษาทั้งเรื่องระบบการบริหาร และตัวของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน และระบบนโยบายของสถาบันและนักศึกษา
2. พัฒนานักวิจัยในสงขลาโดยเฉพาะวิทยานิพนธ์และนักศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์และนักศึกษาในการวิจัยแบบ PAR เนื่องจากอาจารย์ในสาขายุทธศาสตร์และพัฒนาหลายท่านไม่เข้าใจการวิจัยแบบ PAR นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้บริหารต้องมีการพัฒนา
3. พัฒนางานวิจัยของระดับบัณฑิตศึกษาให้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง

4. วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ของนักศึกษาไปใช้ในการพัฒนางาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ห้องถิ่นและองค์กร
5. เผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์พร้อมสร้างสร้างเครือข่าย

คำถามในการวิจัย คือ

1. ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และกระบวนการทำงานวิจัยของนักศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะกระบวนการเรียนการสอนแต่ละวิชาซึ่งเป็น Jigsaw แต่ละชั้น แล้วนำมาเป็นภาพรวมก่อให้เกิดงานวิจัยขึ้นมา ในเทอม 1 , 2 , 3 จึงได้จัดวิชาลงแต่ละวิชา โดยมีการเชื่อมโยง บูรณาการเพื่อให้นักศึกษาได้งานวิจัย เช่น เทอมแรกนักศึกษาควรได้หัวข้อการวิจัย แล้วนำ Concept ที่ได้เรียน เช่นวิชาออกแบบการวิจัย หลักการพัฒนา การสร้างยุทธศาสตร์พัฒนานำมาเชื่อมโยงและบูรณาการ เทอมที่ 2 นักศึกษาจะต้องเริ่มเขียนบทที่ 1 , 2 , 3 ระบบการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ บูรณาการเพื่อให้นักศึกษาพัฒนาเป็นงานวิจัยออกมา
2. ระบบการบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร สมมติฐาน คือหากวิจัยแบบ PAR จะได้ระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพหรือไม่
3. ปัญหาการวิจัยจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนกับภาคีอื่นๆสามารถทำได้อย่างไร เช่นสร้างกับชุมชน ห้องถิ่น การเชื่อมโยงเป็นอย่างไร

วิธีการดำเนินงาน

1. ทำความเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหาคืออะไร จึงได้จัดประชุมสัมมนา นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา คณะกรรมการบริหาร อธิการบดีและผู้รับผิดชอบ บัณฑิตศึกษา เพื่อศึกษาระบบการบริหารองค์กรว่าปัญหาอะไร และควรจัดระบบการบริหารองค์กรอย่างไรเพื่อให้เอื้อต่อการทำงานวิจัย โดยใช้ SWOT Analysis
2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัย แบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 สร้างความเข้าใจ เพราะสาขายุทธศาสตร์นั้นประสบปัญหาในเรื่องอาจารย์ผู้สอน หลายท่านไม่เข้าใจ Concept ในเรื่องของการบริหาร การสร้างยุทธศาสตร์ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนควรทำอย่างไร จึงได้จัดประชุมสัมมนาผู้สอนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในเรื่องการสอนการดำเนินการสอนและการทำวิจัยของ นักศึกษาในหลักสูตรว่ามีทิศทางเป็นอย่างไร ใช้กระบวนการอบรมการวิจัย PAR คือมีการจัดฝึกอบรมผู้สอน ผู้เรียนและคณะกรรมการ
 - 2.2 เมื่อได้ Concept แล้ว เราจัดเวทีประชาคมในชุมชนห้องถิ่น เพื่อหาโจทย์วิจัยโดย ผู้นำชุมชน ประชาชน และผู้บริหารแรงงานซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตร่วมนำเสนอ

ปัญหา และกำหนดหัวข้อการวิจัย โดยให้นักศึกษาเป็นผู้จัดเวที ซึ่งนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการนั้น ได้ผ่านการคัดนักศึกษาที่มีคุณสมบัติว่าเป็นผู้ที่ฝังตัวอยู่ในชุมชนและทราบปัญหาของท้องถิ่น

- 2.3 นำผลจากการทำเวทีประชาคมมาวิเคราะห์ปัญหาแล้วและทำเป็น Proposal เสนอสร้างระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย
- 2.4 ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่วางไว้
- 2.5 การประชุมสัมมนาเพื่อประเมินผลที่ได้รับ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่นักศึกษาทำมาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ
- 2.6 การจัดเวทีเพื่อสรุปผลการวิจัย เพราะการแจกเอกสารนั้นชาวบ้านอ่านน้อยมากหรืออ่านไม่เข้าใจ จึงจัดเวทีเพื่อสรุปผลการทำวิจัยพร้อมทำสรุปเอกสารที่เข้าใจง่ายแจกเพื่อเผยแพร่ไปยังชุมชน
- 2.7 นำเอาระบบทั้งหมดที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขในบัณฑิตศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัย PAR การปฏิบัติ การถอดประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับผิดชอบบัณฑิต อธิการบดี คณะกรรมการบริหารบัณฑิตศึกษาและนักศึกษา การสร้างเวทีประชาคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและความร่วมมือกับชุมชน วิเคราะห์ปัญหา วางแผนและสรุป

ขอบเขตการวิจัย 2 ปี

Phase 1 เกี่ยวข้องกับเรื่องการฝึกอบรม การทำความเข้าใจ ในปีแรกเราจะทำความเข้าใจเพื่อให้ได้ Concept ที่ตรงกัน

ขอบเขตทางด้านพื้นที่ คือเขตสงขลา นราธิวาส และนครศรีธรรมราช

ด้านเนื้อหา แบ่งเป็น 2 ด้าน

ด้านที่ 1 การจัดระบบการบริหารจัดการองค์กร การเรียนการสอนต่อหน่วยงานเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัยของบัณฑิต ประกอบด้วยชุดวิจัย 2 ชุด

ชุดที่ 1 คือ โครงการวิจัยและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2 โครงการ

โครงการที่ 1 คือการพัฒนารูปแบบขององค์กรผู้ใช้น้ำของประชาชนที่รับประโยชน์อ่างเก็บน้ำไอบาโจ จังหวัดนราธิวาส ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ตั้งแต่การทำประชาคมครั้งแรก ปัญหาคือปัญหาอ่างเก็บน้ำที่ไอบาโจเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก คนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์เฉพาะบริเวณที่อยู่คันน้ำ ส่วนบริเวณที่อยู่ปลายน้ำ น้ำไม่เพียงพอในการอุปโภคบริโภค การทำประชาคมครั้งแรกได้ใช้ PAR ตั้งแต่ขั้นที่ 1 คือ ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับประโยชน์

โครงการที่ 2 คือรูปแบบการจัดการและการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและชาวบ้าน กรณีศึกษาบ้านวังลุง หมู่ 1 และหมู่ 6 ตำบลทอนหงษ์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งนักศึกษาได้ Defend ไปแล้ว

ชุดที่ 2 คือโครงการวิจัยการพัฒนามีส่วนร่วมของประชาชน มี 2 โครงการ โดยอยู่ในพื้นที่เดียวกันคือตำบลพิจิตร โดยนักศึกษาที่ทำเป็นผู้นำชุมชนในตำบลพิจิตร โดยทำแผนพัฒนาตำบล คือโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลกรณีศึกษาดำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ซึ่งทำงานร่วมกันกับโครงการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมระบบเครือข่ายในการพัฒนารองค์กร กลุ่มชาวบ้านให้มีความเข้มแข็ง กรณีศึกษาดำบลพิจิตร ทั้งสองโครงการนี้ ได้ดำเนินการแล้วในเรื่องศึกษาปัญหาของชุมชนที่ตำบลพิจิตรคืออะไร กระบวนการที่ใช้คือ Focus Group ได้ปัญหาประมาณ 10 ปัญหา Set Priority ได้ 2 ปัญหานี้ นำมาทำเป็นชุดโครงการวิจัย ซึ่งเรา ร่วมทำ Focus Group ตั้งแต่แรกในการค้นหาปัญหา อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าไปดูแล ทั้งหมดเป็น การพัฒนาชุดโครงการ

อ.สินี ช่วงคำ

อาจารย์ปรับปรุงโครงการได้รวดเร็ว ทีมนักวิจัยของสงขลาอาจมีทุนมาก จากการนำเสนอมี การทำงานโดยใช้กระบวนการแบบ PAR มาก่อนแล้วนั้น แต่ละสถาบันอาจแตกต่างกัน บางแห่ง อาจสงสัยว่า PAR คืออะไร แต่บางแห่งมีทุนเดิมอยู่ ดังนั้นในการกำหนดขอบเขตของอาจารย์ ซึ่งเริ่มจากภาควิชายุทธศาสตร์การพัฒนา ขณะที่ทำเรื่องการพัฒนากระบวนการคุณภาพงานวิจัย ไม่ทราบ ว่ามีโอกาสระดมความคิดเห็นของบุคลากรในองค์กร หรือสามารถเชิญภาคีอื่น ๆ มาร่วมได้ หรือไม่ การท่องเที่ยวเชิงปฏิบัติการนั้นเน้นยุทธศาสตร์การพัฒนา เพราะมีพื้นฐาน ประสบการณ์และ ความชัดเจนในเรื่องนี้เป็นทุนเดิม บางสถาบันเสนอว่าหากนำภาคอื่นมาร่วมปฏิบัติอาจเกิด ความยุ่งยากจึงทำเป็นโครงการนำร่อง หากได้ผลดีขึ้นจะเกิดการบูรณาการข้ามสาขา และแจ้งให้แต่ละ สาขาทราบ แล้วสะท้อนความคิดเห็นและร่วมเรียนรู้เพื่อทราบความก้าวหน้า บางคนอาจมีส่วนใน การแลกเปลี่ยน เกิดการขยายผลในองค์กรของสถาบันได้มากขึ้น นี่เป็นโอกาสที่น่าสนใจ ส่วนหนึ่ง ของโครงการคือใน TOR มีเรื่องการเผยแพร่ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ โดยเน้นเรื่องรูปแบบ การนำเสนอข้อมูลคืนสู่ชุมชน ซึ่งมีการคัดเลือกรูปแบบเพื่อให้ชาวบ้านนำไปใช้ได้จริง เข้าใจง่าย นอกเหนือจากงานวิจัยเล่มใหญ่ ๆ การทำบทความทางวิชาการลงวารสารนั้นเป็นอีกส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้นการเผยแพร่ในวัตถุประสงค์ข้อสุดท้าย ส่วนหนึ่ง PAR ควรเน้นประโยชน์กับชุมชน เป้าหมาย และมีใช้เพียงส่วนที่ร่วมทำวิจัยกับเรา และผลของความรู้ที่ได้รับอยู่ในชุมชน รูปแบบที่ กล่าวถึงอาจเป็นแผ่นพับหรือสิ่งต่างๆ มีวิธีการในการสังเคราะห์และนำผลงานวิชาการนำสู่ชุมชน ได้มากมาย เป็นตัวอย่างแก่โครงการอื่น ๆ เพื่อรูปแบบการเผยแพร่ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับชุมชน

ได้มากขึ้น เรื่องการพัฒนาระบบและกระบวนการ วิธีการนำเสนอ การวิจัยภาคสนาม สรุปผลงานวิจัย สรุปบทเรียนและเผยแพร่ อาจเน้นในเรื่องของบทเรียนที่ได้จากการวิจัยชุดโครงการคืออะไร การทดลองใช้ระบบ หลังจากที่ได้พัฒนาระบบแล้ว จึงทำชุดโครงการนี้ขึ้น ควรมีการสรุปบทเรียน เรื่องการทดลองใช้ระบบ และทดลองใช้ระบบ สุดท้ายควรจะได้ทั้งผลการวิจัยในภาคสนามและผลการทดลองใช้ระบบการบริหารงานคุณภาพงานวิจัย และระบบได้รับข้อเสนอแนะในเชิงปรับปรุงระบบ

ดร.สิทธิพันธุ์ ประทุพุทธินิติสาร

จากการนำเสนอเริ่มเห็นกรอบที่ชัดเจนขึ้น ในส่วนของวิธีคิดเริ่มจากศึกษาปัญหาในสาขาของบัณฑิตศึกษา จากนั้นพัฒนางานวิจัย ที่ปรึกษา แต่เมื่อเริ่มต้น เช่น จัด Workshop นำอาจารย์ นักศึกษา ผู้บริหาร สนทนาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น กรณีศึกษาของเราคืออะไร ปัญหาที่มีตั้งแต่เล็ก จนถึงระดับใหญ่

ใครคือยุทธศาสตร์การพัฒนาคืออะไร ยุทธศาสตร์การพัฒนาของสงขลาคืออะไร แบบเดียวกับทักษิณหรือไม่ ซึ่งมีทั้ง OTOP คือทักษิณพยายามทำทุกอย่างให้เป็นทุน เป็นเงิน นำเงินต่อเงิน ถือเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาหรือไม่ ขณะเดียวกันใช้วิธีการในเรื่องของรัฐสวัสดิการคือ 30 บาท รักษาทุกโรค เชื้ออาหารและการสร้างกำลังซื้อล่วงหน้า จุดนี้ถือว่าดีหรือไม่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่แท้จริงคืออะไร จุดนี้เกี่ยวข้องกับการจัดเวที ปัญหาของอาจารย์ในการพัฒนาทางวิชาการ สาขาวิชาเราคืออะไร

ประธานหลักสูตรยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสถาบันราชภัฏสงขลา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาของเราคืออะไร เราไม่กำหนดว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับการค้นหาปัญหาของชุมชน ปัญหาของชุมชนคืออะไร และศักยภาพของชุมชน ชุมชนมีวิธีคิด วิธีจัดการอย่างไรตามศักยภาพที่มีอยู่ เพราะฉะนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนานี้ เราไม่เน้นรูปแบบเป็นอย่างไร แต่เน้นการค้นหาและแสวงหาคำตอบ เป็นยุทธศาสตร์แต่ละบุคคล

ดร.สิทธิพันธุ์ ประทุพุทธินิติสาร

เรื่องนี้เข้าใจตรงกัน หากเราจะใช้ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลหรือยุทธศาสตร์ของผู้ว่า CEO ลงมาหรือไม่ เราควรดูที่ชุมชน ความจริงแล้วการนำชาวบ้านมาร่วมเพียงอย่างเดียวถือว่าดี แต่จะได้ภาพที่ค่อนข้างเล็ก หากนำรัฐบาลหรือผู้ว่า CEO มาจะทำให้ภาพที่ได้ใหญ่ขึ้น ซึ่งอาจทำลายภาพเล็ก ด้วย

ภาพที่สมดุลคืออะไร หากถามชาวบ้านว่าคุณต้องการการพัฒนาแบบใด บางทีไม่ได้ผล หากเราพบกันครึ่งทางคืออะไร ระหว่างนักวิชาการในสาขาเป็นตัวแปร x หากเราจำลองเป็น กรอบคิดงานวิจัยควรใช้กรอบคิดใหญ่ซึ่งเป็นที่ยอมรับ ซึ่งค่อนข้างเป็นนามธรรมและเป็นที่ยอมรับ ทั่วไป ปัญหาคือการถ่ายนามธรรมไปสู่รูปธรรม โดยปฏิเสธการพัฒนาที่ใช้เศรษฐกิจนำ การพัฒนา ที่ทำลายภูมิปัญญา เรามีวิธีการอย่างไรที่พบกันครึ่งทางเป็นรูปธรรม

การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นยุทธศาสตร์หรือไม่ ในระดับหนึ่งยอมรับว่าเป็นยุทธศาสตร์ และ สามารถใช้ได้ทุกที่ ความยั่งยืนในจุดนี้หมายความว่าทรัพยากรที่ยั่งยืน การผลิตภาคเกษตรอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิตของชุมชนพอเพียง ถือเป็นยุทธศาสตร์พอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ยั่งยืนนั้นมี กลไกในการคิดเชิงการพัฒนาสังคม เราสามารถถ่ายทอดเป็นความคิดของชาวบ้านให้สะท้อนออกมา ได้อย่างไร แล้วจับ CEO แบบยั่งยืนอย่างไร มองแบบแยกส่วนหรือไม่ หรือยั่งยืนเฉพาะคำพูด เราจะ หารูปธรรมของการพัฒนาที่ยั่งยืนและสามารถปฏิบัติจริงได้อย่างไร หากทำไป 10 ปี เราสามารถ หาตัวคนที่สามารถปฏิบัติได้อย่างยั่งยืนในบริบทของสงขลาได้อย่างไรเป็นโจทย์ที่หนึ่ง

โจทย์ที่สองคือบางทีชาวบ้านไม่ต้องการความยั่งยืนกับเรา จึงมีอีกตัวหนึ่งที่หนีไม่พ้นคือ การพัฒนาเศรษฐกิจ แต่เศรษฐกิจแบบใดจะเป็นคำตอบสุดท้ายที่ไม่ใช่เศรษฐกิจอุตสาหกรรม ดึงศักยภาพมาเป็นทุน แปลงมูลค่าให้เป็นคุณค่า ภูมิปัญญาคืออะไร ฐานอะไรในชุมชนที่เป็นทุน ทางภูมิปัญญาแปลออกมาเป็นคุณค่าและแปลออกมาเป็นสินค้า แต่มีใจสินค้าเพื่อเป็นสินค้า ให้ ออกมาในเชิงสร้างตลาดยุคใหม่และต่อสู้กันในเชิงสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ เป็นผลผลิตทางคุณภาพใช้ ยุทธศาสตร์การตลาดเชิงคุณภาพเช่นกัน นี่คือการที่ปึกเป็นการพบกันครึ่งกลาง 2 แห่ง เราจะมีแนวทาง อย่างไรให้สงขลาในอีก 10 ปีข้างหน้าโดยพลังของพวกเขาที่อยู่กับสถาบันราชภัฏเป็นกลไกที่จะปิกธง การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นรูปธรรม ด้านการสร้างศักยภาพทางการแข่งขัน ทุนทางสังคม ทางวัฒนธรรม ทุนทางสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ หากเป็นอย่างนี้หมายความว่าได้ทั้งยาใจและยาไส้

โจทย์ใหญ่คือสิ่งที่เรารู้หรือสิ่งที่เราต้องการคืออะไร ประเด็นสืบเนื่องจากตอนที่อาจารย์ทำ เวทีแรกเรื่องการวิเคราะห์ปัญหา คำถามที่เกี่ยวกับเรื่อง PAR หรือการระดมปัญหา Clip chart คำถามที่ นำไปสู่ PAR หากเราถามแบบกว้างคำตอบที่ได้จะกระจัดกระจายจนไม่สามารถจับจุดได้ถูก ถ้า ศึกษาปัญหาควรมีมิติการเจาะปัญหา นี่ไม่ใช่ PAR แบบชาวบ้าน เป็นการทำ PAR ในระดับนักวิชาการ เราควรแยกแยะมิติของปัญหาซึ่งแบ่งได้หลายวิธี มิติทางด้านทรัพยากร เงินไม่พอ รถไม่มี น้ำมัน หมด ขาดแคลนทำวิจัยไม่ได้ เป็นปัญหาในเชิงทรัพยากร เชิงเทคนิค

ปัญหาที่สองคือผู้บริหารไม่สนับสนุน เป็นปัญหาเรื่องการจัดการ และที่สำคัญที่สุดคือ ปัญหาที่คิด วิจัยมีความชัดเจนหรือไม่ สิ่งที่สำคัญให้สงขลามาเป็นธงเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา

มิตินี้เป็นสิ่งที่ต้องกล่าวถึงในเวทีนั้น อาจใช้ Focus Group หรือแบ่งแบ่งกลุ่มเพื่อจำลองภาพ ในกิจกรรมแรกห้องที่ 1 , 2 , 3 มีปัญหาอะไร ปัญหาเชิงเทคนิค ปัญหาในเชิงการจัดการ และ ปัญหาในการกำหนดยุทธศาสตร์ว่าพัฒนาสงขลาอย่างไร เพื่อให้ได้ทั้งความยั่งยืนและศักยภาพ ในการแข่งขัน แต่เราไม่เคยมีกระบวนการที่เข้าไปสัมผัสกับชุมชน จุดนี้ถือเป็นบันไดขั้นแรกที่น่า วิชาการขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนางานวิจัย

ต่อไปนี่งานวิจัยทุกชิ้นต้องเข้าไปสู่ 2 ยุทธศาสตร์หลักในเชิงรูปธรรม เช่นยุทธศาสตร์ที่ เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้ที่ทำเรื่องการศึกษา การศึกษาที่ยั่งยืนต่อการพัฒนาชุมชน เป็นการตอบสนอง ความยั่งยืน ผู้ที่อยู่ส่วนของการศึกษาดั้งแต่หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน บริหารการศึกษา หรือเรื่องการศึกษาในฐานะที่เป็นเครื่องมือกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างคน และก่อให้เกิดการคิดใหม่ ส่วนของท้องถิ่นเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน หรือเรื่องอาหารา ทำอย่างไรให้ยางพาราออกมามีคุณภาพดี คุณภาพดีในที่นี้อาจจะขายพันธุ์แทนการผลิตยางเพื่อขายยาง เข้าสู่มิติที่สองของการพัฒนาด้วยศักยภาพ ของการแข่งขันที่มาจากฐานของทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสิ่งแวดล้อม เราต้องค้นหาร่วมกันชาวบ้าน งานชิ้นนี้จะสอดคล้อง หากเราใช้สิ่งนี้เป็นตัวนำในกระบวนการทั้งหมด สามารถตีโจทย์ได้แตก จะ เห็นในเชิงรูปธรรม

เมื่ออาจารย์เข้าไปสัมผัสกับชุมชน อาจารย์มีแนวอย่างไรเพื่อให้เกิดการพัฒนาเพื่อสร้าง ศักยภาพ การแข่งขัน จนกลายเป็นโจทย์ที่ Feedback เข้าสู่เรื่องของหลักสูตรรวมถึงเรื่องการสอน การพัฒนาหัวข้อโครงงานวิทยานิพนธ์ให้ออกมาเป็นระบบ Concept ที่นำมาใช้ในการสร้างคือ Concept ที่เกี่ยวกับเรื่องการทำยุทธศาสตร์การพัฒนา 2 มิติ และสร้างองค์ความรู้โดยอาศัยการปรับปรุง กระบวนการวิจัยและการเรียนการสอนในสถาบัน เพื่อสนองต่อปัญหาและความต้องการของพื้นที่ ต่อไปเราพยายามสร้างเวทีขึ้นมาในระดับหมู่บ้านเพื่อจะดำเนินการตาม 2 ยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้นจริง ในหมู่บ้าน และหาผู้รู้หมู่บ้าน Feed ขึ้นมา หลังจากนั้นกำหนดชุดโครงการวิจัย เช่น ชุดโครงการ วิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องของ Order User ซึ่งตอบสนองในเรื่องของการพัฒนาแบบยั่งยืน สามารถตอบ คำถามได้ชัดเจน ที่พิจิตรมีปัญหาในเรื่องการวางแผนพัฒนาตำบล วางแผนเรื่องอะไร เป็นแผน ของตำบลพัฒนาออกไปแล้วไม่มีธงที่ชัดเจน เริ่มจากจุดใดนำไปสู่อะไร การพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ OTOP ผลิตมมากเกินความต้องการของตลาด โดยลืมนองยุทธศาสตร์ในการดึงภูมิปัญญามาทำ ในเชิงคุณค่า

หากเรามีธงหรือยุทธศาสตร์ที่ 2 แผนพัฒนาที่ตำบลพิจิตร เมื่อพัฒนาแล้วเกิดแนวคิด เครื่องช่วย การสร้างคนในกระบวนการวางแผนอย่างไร การวางแผนเป็นเพียงเครื่องมือ เปรียบแผนเป็นเบ็ด แต่ปลาไม่ใช่แผน ปลาคือปรับวิถีคิดของคน การสร้างคน การสร้างเครือข่าย ในเรื่องการจัดการ ป่าชุมชนครั้งนี้มีความชัดเจน สามารถตอบสนองยุทธศาสตร์เรื่องการพัฒนาแบบยั่งยืนได้ ชุดโครงการ

เริ่มสอรับกันได้ดี เมื่อขับเคลื่อนโครงการใหญ่แล้ว หากเราไม่ยึดกรอบคิดใดแนวคิดหนึ่งอาจจะ
กระจัดกระจาย ควรระวังในจุดนี้

ประธานหลักสูตรยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสถาบันราชภัฏสงขลา

เพิ่มเติมรายละเอียดเพิ่มในประเด็นแรก คือเรื่องการการบริหารจัดการองค์กร หลักสูตร
ยุทธศาสตร์การพัฒนานี้เปิดสอนประมาณหนึ่งปีได้พบปัญหา ปัญหานี้อยู่ในใจ แต่รอประชุมใหญ่
เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการ
จัดการเรียนการสอน การจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อได้มาซึ่งคุณภาพของงานวิจัย

ประเด็นที่สอง คือเรื่องงานวิจัยของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกโครงการ นักศึกษาได้
แนวคิดว่าการพัฒนาประเทศในขณะนี้ มี 2 แนวทาง คือการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวโลกาภิวัตน์
และการพัฒนาโดยใช้ชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ซึ่งเป็นการนำการพัฒนาในภาพเล็กของชุมชนท้องถิ่น
ซึ่งเราไม่สามารถทำในภาพใหญ่ได้ ต้องทำในภาพเล็ก โดยมีแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งท้องถิ่น
ชุมชนมีการพัฒนายั่งยืนแล้ว แต่นักพัฒนาเข้าไปทำให้ไม่ยั่งยืน ย้อนกลับไปว่าทำอะไรให้ยั่งยืน
ดั้งเดิม ชาวบ้านฐานคิดของชุมชน คำนึงถึงศักยภาพของชุมชน มีการส่งสมภูมิปัญญา ชาวบ้านมีต้นทุน
อยู่เดิม เราเพียงแค่นี้ไปเสริมต้นทุนหรือต่อยอด

แผนพัฒนาตำบล คือแผนแม่บทชุมชน เกิดขึ้นจากศักยภาพของคนในชุมชนในการพัฒนา
ตำบล ทำเป็นแผนแม่บทชุมชนใหญ่ หรือในภาคเศรษฐกิจคือแผนกลยุทธ์ ดังนั้นแผนแม่บทชุมชน
ต้องคำนึงถึงศักยภาพของชุมชน แผนแม่บทชุมชนเมื่อออกมาแล้วจะไปสู่วิสาหกิจชุมชน ผู้นำชุมชน
หลายคนที่มาเรียนได้การจัดทำแผนแม่บทชุมชนโดยมีผู้นำชุมชนเป็นแกนนำ เช่น ตำบลคอนประดู่
จังหวัดพัทลุงจัดทำแผนแม่บทชุมชน ใช้เวลาทำแผนแม่บทชุมชน 2 ปี โดยเป็นวิสาหกิจชุมชนซึ่ง
เป็นสินค้าทดแทนได้ 37 อย่าง เช่น แชมพูสระผม สบู่ น้ำยาล้างจาน น้ำปลา ซึ่งเป็นสินค้าที่จำเป็น
สำหรับชุมชน การไม่ซื้อคือการออม การเพิ่มรายได้ วิสาหกิจชุมชนบางตัวสามารถพัฒนาเป็น
เศรษฐกิจชุมชน เศรษฐกิจชุมชนพัฒนาเป็น OTOP ออกสู่สากลได้ ดังเช่นที่ชาวบ้านทำเกี่ยวกับ
เรื่องไวน์ข้าวเหนียวดำที่ออกเป็นสินค้า OTOP 5 ดาว โดยเริ่มต้นจากวิสาหกิจชุมชน แผนแม่บท

รองศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว

ตั้งข้อสังเกตในเรื่องที่มวิจัยซึ่งสำคัญมากและทุนของตัวเองที่มี ในการวิจัยของภาคใต้ของ
ท่านอาจารย์สุทธีวงศ์เคยขอเพิ่้นักวิจัยออกมาหมายความว่าต้องหยุดกัน ต้องสับแบบสับหัวปลาวา
คุณกินแต่หัวได้แต่คุณก็ไม่มีโอกาสกินกลางตัวกินกลาง ซึ่งไม่ใช่ความผิดของนักวิจัย เป็นความผิด
ของทีมในการเลือกนักวิจัยนี้คือประสบการณ์จริง และกรณีของการทำ PAR นักวิจัยต้องที่สนใจ

รู้จริง มีความหลากหลายในประเด็นเหล่านี้ ให้เป็นข้อคิดรวม ๆ ของทุกทีม ทุกกลุ่มที่มาในกรณีของทีมวิจัย

กรณีของสงขลาสิ่งที่ผมเห็นชัดเจน คือการจัดการเบื้องต้นดีขึ้นเป็นลำดับ เพราะทำทุกอย่างมาจากด้านล่าง การจัดการงานวิจัยนั้นนายแพทย์วิจารณ์กล่าวว่า มี 3 เรื่อง

- 1.การจัดการเบื้องต้น
- 2.การจัดการเบื้องต้นกลาง
- 3.การจัดการเบื้องต้นปลาย

สามประเด็นนี้เกี่ยวข้องกัน การจัดการเบื้องต้นเป็นเรื่องการทำโจทย์วิจัย การนำคนเข้ามาร่วมทีม การ Set วิธีการต่างๆ การจัดการตอนปลายเป็นเรื่องการประเมิน นครศรีธรรมราชกล่าว เรื่องการประเมินไว้ชัดเจน ตั้งแต่การประเมิน การประกันคุณภาพ หรือควบคุมคุณภาพของ นครศรีธรรมราชจะเห็นได้ชัดเจนว่ามีขั้นตอนในการจัดการเรื่องนี้อย่างไร ดังมาตรฐาน ควบคุมมาตรฐาน ตรวจสอบคุณภาพ ประเมินคุณภาพ ทบทวน ปรับปรุงอย่างไร ซึ่งเห็นน้อยมากในงานวิจัย นี่เป็นข้อคิดโดยรวม แต่ยืนยันไม่อยากให้สงขลาแยกส่วนเกินไป เหตุผลคือสงขลามีอะไรที่โดดเด่น สามารถวัดจากงานที่ทำเป็นชุด โครงการมากกว่าวัดจากระบบ

ผู้ดำเนินรายการ

อาจารย์ท่านใดต้องการเพิ่มเติม เชิญอาจารย์สนี ช่วงน้ำ

อ.สนี ช่วงน้ำ

ควรนำประสบการณ์มาเป็นข้อสังเกตสำหรับการดูแลงานเรื่องของการทำแผนตำบล ซึ่งตนเองมีบทบาทร่วมในการพัฒนาชุมชนและเรื่องของเกษตร เราพบว่ากระบวนการในการทำแผนแม่บทเป็นแบบฝึกหัดชุดหนึ่งของชุมชน ชุมชนมีโอกาสเรียนรู้ ร่วมคิดและสามารถระบุประเด็นอะไรต่าง ๆ ทั้งประเด็นปัญหาหรือความต้องการในการพัฒนาได้ หลังจากได้แผนแล้ว หยุดชะงัก คือไม่สามารถทำได้จริงตามแผน เราจะพบในลักษณะนี้มาก ดังนั้นการกำหนดขอบเขตในส่วนหนึ่งของงานที่ลงไปโดยตรงนี้คืออาจต้องดูรายละเอียดว่าข้อเสนอของนักศึกษาเน้นตรงจุดใด หากมีแผนแล้ว ในแผนนั้นสามารถระบุกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนได้ กิจกรรมมีหลากหลาย บางแห่งจะเป็นในเรื่องการทำวิสาหกิจ เครือข่ายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เมื่อระบุกิจกรรมแล้วต้องทำบริบทอีกครั้งเพื่อต้องศึกษาบริบทของวิสาหกิจนั้น เมื่อเปิดงานเชิง Action ของวิสาหกิจนั้น จะเกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเตรียมความพร้อม เพราะฉะนั้นกว่าจะได้แผนปฏิบัติการต้องมีเรื่อง Input การสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพิ่มทักษะ บทเรียนใหม่ มีเช่นนั้นจะคิดที่ฐานเดิมอยู่ Output อีกชุดหนึ่ง หลังจากมีบริบทชุมชน Input ในเรื่องของแผน

ปฏิบัติการที่ชัดเจนขึ้น การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น อาจต้องไปเพิ่มเติม การได้แผนเป็นเพียงเริ่มต้นเท่านั้น

ผู้ดำเนินรายการ

เชิญตัวแทนจากสถาบันราชภัฏ

สถาบันราชภัฏยะลา

เรียนว่าในทีมงาน ท่าน รองศาสตราจารย์ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ จากมหาวิทยาลัยเกษตร ซึ่งเข้ามาดูแลโปรแกรมสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่สถาบันราชภัฏยะลา เมื่อผลิตนักศึกษา 11 คนแรกที่สามารถศึกษาปรากฏว่าวันที่ 2 ท่านเจ๊ะอามิง ท่านยะยา ท่านซุนซีกอ เสนอโครงร่างเข้ามา ในโครงร่างนั้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมานมิตรกล่าวว่า นิคำได้ดำเนินการที่ปัตตานี จับบริเวณพื้นที่แม่น้ำปัตตานีหน้าสถาบันราชภัฏยะลา ได้ต่อ Jigsaw จนเกือบหมดพื้นที่ ยกเว้นเรื่องวิทยาศาสตร์ ผมทำทางด้านวิทยาศาสตร์มา 12 ปี เรื่องแม่น้ำ แต่ทางนั้นทำด้านสังคมศาสตร์มาตลอด ปรากฏว่าตั้งเป็น 2 มหาวิทยาลัย ทั้งนิคำและเราจัดเป็นชมรมอนุรักษ์แม่น้ำปัตตานี แล้วสถาบันราชภัฏยะลาจะหลบไปทางใด จึง Focus ไปที่แม่น้ำสาขบุรี โดยนักศึกษา 3 – 4 ท่านลงความเห็นและทำโครงการ โดยนักศึกษา รองศาสตราจารย์ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ ซึ่งเป็นปรมาจารย์สาขาสังคมศาสตร์กล่าวว่าควรจะไปดูพื้นที่ นักศึกษาจึงเริ่ม Set และสอบโครงร่างผ่านจึงนำมาร่วมโครงการ กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม หรือลักษณะการทำงานแบบกัลยาณมิตรในทางวิชาการค่อนข้างลำบากในวงการการศึกษาของประเทศไทย ยกเว้นท่านศาสตราจารย์สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ซึ่งมีลูกศิษย์มาก

สถาบันราชภัฏยะลาเป็นทีมแรกที่จัดตั้งโครงการมหัศจรรย์ขึ้นมา เราได้แนวคิดในการสนทนากลุ่ม ซึ่งดร. สิทธิณัฐ ประพุทธินิติสาร กล่าวว่าในกระบวนการจัดการในเรื่องบัณฑิตศึกษาไม่ควรมองเฉพาะตัวเรา ซึ่งผมเข้ามาในบัณฑิตวิทยาลัยจึงเห็น โครงการและพัฒนาระบบที่ทำเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าควรมี Output ออกไป การลงพื้นที่ของนักศึกษาต้องมี Product ออกมา ผมวกแขนงนอกแขนงใน หากข้างนอกแข็ง ข้างในอ่อนระบบจะล้ม

คณะนักวิจัยของสถาบันราชภัฏยะลาประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ดร.ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิทักษ์ พาหุรัตน์ ในสายสังคมศาสตร์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมานมิตร วิทยอภิบาลกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา พรหมสุริยะฉาย และผมผู้ช่วยศาสตราจารย์จิต ซึ่งอาจารย์อรรพรรณ กมลในสายบริหารธุรกิจเข้ามาช่วยในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และนุรอชี๊ะเป็นชุมชนที่รับการทำงานของเราว่าจะลงพื้นที่หลังจากนี้ เพื่อทำความคุ้นเคยกับชุมชนนักศึกษาที่เข้ามามี 3 คน ผมใช้คำว่านักศึกษา ท่านยะยาและคณะ ท่านซุนซีกอและคณะ ท่านเจ๊ะอามิงและคณะ ซึ่งกลับไปหาทีมย่อยในการทำงาน

วาระท้องถิ่นที่เราจะไปหาข้อมูลจากชุมชนว่ามีวาระท้องถิ่นอะไร ใช้ชุมชน สถาบัน นักศึกษาเข้ามา และนำความต้องการนี้ไปสู่การพัฒนาบัณฑิต มีหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน รายวิชา อาจารย์ รองผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาฝ่ายวิชาการและชุมชนคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา จะเป็นผู้ดำเนินโครงการ ในเรื่องหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนในรายวิชา คณาจารย์ทั้งหลาย จากวาระของท้องถิ่นนั้นต้องการพัฒนาบุคลากรอย่างไร การหาความรู้จากท้องถิ่นมาร่วมวิจัยเป็น ชุดประสานงานวิจัยของคณาจารย์และวิทยานิพนธ์ นำผลการวิจัยนั้นกลับสู่ท้องถิ่นเป็นลักษณะ ของวงจร

วาระท้องถิ่นนำมา 3 Project เป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแม่น้ำสาขบุรีอย่างยั่งยืน เป็นวาระสมมุติ วาระแรกซึ่งมีโครงการย่อย คือสถานภาพทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแม่น้ำสาขบุรี ทางกายภาพ ชีวภาพ สังคม เศรษฐกิจ ตัวอย่างของทีมงาน เช่น อาจารย์อรรถวรรณคุณเรื่องเศรษฐศาสตร์ , อาจารย์รัตนาคูแลสังคมชีวภาพ กายภาพ ,ผมดูแลพร้อม ทีมงานทางวิทยาศาสตร์

โครงการที่ 1 ปีจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำสาขบุรี คือชุมชนกอกมาไซ และคณะ ซึ่ง Paper ที่นำเสนอสอบผ่านโครงร่างแล้ว

โครงการที่ 2 การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชนชุมชนเมืองแม่น้ำสาขบุรี ศึกษาเทศบาลรีเสาะ ท่านเจ้าอาเมืองและคณะ

โครงการที่ 3 การยอมรับการเกษตรยั่งยืนในชุมชนแม่น้ำสาขบุรี คุณยี่ยาและคณะซึ่งมีทั้ง ชุมชนอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมซึ่งจะสอดคล้องและลงสู่แม่น้ำสาขบุรี

ชุมชนแม่น้ำสาขบุรีจะรับผลวิจัยทั้งหมดลงสู่ชุมชนนั้น โดยคุณนายของท่านเจ้าอาเมืองเป็น กลุ่มแม่บ้านในการขยายผลต่อไป

อีกประเด็นที่ท่านวิทยากรกล่าวว่า วาระการนำภูมิปัญญาไปสู่การได้เปรียบเชิงแข่งขันซึ่ง ให้ท่านยี่ยาจะนำเสนอถึงลักษณะการทำการเกษตรที่แปลก เป็นลักษณะการดึงผลผลิตที่อยู่ใน ท้องถิ่นขึ้นมา เชิญคุณยี่ยาขยายผลในส่วนนี้

คุณยี่ยา มะยี่ชา

ในวาระท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมไปสู่การสร้างสรรค์ในเชิงได้ เปรียบในการแข่งขัน ในขั้นแรกเป็นลักษณะการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้น ชุมชนนั้นทราบว่ในท้องถิ่น

มีภูมิปัญญาอะไรที่มีคุณค่า เราจึงให้ความสำคัญในส่วนนี้ เมื่อชุมชนเห็นว่าภูมิปัญญาต่าง ๆ เหล่านี้มีคุณค่าเป็นสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าอย่างที่ใคร่กล่าว จะเป็นการเพิ่มมูลค่าหรือการเป็นเอกลักษณ์ของเรา คือการจดสิทธิบัตร และสามารถพัฒนาได้ โดยผู้อื่นไม่สามารถนำผลงานนี้ไปได้ ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมีหลากหลาย ตัวอย่างเช่น งานฝีมือหัตถกรรมมีหลายรูปแบบอาจเกี่ยวกับเครื่องใช้สอย ในการประกอบอาชีพ เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือในการทำการเกษตร ซึ่งเครื่องมือหรือภูมิปัญญาต่าง ๆ เหล่านี้มีมากมาย ตลอดจนหมอพั้นบ้านซึ่งมีความรู้ทางด้านสมุนไพร พืชต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน สามารถนำมาสร้างคุณค่าและเพิ่มคุณค่าในการพัฒนาเป็นสินค้าระดับท้องถิ่นสู่ระดับประเทศหรือโลกได้ เพราะว่าสมุนไพรบางชนิดมีเฉพาะถิ่น และภูมิปัญญาในการจัดการป่าชุมชนที่สืบทอดมา

ศ.สุทธีวงศ์ พงษ์ไพบูลย์

กลุ่มที่มานั้นเป็นกลุ่มของบัณฑิตศึกษาซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และอีกส่วนหนึ่ง มีบทบาทอื่นๆอีกหลายบทบาทที่สามารถทำให้งานวิจัยของสถาบันราชภัฏก้าวหน้า ความคิดเห็นอื่นๆที่มีนอกเหนือจากจุดนี้เหมือนที่ได้กล่าวไว้แก่กลุ่มของบัณฑิต

ประเด็นแรก บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในความรู้สึกรักคิด แบ่งเป็น 3 ด้าน

- 1.การจัดการงานวิจัย ด้านนี้มีความสำคัญมาก การจัดการงานวิจัยเป็นบทบาทที่สำคัญมากของสถาบันราชภัฏ
- 2.การพัฒนานักวิจัย ซึ่งเราอยู่ในแบบการผลิตบัณฑิตสาขาต่างๆ
- 3.การพัฒนางานวิจัย หากย้อนกลับไปในอดีต แทบทุกสถาบันรวมถึงมหาวิทยาลัยไม่ให้ความสนใจเรื่องการจัดการงานวิจัย แต่เน้นการผลิตบัณฑิตเป็นส่วนใหญ่ทำให้ขาดส่วนนี้ไป เพราะสถาบันผลิตบัณฑิตทั้งที่ไม่รู้วิธีการจัดการงานวิจัย ไม่รู้จะจัดการอย่างไร

ประเด็นที่ 2 สถาบันราชภัฏให้ความสำคัญในเรื่องการวิจัยน้อย และให้ความสำคัญเพียงรูปแบบหรืออาจไม่ให้ความสำคัญจริง จากประสบการณ์ที่ผมเป็นกรรมการของสถาบันราชภัฏบางแห่ง ผมเตือนตัวเองตลอดเวลาว่าสำนักวิจัยต้องแข็งและมีบทบาทมากกว่านี้ เพราะสำนักวิจัยคือสมองของสถาบัน หากสำนักวิจัยอ่อนกว่าคณะวิชาเขาย่อมไม่เห็นด้วย เพราะถ้าให้กองคาพยพของงานวิจัยเบ็ดเสร็จสมบูรณ์มีพลังจริงๆ นั้นสถาบันหรือสำนักวิจัยเป็นสำนักที่สมบูรณ์ คำว่า “สมบูรณ์” นั้นต้องมีบทบาทที่ชัดเจนเหนือกว่าคณะ แต่ประสานได้กับคณะ แต่ถ้าเหนือคงไม่ดีในแง่การบริหาร อาจเท่าเทียมกันได้

ตราบไคที่ผู้บริหารยังไม่ทุ่มให้เรื่องนี้คงเป็นไปได้ยาก ผู้บริหารทุ่มให้เพียงอย่างเดียวไม่ได้ หากลูกน้องไม่เห็นด้วย ดังนั้นบุคลากรของราชภัฏคือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นสถาบันราชภัฏ

ที่แท้จริงไม่ใช่เพียงอธิการบดีเท่านั้น หลายเรื่องที่ต้องการอยากจะทำแต่ไม่สามารถทำได้ อาจารย์สาโรจน์กล่าวว่า สถาบันใดจะมีคุณภาพเกินกว่าภาพรวมของคนในสถาบันนั้นเป็นไปได้ หากเราเห็นว่าการวิจัยเป็นเรื่องใหญ่ เป็นสมองของสถาบันแล้วต้องมาควบคู่กัน พระราชบัญญัตินั้นสนับสนุนแต่ไม่มีผู้ผลักดัน หากบัณฑิตให้ความสำคัญกับบทบาทนี้มากขึ้นจะก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาล

การนำกระบวนการวิจัยแบบ PAR มาใช้ในงานวิจัยนั้น เพื่อสร้างบุคลากรกลุ่มหนึ่งเพื่อเป็นแบบอย่างหรือชุดนักร้อง สิ่งหนึ่งที่สถาบันราชภัฏต้องพิจารณาเป็นพิเศษ คือวัฒนธรรมการวิจัย トラบใดที่วัฒนธรรมการวิจัยไม่สามารถเข้าถึงความคิดของคนส่วนมาก การพัฒนาย่อมเป็นไปได้ยาก วัฒนธรรมการวิจัยเป็นเรื่องใหญ่ การวิจัยแบบ PAR ควรมีจุดแข็ง 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 คือ กลไกในการวิจัยหรือวิถีพลังของการวิจัยอยู่ส่วนใด เป็นอย่างไร สามารถสร้างขึ้นได้อย่างไร

ส่วนที่ 2 คือ ความเข้าใจวิถีและพลังของชุมชน

สถาบันราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อชนบท หรือท้องถิ่น แต่มีผู้เข้าใจคำว่าเพื่อท้องถิ่นอย่างแท้จริงมากเพียงใด ถ้ามแบบย้อนดูตัวเอง ตัวอย่าง เมื่อ 3 - 4 วัน ผมมีโอกาสเข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับเรื่องสภาพความมั่นคงที่เกิดปัญหาชายแดน 3 จังหวัดภาคใต้ เชิญชาวมุสลิมผู้นำรวมทั้งสภาพความมั่นคง ปัญหาในชายแดนภาคใต้เกิดขึ้นเพราะทุกอย่างอยู่บนฐานของความรู้สึก ไม่มีฐานของความรู้ ใครทราบปัญหาที่แท้จริง fact คืออะไร มีเพียงความรู้สึกเท่านั้น งานวิจัยใดที่เริ่มต้นจากความรู้สึกไม่มีประโยชน์ต่อวงการวิชาการ

เมื่อย้อนกลับมาจุดนี้ เรารู้จักท้องถิ่นเพียงใด トラบใดที่เราไม่ชัดเจนและไม่มีทางชัดเจน ถ้าไม่มีจุดเริ่มต้น และจุดเริ่มต้นของงานวิจัยที่ทำกับชนบท เพื่อพัฒนาท้องถิ่นควรเริ่มจากจุดนี้ หากบุคลากรของสถาบันราชภัฏในฐานะนักวิจัย เริ่มต้นศึกษาท้องถิ่นอย่างถูกต้อง หลายวิธีที่นานาชาติใช้อยู่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับเราเพราะไม่ใช่วัฒนธรรมของเราไม่สามารถนำมาใช้ได้ ในเมืองไทยนี้การวิจัยที่ใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ค่อนข้างแย่ เกิดการสวนทางแล้ว เพราะต้องมีคำอธิบาย ทำแบบสอบถามอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์ มีนักร้อง เพราะวัฒนธรรมในเรื่องความสำนึกของคำตอบของคนไทยมีน้อย แตกต่างจากฝรั่ง ซึ่งมีจิตสำนึกในการตอบคำถามสูง การสัมภาษณ์ก็เช่นเดียวกัน เมื่อผู้ที่ให้สัมภาษณ์ไม่ทราบว่าสัมภาษณ์เพื่ออะไร

เพราะฉะนั้นวิธีการตอบของเขาเบี่ยงเบนได้ตลอดเวลา คำตอบขึ้นอยู่กับอารมณ์ในแต่ละครั้ง วิธีการทั้ง 2 นี้ไม่มีวันเข้าถึงความจริงของข้อมูลสำหรับสังคมไทย สังคมไทยที่ต้องใช้กระบวนการทางวัฒนธรรม ปัญหาใหญ่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ที่วัฒนธรรม แต่วัฒนธรรม

เน้นอยู่ที่เจดีย์ วัด โบสถ์ การละเล่น ถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ถูกต้องจริง แต่ไม่ใช่วัฒนธรรมที่สร้างปัญหา ไม่ใช่ตัวที่แก้ปัญหา ศาสนา ภาษาเป็นเรื่องใหญ่ และแก้ไขไม่ถูกต้อง แต่วัฒนธรรมสำคัญคือวิถีชีวิตวัฒนธรรม วัฒนธรรมการทำงาน ถ้านักวิจัยสถาบันราชภัฏไม่เข้าใจการทำงานของชาวบ้าน ย่อมไม่มีทางรู้จักชาวบ้าน วัฒนธรรมการทำงานไม่เหมือนกัน รูปแบบวัฒนธรรมการทำงานของข้าราชการแตกต่างจากวัฒนธรรมชาวบ้าน

เรื่องการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมคืออะไร เกิดนิยามที่แตกต่างกัน ดังนั้นชาวบ้านควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ร่วมรับรู้ ร่วมเรียนรู้ จากการประเมินงานวิจัย ชาวบ้านมีส่วนร่วมจริงหรือไม่ การมีส่วนร่วมมี 4 ข้อ

- 1.ร่วมกำหนดหัวข้อ วัตถุประสงค์ หรือประโยชน์
- 2.มีส่วนร่วมในการทำ ไม่จำเป็นต้องทำเท่ากันทุกเรื่อง อาจทำต่างแง่มุมได้
- 3.มีส่วนร่วมให้ข้อมูล ให้ความจริง
- 4.มีส่วนร่วมในการรับประโยชน์

โครงการของท่านเปิดโอกาสชาวบ้านมีส่วนร่วมหรือไม่ ตัวอย่าง การประชุมเรื่องทะเลสาบสงขลาได้พูดถึงเรื่องควรเปิดปากกระวะหรือไม่ กลุ่มทะเลน้อยกล่าวว่าเมื่อเปิดปากกระวะ น้ำเค็มไม่สามารถเข้าได้ เพราะฉะนั้นผักตบชวาสามารถอยู่ได้ตลอดทั้งปีเกิดการขึ้นเงิน กลุ่มปากพะยูนกล่าวว่า เมื่อเปิดปากกระวะ น้ำเค็มไม่ขึ้น เพราะฉะนั้นปลาน้ำกร่อยผสมพันธุ์ไม่ได้ เพราะถูกปิดหมด สมัยก่อนพอ “วะ”แตกทีหนึ่งน้ำเค็มเข้าไปจับปลาได้มาก ถามว่าการเปิดปากกระวะนั้นมีความเข้าใจตรงกันหรือไม่ ทุกปี “วะ” จะแตก คำว่า “วะ” ของเขาหมายถึง ปากน้ำเค็มกับปากน้ำจืด อยู่ติดกัน เพราะฉะนั้นปากกระวะจะเป็นปากวะ ปากคลองตะเภาเป็นปากวะ คำว่า “วะ” ของเขา คือ น้ำ “วะ” ตรงกับคำว่าพะ คือน้ำพะ แต่ปากกระวะเป็นหนึ่งในปากกระวะที่อยู่ระหว่างหัวไทร คุณเปิดประตู 4 บาน จะเกิดประโยชน์อย่างไร เริ่มต้นชี้ให้เห็นว่าปัญหาเริ่มต้นไม่ตรงกัน นิยามแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่รู้จักชาวบ้านอย่างแท้จริง เราจะไปพัฒนาชาวบ้านนั้นยาก

ทุกคนกล่าวว่าการวิจัยที่ดีควรลงวารสาร ซึ่งผมมองตรงข้าม โดยเฉพาะวารสารต่างประเทศ นั้นได้ประโยชน์ วารสารเรื่องที่จะลงให้เพราะต่างประเทศเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจแล้วย่อมไม่ลงหมายความว่า เขาอ่านรู้เรื่อง เขาได้รับประโยชน์ เพราะฉะนั้นเห็นด้วยว่าการที่ลงวารสารได้นั้นถือว่าดี แต่ทำไมไม่สร้างวารสารของเราที่น่านับถือขึ้น 5 สถาบันราชภัฏรวมกันทำวารสารขึ้นมา ร่วมมือกันทำงานวิจัย ร่วมกันลงทุน หาทุนตั้งประเด็น วิจัย กลายเป็นพลังที่เข้มแข็ง

จากการอ่านงานวิจัยส่วนใหญ่ไม่นับพบคำตอบใหม่พบเพียงคำตอบเดิม เพราะวิธีคิดติดอยู่กับตำราที่เราศรัทธา วิธีคิดถูกกำหนดกรอบ ผมมีโอกาสหารือกับผู้บริหารหลายคนว่า หน่วยก้านของ

บุคลากรในสถาบันราชภัฏหลายคนเก่งแต่ถูกบริบทอื่นบดบัง เมื่อเก่งขึ้นมาต่างคนต่างแยกใช้ เพราะฉะนั้นนักวิชาการจึงถูกดึงเป็นผู้บริหาร เมื่อบริหารจึงไม่มีเวลาทำผลงานทางวิชาการ เราควร คัดคนเก่งให้ทางวิชาการบ้าง ทำงาน วิจัยแล้วไม่สอน วิจัยเพื่ออะไร คนสอนต้องมีงานวิจัย ถ้าสอน ไม่มีงานวิจัย ไม่มีอะไรมารองรับนักศึกษาจะแคลงเรื่อย ๆ

สรุปว่าที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเรื่องของระบบการจัดงานวิจัยมีมิติต่างๆ มีสามารถทำได้ แต่ ไม่ได้ทำ ทั้งสถาบันราชภัฏและ มหาวิทยาลัย

รศ. ชวน เพชรแก้ว

ผมมีโจทย์ก่อนจะพิจารณางานวิจัยของทุกท่านว่า

1.กลุ่มภาคได้ยอมรับหรือไม่ ว่าเรามาถึงจุดเปลี่ยน คือ เราต้องเปลี่ยนวิธีคิดเปลี่ยน วิธีทำงาน เรื่องของการยอมรับไม่ยอมรับ ของวิธีประเมิน จุดเปลี่ยนตัวนี้ผมคิดว่าเป็นตัวดวงและอาจจะเป็น ตัวสนับสนุนคนบางกลุ่มได้

2. เรามีความเข้าใจตรงกันหรือไม่ ผมย้อนกลับไปถามตัวเองว่า สถาบันอุดมศึกษาเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่นเข้าใจว่าอย่างไร ความเข้าใจอันนี้นำไปสู่การเกิดความเข้มแข็งหรือไม่

3. สถาบันราชภัฏภาคใต้ 5 สถาบัน จัดการเรียนรู้ โดยอาศัยกระบวนการวิจัยตามที่อาจารย์ สุทธิวงศ์กล่าวแล้ว หมายความว่า การเรียนรู้ในปัจจุบัน ผมค่อนข้างที่จะไม่เห็นด้วยกับการมาบอก วิธีหรือให้เด็กบอกว่าการสอนนั้นต้องสอนมากๆ แต่เห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอนด้วย กระบวนการของวิจัยที่จะค้นหาความจริง แต่จะใช้วิจัยอย่างไรเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

4.เราจัดระบบระเบียบการทำงานวิจัยอย่างไร หมายถึงกระบวนการการทำงานที่มีมาตรฐาน อย่างไร มีมาตรฐานอย่างไร

5.เรามีความสุขกับการทำงานวิจัยหรือไม่ อย่างไรโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์หรือรายได้ มากนัก ผมไม่ได้ปฏิเสธสิ่งเหล่านั้นแต่หมายความว่าเราต้องแยกแยะระหว่างรายได้ของการวิจัยกับรายได้ ที่พึงจะได้จากเรื่องอื่นๆ

ประเด็นฐาน ฐานคิด คือ สิ่งที่ตั้งโจทย์โดยรวมๆในสถานการณ์ใหม่เพื่อนำมาใช้กับ การทำงานของท่าน

1. ผมมีฐานคิดว่า ต่อไปนี้สังคมจะต้องใช้ความรู้หลักคั่นสังคม การใช้ความรู้ทางการวิจัย ควรสกัดทั้งการทำและการใช้งานวิจัย

2. ผมมีฐานคิดว่าปัจจุบัน กระแสโลกาภิวัตน์ครอบงำเรามาก กระแสของท้องถิ่นจะเข้ามา ช่วยผ่อนคลายความตึงของโลกาภิวัตน์ให้ลดน้อยลงไปได้หรือไม่ ผมไม่เชื่อปรัชญาการศึกษาเพื่อ

การพัฒนาท้องถิ่นจะช่วยเราได้อย่างไร หากเรามองแต่เพียงเปิด กศ.บป. คือการตอบสนองปรัชญาท้องถิ่น

3.เรื่องทุนวิจัย ถ้าการทำงานวิจัยต้องคุ้มค่ากับการลงทุน หมายความว่าวิจัยจะได้ผลประโยชน์ขอให้ เป็นเพียงส่วนที่เสริมเข้ามา มิใช่เพื่อที่จะบอกว่าทำงานการวิจัย 100,000 บาท ผมได้รับ 70,000 บาท ผมทำเพียง 30,000 บาท

4.งานวิจัยต้องท้าทายต่อการตรวจสอบคุณภาพ วิจัยของเรามีคุณภาพอย่างไร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด สุดท้ายการทำงานวิจัยต้องไม่คดหลุมพรางให้อ่านสงสัยเรื่องคุณภาพงานวิจัยที่ทำโดยปราศจากวิจารณ์ ก่อให้เกิดความเสื่อมแก่ผู้ทำ องค์กร ประเทศชาติและเป็นบาปกรรมแก่สังคม

5.จุดด้อยของภาคที่ผ่านมา จากการวิจารณ์ ตัวอย่างที่เป็นจุดด้อยที่น่านำมาพิจารณาเป็น อย่างยิ่ง สถาบันหนึ่งส่งโครงการมาให้พิจารณา 3 โครงการเป็นสถาบันทางภาคเหนือในหัวข้อเดียวกัน

1. อธิการส่งมา หนึ่งโครงการ
2. อาจารย์คนหนึ่งเรียนปริญญาเอกส่งมา 1 โครงการ
3. อาจารย์ที่อยู่ในสำนักวิจัยส่งมา 1 โครงการ

ทั้ง 3 เรื่องเป็นเรื่องเดียวกัน คือการพัฒนาระบบบัณฑิตศึกษา พัฒนาเพื่ออะไร ทั้ง 3 เรื่องสามารถรวมกันได้หรือไม่ หรือรวมกันได้แล้ว โดยอาจารย์เล็ก อธิการขอ สำนักวิจัยเข้ามาดำเนินการ

สถาบันแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณาจารย์ในบัณฑิตศึกษาเล่าว่า มีคณาจารย์คนหนึ่งบัณฑิตศึกษาพูดในวันที่เราไปภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตนเองไม่ทราบว่ามีโครงการนี้ เพราะสำนักวิจัยแจ้งแต่คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเท่านั้น คณบดีบัณฑิตเป็นผู้เลือกคนเขียนโครงการเพื่อพัฒนาบัณฑิตซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่รู้เรื่องการวิจัย โครงการที่เขียนออกมาจึงไม่ดีเท่าที่ควร ประเด็นเหล่านี้ทำให้คิดว่าระบบภายในสถาบันราชภัฏเหมือนกันหรือหรือไม่ Inside out ไม่ outside in เข้ามาทั้งภายในต่อภายในกับภายนอกแต่ภายในกับภายในยังแตกแยก

ภาคเหนือ ภาคอีสาน มีจุดดีเพราะทุกสถาบันกล่าวแก่ประชุมว่าไม่มีความสามารถ และไม่เข้าใจในเรื่อง PAR เกิดคลื่นลูกใหญ่ ใช้เกณฑ์ใดวิจารณ์งาน เหตุใดสถาบันราชภัฏนครราชสีมาได้สถาบันราชภัฏมหาสารคามไม่ได้ เกิดการตั้งแง่ขึ้น ต่อมาเกิดการยอมรับ ความสนใจในเรื่องนี้ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนในการวิจัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา โดย ดร. ปรีชา อุยตระกูล นำนักวิจัย นักศึกษา อาจารย์ที่สนใจ จากประสบการณ์จากการมองโครงการวิจัยโดยฐานคิด TOR ของโครงการ PAR และระบบการวิจัยที่ใช้ PAR โดยมองทางภาคเหนือ อีสานได้ รวมถึงภาคกลาง ซึ่งกำลังดำเนินการอบรมในวันที่ 17-18 พฤษภาคมนี้

จุดอ่อนของโครงการ คือ

1. โจทย์ปัญหา วัตถุประสงค์ ระเบียบวิธี มองไม่เห็นระบบและการพัฒนาการเรียนการสอน บางโครงการมองเห็นบ้าง งานวิจัยที่ออกมาต้องพัฒนาการเรียนการสอน

2. เมื่อนำเสนอผลงานเสนอเพียงภาพปรากฏการณ์หมายความว่าโครงการวิจัยเกือบ 100 % เสนอภาพปรากฏการณ์เท่านั้น สามารถแก้ปัญหาได้อย่างไร

3. มองไม่เห็นระบบ การขับเคลื่อน ระบบที่สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย หรือที่สอดคล้องกับการพัฒนาอาจารย์ พัฒนานักศึกษา นุเคราะห์ในท้องถิ่น ในภาวะการปัจจุบัน

ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น จุดอ่อนอยู่ที่ใด

ประเด็นที่ 1 เกิดจากวิธีคิดที่สับสน สิ่งที่ต้องการสร้างในงานวิจัยคืออะไร การสร้างงานของท่านมีลักษณะอยู่ 3 ประเด็นจากที่เห็นงานที่พัฒนาแล้ว

ประเด็นที่ 2 วัฒนธรรมเดิมในการทำวิทยานิพนธ์ที่ไม่สอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน

ประเด็นที่ 3 งานวิจัยที่มีคุณภาพ ตัวอย่าง ผมมีโอกาสได้ควบคุมโครงการ 11 โครงการ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)และมีส่วนร่วมสำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย(สวทช.) เป็นโครงการของอาจารย์สถาบันราชภัฏยะลาชื่ออาจารย์นันทรัตน์ นามบุรี กระบวนการเริ่มตั้งแต่การคิดโจทย์ หากจะทำ PAR ให้สมบูรณ์ชุมชนต้องมีส่วนร่วมเป็นวัฏจักรที่หมุนเวียน โดยการผลักดันของระเบียบวิธีวิจัยแบบ PAR

จากการทำงานวิจัยก่อให้เกิด

1. วิธีคิด

2. เราต้องการสร้างงานอะไร ในงานวิจัย สร้างขยะหรือวัฒนธรรมเดิมบางส่วนที่มีประโยชน์หรือสร้างงานคุณภาพ

3. เราไม่มีความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ดังนั้นโครงการวิจัยจึงออกมาในลักษณะของดัดแปะ

สุดท้ายเมื่อนักศึกษาปริญญาโททำงานวิจัยนั้น นักศึกษามีวิจารณ์มากขึ้น การทำโจทย์วิจัยควรคำนึงถึงสมรรถภาพของปริญญาโทคือการมีวิจารณ์ หากเป็นปริญญาเอกสมรรถภาพคือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ งานวิจัยส่วนใหญ่ทั้งปริญญาโทและปริญญาเอกนั้นขาดลักษณะทั้งสองสาเหตุที่กล่าวถึงปริญญาเอก เพราะนักศึกษาที่เรียนปริญญาเอกที่สถาบันราชภัฏพระนครมาขอคำปรึกษา 3 คน วิธีคิดของนักศึกษาค่อนข้างต่ำสมัย จึงให้คำปรึกษาว่าสังคมมีไดนามิก พลวัตน้อยอย่างไร เช่น การมองเป้าหมายแบบความจำเป็นพื้นฐาน (จ.ป.ฐ.) ควรมองเป้าว่าใช้ไม้ที่ถูกต้องไปแต่ละต้นเพราะ

อะไร โคนไม้ก่อให้เกิดอะไรที่นำไปสู่คน โยงไปสู่สัตว์ สิ่งแวดล้อมโดยรวมอย่างไร ในระดับ master degree ควรคิดในเรื่องนี้

ประเด็นที่ 1 เรื่องการทำวิจัยสำหรับปัจจุบันเป็นการวิจัยเชิงพัฒนา สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือหุ้นส่วนในการวิจัย คำว่าหุ้นส่วนการวิจัยหมายถึงนักวิจัย ผู้ถูกวิจัย สังคมที่ใช้ประโยชน์ นักศึกษา เข้ามามีส่วนในการร่วมกันทำงานวิจัยอย่างไร ประโยชน์จากการวิจัยนั้นมี 2 ด้าน ผมเห็นว่างานวิจัยที่ออกมานั้นต้องนำมาใช้ประโยชน์ได้โดยตรง

ประเด็นที่ 2 สามารถนำผลไปจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ หมายความว่าความรู้ที่ออกมาในลักษณะของความรู้ในเรื่องวิจัยเพื่อตัวเองมากเกินไป วิจัยเพื่อตอบอะไรที่เราสงสัย มิได้เป็นลักษณะของการผลิตความรู้ขึ้นมา ถือว่าไร้สาระ

อธิการบดี

สิ่งที่ท่านอาจารย์สุทธวิงศ์กล่าวว่า หากวิจัยแล้วไม่สอนย่อมไม่รู้ แล้ววิจัยเพื่ออะไร เพราะมีสาระที่ได้เป็นองค์รวม ประเด็นก็คือ เราสามารถทำให้การวิจัยและการสอนเป็นพันธกิจหรือภารกิจอันเดียวกันได้หรือไม่ นั่นคือตัวงานวิจัย มองในเชิงบริหารเรามีคำตอบแทนการสอนย่อมสอน เรามีทุนวิจัยย่อมทำวิจัย และคาดหวังว่าทั้งสองส่วนนี้จะเข้ามาอยู่ในระบบเดียวกันได้ในที่สุด ซึ่งอาจไม่เป็นอย่างที่คิด

ในเชิงบริหารที่พบ คือเราคาดหวังว่าอาจารย์ทำวิจัยเพื่อที่จะให้มีผลงานทางการวิจัยปรากฏเกิดประโยชน์ แต่มีข้ออ้างว่าหากสอนมาก จะทำวิจัยได้อย่างไร แล้วจะเกิดวิจัยที่มีคุณภาพได้อย่างไร เข้าใจว่าเป็นปัญหาที่ยังแก้ไม่ได้ อยากทราบความเห็นอาจารย์ในเชิงประสบการณ์ถึงช่องทางในการจัดการเรื่องนี้

ศาสตราจารย์สุทธวิงศ์ พงษ์ไพบูลย์

เรื่องของการบริหารนั้นขึ้นกับนโยบาย เช่น นโยบายของทบวงกำหนดไว้เลยว่านักวิจัยนั้นต้องอยู่สาย ข ไม่ใช้สาย ก ที่เป็นผู้สอน เพราะฉะนั้นเท่ากับว่าเราไม่มีทางที่จะเปิดโอกาสให้คนที่รักวิจัย ไปอยู่ทำงานวิจัยได้ นี่เป็นเรื่องต้องนิยามใหม่ การสอนไม่จำเป็นต้องสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว มีวิธีการอื่นจำนวนมาก การปฏิรูปการศึกษาของสกววิจัยแห่งชาตินั้นเน้นให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบจำได้หมายรู้ การกำหนดได้หมายรู้เป็นเรื่องที่สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถใช้สติปัญญาเพื่อพิจารณาเนื้อหาและกำหนด วิเคราะห์สิ่งต่างๆได้

ผู้เข้าร่วมประชุมจากสถาบันราชภัฏ ยะลา

เรื่องการจัดการงานวิจัย ในปัจจุบันนี้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ค่อนข้างรุนแรง ส่งผลกระทบต่อการจัดการงานวิจัย เช่น เมื่อผมเขียนสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมในเรื่องคุณภาพน้ำ เราใช้รถตู้ในการออกพื้นที่ หากไปในพื้นที่เปลี่ยวอาจมีปัญหายาชาชญากรรมเข้ามา เมื่อสอนนักศึกษาแล้วไม่มีงานวิจัยรองรับจึงเกิดปัญหาขึ้น สำหรับงานวิจัยนั้นเป็นโครงการวิจัยน้ำ แม่น้ำ ปัตตานี ขณะที่สอนเรื่องน้ำเสียเราพานักศึกษา หนังสือพิมพ์ไปดู ลักษณะน้ำที่ไหลออกมาเป็นอย่างไร ใช้เครื่องมือวัดแล้วนำส่งที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ แล้วนักศึกษากรมวิทยาศาสตร์จึงจัดเวทีริมแม่น้ำ เกิดปัญหาในเรื่องความปลอดภัย นี่คือนิยามที่สำคัญ

ศ.สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์

ปัญหาที่ท่านว่านี้ ในสมัยก่อนมีในช่วงสมัยคอมมิวนิสต์ เมื่อออกพื้นที่ชาวบ้านเรียกว่ากลุ่มคอมมิวนิสต์ จึงเกิดอันตรายเพราะไม่รู้ข้อเท็จจริง สถาบันราชภัฏยะลาควรจะทำเรื่องนี้ หาปัญหาที่แท้จริงของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้คืออะไร คนภายนอกไม่สามารถตอบได้ดีเท่าท่านซึ่งเป็นคนภายในพื้นที่ หากสถาบันราชภัฏยะลาทำเรื่องนี้ถือว่ายอดเยี่ยมเพราะเป็นปัญหาที่จะมารับใช้ชาติได้ทันทีเป็นความต้องการของท้องถิ่น ผู้ที่รับเคราะห์หรือรับประโยชน์ในระยะยาวคือคนในพื้นที่ สถาบันราชภัฏมียุทธศาสตร์ในการเป็นมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นคำนึงผลประโยชน์ในท้องถิ่นขั้นสุดท้ายคือการนำออกไปสู่สากล

สรุป คือฐานอยู่ที่ท้องถิ่น ขอบคอบที่สากล ในงานทางวิชาการหมายความว่าต้องเริ่มต้นจากท้องถิ่นท้องถิ่นคือชาติ ชาติกับสากลเป็นฐานเดียวกัน หากใช้เชิงหลักใหญ่ ไม่มองปัญหาเสียข้อมตอบปัญหาระดับโลกไม่ได้

ผู้นำเสนอจากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

วิธีการศึกษาสภาพแวดล้อมเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมพหุกรรมเครื่อง ด้วยพลังชุมชนที่เข้าร่วมในเวทีชุมชน และมีส่วนในการดำเนินการ เริ่มตั้งแต่เรียนรู้สภาพปัญหาจนกระทั่งนำมาพัฒนาโจทย์วิจัยและโครงการวิจัย ในช่วงที่เปิดตัวโครงการวิจัยครั้งนั้น เราได้เผยแพร่ความคิดแบบ PAR ให้ชุมชนรับทราบในระดับหนึ่งอย่างเป็นทางการ ในลักษณะของ PAR ในเบื้องต้น ขั้นตอนต่อไป คือการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ดำเนินการแล้ว

ในส่วนของการขอยุติการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แผน การวางแผนเตรียมการปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียนชุมชนของโครงการย่อย ทั้ง 8 โครงการ โดยร่วมกันกำหนดกรอบโดยผู้วิจัยทั้งหมด คืออาจารย์ นักศึกษา ชุมชนร่วมกันกำหนดกรอบ ได้กรอบกว้างๆ 4 กรอบ คือ

- สภาพกายภาพและชีวภาพ
- สังคมและวัฒนธรรม
- เศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง
- วิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน

การนำกรอบเหล่านี้ไปศึกษาบริบทชุมชนในโครงการวิจัยทั้ง 8 โครงการ ในระยะที่ 1 ศึกษาชุมชน คือ บริบทชุมชน ซึ่งได้รับข้อเสนอแนะมาจากวิทยากรที่กรุงเทพในครั้งที่แล้ว เราพยายามอย่างยิ่งที่จะไม่ให้กรอบทั้ง 4 กรอบ ข้างต้นนั้นมีอำนาจและมากบังคับเกินไป จนกระทั่งไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ (อธิบายประกอบ power point)

การศึกษานโยบายชุมชนในลักษณะทางกายภาพ และศึกษาอาชีพเบื้องต้นในพรุควนเคร็ง อาชีพในพื้นที่ พรุควนเคร็งมีลักษณะที่เป็นแบบเดิมอยู่มาก ลักษณะอื่นที่เป็นก่อน เป็นเรื่องการแปรรูปสัตว์น้ำจืด คือแปรรูปปลาเป็นก้อนเรียกเคยปลา และส่วนหนึ่งประกอบอาชีพประมงน้ำจืดเป็นหลัก เป็นวิสาหกิจชุมชนในเรื่องของผ้าทอ นี่เป็นสภาพในพื้นที่พรุควนเคร็ง หลังจากลงไปศึกษาพื้นที่ ถนนที่ใช้สัญจรไปมามีฝุ่นฟุ้ง บ้านเรือนตั้งอยู่ริมถนน ถนนนี้ตัดผ่ากลางพรุ ซึ่งปกติชาวบ้านจะตั้งถิ่นฐานอยู่ขอบพรุ เมื่อมีถนนตัดเข้าไป จึงมาอาศัยที่ขอบพรุในส่วนนี้เป็นวิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ตัวใหม่ที่พัฒนาขึ้นในเรื่องของการย้อมสีธรรมชาติ การย้อมเส้นใยด้วยสีธรรมชาติเพื่อที่จะเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ต่อไปจะดำเนินการเก็บข้อมูลบริบทชุมชนให้ชัดเจน ขณะนี้ได้เก็บไปบางส่วน แต่ไม่สามารถที่นำเสนอได้ การศึกษาหัวข้อเฉพาะ กำหนดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แต่ละโครงการมี 1 หัวข้อ ในหัวข้อต่างๆเหล่านี้จะถูกบูรณาการอยู่ภายใต้วิชาเอกทั้ง 4 วิชาทั้งหมด บทเรียนที่ 2 จะบูรณาการลงไปภายใต้วิชาเป็นกรณีศึกษา หลังจากนั้นจะเข้าสู่เอกศึกษาไทยคดีนิพนธ์

การดำเนินการที่ผ่านมา วิทยานิพนธ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ใช้ได้ทันที และใช้ได้ทุกระดับ ดังนั้นในช่วงที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และกลุ่มจังหวัดตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช ได้จัดทำแผน CEO เราไปร่วมทำแผน CEO น้อย โดยบรรจุโครงการพัฒนาระบบนิเวศชุมชนลุ่มน้ำปากพนังเข้าในการดำเนินการนั้นเพื่อให้ผลการวิจัยเกิดประโยชน์ต่อภาคที่เกี่ยวข้องทุกระดับ กิจกรรมในวันนี้เป็นไปตาม TOR ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดว่า หลังจากพิจารณาโครงการแล้วเกิดการพัฒนาอาจารย์ นักศึกษา ชุมชน เพราะฉะนั้นนี่คือกิจกรรมหนึ่งที่อยู่ในกิจกรรมวันนี้ เป็นกิจกรรมที่อยู่ในแผนปฏิบัติการวิจัย

กิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไปในส่วนของโครงการย่อยนั้น ในส่วนของโครงการได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดทำเป็นเอกสารชุดหนึ่ง ส่วนของนักศึกษาโครงการย่อยได้นำข้อมูลที่ลงไปศึกษาในชุมชนแนบกับรายงานความก้าวหน้าทีในเอกสารนี้ชุดหนึ่ง

รศ. ชวน เพชรแก้ว

สาเหตุที่โครงการนี้ได้รับการอนุมัติในรอบแรก ประเด็นสำคัญที่สุดคือ

1. โครงการยึด TOR ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั้งหมด
2. โครงการมีความชัดเจนในเรื่องการพัฒนานักศึกษา อาจารย์ ระบบ โดยไม่มองว่าจะต้องสร้างระบบขึ้นอย่างไร แต่จับประเด็นของกรณีศึกษาเป็นระบบตรงนั้นเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า เป็นระบบใหญ่

3. ชุดโครงการแสดงถึง PAR ที่ชัดเจน เริ่มตั้งแต่โจทย์วิจัย ซึ่งพยายามใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง เกิดการรวมพลัง คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และใช้นักวิชาการ นักพัฒนาในเรื่อง การสร้างสัมพันธ์กับชุมชน

4. ใช้กระบวนการเรียนรู้จริงเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนา เป็นการปรับด้านความคิด ใน ครั้งแรกสิ่งที่ดำเนินการไม่ได้เป็นเรื่องชีวิตว่าจะไปสู่ความสำเร็จอย่างไร แต่จากกระบวนการเชื่อได้ ดังที่ ดร.โอภาส ปัญญาและคณะกรรมการกล่าว นี่เป็นโครงการหนึ่งในหลายโครงการในระดับ ประเทศไทยที่สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ยุทธศาสตร์หรือวิธีที่ใช้ทั้งหมดใน โครงการ มีพลังในการจัดการกับปัญหาในสังคมแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นควรมองในส่วนนี้ให้ ลึกซึ้ง เราต้องเล็งพัฒนารวมของสถาบันราชภัฏแบบหารเฉลี่ยอาจารย์ คณะกรรมการกล่าวว่า ห้ามหารเฉลี่ยแล้วเกิด Effect กับเรา เชิญรองศาสตราจารย์โน บำรุง

รศ. มะโน บำรุง

สิ่งที่นครศรีธรรมราชทำอยู่ในส่วนที่เรียกว่าปฏิเวธ เอกสารของสถาบันราชภัฏภูเก็ต เรื่องวิธีปฏิบัติ อาจสัมภาษณ์ท่านในปีหน้า ขณะได้ดำเนินการในส่วนปฎิบัติ โดยเริ่มต้นส่วนที่ เรียกว่าทฤษฎีนำ สารหลักคิด หลักวิชาการอยู่บนพื้นฐานที่กำลังมองว่าทำอะไรเราจะไปสู่ สิ่งที่ดี คิด ภูมิหลังของเรื่องราวจากแผ่นแรก ภาพที่เห็น คือนำวิถีแห่งปัญญาเพื่อแก้ปัญหาชุมชน สร้างชาติมั่นคง ชุมชนเข้มแข็ง คำตอบที่ได้รับมีหลากหลาย การมองปรากฏการณ์จริงของงานวิจัย ในการใช้ปัญญาระดับบัณฑิตศึกษาผลที่ได้ คือเรียนสูงเท่าใดยิ่งห่างจากชาวบ้านมากขึ้นเท่านั้น ตัวอย่างงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา การบริหารการศึกษาจะมีเฉพาะ Participate บทที่ 4 ไม่มี คำตอบ ในบทที่ 5 แตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญ หากดูงานระดับปริญญาตรี จะมีงานทั้งInventory Research และ focussing Research ที่อยู่ชุมชน เช่นออกแบบเครื่องมือในการปอกมะพร้าว เครื่องมือในการทำกิ่งคอนเพื่อช่วย OTOP เพื่อช่วยชาวบ้าน เมื่อถึงระดับนั้น ทฤษฎีสูงแต่ ประสิทธิภาพต่ำ

งานวิจัยเช่นเดียวกัน เรานำมาเป็นหลักคิด Concept วิสัยทัศน์ เกิดความคิดว่าทุกอย่างต้อง มีที่มาที่ไป วัตถุประสงค์คือออกแบบระบบในส่วนของคุณคิด ในส่วนปฎิบัติหรือสร้างระบบ

บริหารจัดการงานวิจัยที่ดีได้อย่างไร ในระดับมหาวิทยาลัยวิจัย สิ่งที่สำคัญที่สุด คือคุณภาพของ การบริหารที่ได้ก่อให้เกิดผลเช่นนครศรีธรรมราช แดนเกิดของนครศรีธรรมราชเป็นอย่างไร นี่ คือวิธีการ ระดับที่ 3 ทำอย่างไรจึงจะดีกว่าเดิม เป้าหมายคือสร้างคนสร้างชาติ ชุมชนเข้มแข็ง ชาติมั่นคง นั่นคือภารกิจหลัก ส่วนที่กล่าวว่าบริบทเป็นปัญหาเป่านั้น เราจึงต้องวิจัยและโยง การเรียนรู้สู่การปฏิบัติผลของการปฏิบัติเป็นการเรียนรู้

สมมุติฐานอยู่บนพื้นฐาน 3 ข้อ

1. คน
2. ระบบ
3. บริบท

ซึ่งเป็นปัญหาเป้าหมายที่ต้องใช้วิจัยเป็นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ การวิจัยจึงเป็นผลของ การเรียนรู้แผนงานต่างๆ ประกอบด้วย 5 แผน แผนที่ 1 แผน 2 แผน 3 ได้ดำเนินการไปแล้วพบว่า เกิดอะไรขึ้น เป็นเช่นไร เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น เราจึงแก้ไขในแผน 4 นี่คือนักในการออกแบบ งานวิจัยของแผน หากพบว่าคนเป็นต้นเหตุ ต้องพัฒนาคนแต่อาจมีความมากน้อยต่างกัน คนเป็นเหตุ พัฒนาที่คนแต่พัฒนาอย่างไร แบ่ง 2 Phase ปีที่ 1 , 2 เป็นPhase ถ้าระบบเป็นเหตุ จึงออกแบบ การจัดการระบบ ส่วนใดดีให้รักษาและพัฒนาต่อไป ส่วนใดที่มีปัญหาเราแก้ไขสร้างสรรค์ขึ้น มาใหม่ นี่คือนักของระบบ ในส่วนบริบทนั้นคตินุศาสตร์ขึ้นเพราะบริบทอยู่ข้างนอก Model 1 เป็นตัวแทนของความเป็นจริง ภาพฝันที่พึงมีเพื่อสร้างสรรค์ระบบ ศึกษาสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมชุมชนเพื่อทราบข้อจำกัด วัตถุประสงค์ เรียกข้อจำกัดภายนอก ของบัณฑิตศึกษาภายนอกของมหาวิทยาลัย ภายนอกสำนักงานวิจัย ศึกษาภาวะหน่วยงาน องค์กร บริหารงานวิจัย ตั้งแต่บัณฑิต สำนักวิจัย เพื่อทราบข้อจำกัดภายใน แล้วจึงทบทวนตนเอง เรียกว่า ศึกษาตนเอง ประกอบด้วย 2 ส่วน

1. เพื่อทราบจุดเด่นจุดด้อยต่างๆหรือความต้องการของตนเอง
2. มองตนเองเพื่อเห็นจุดกลับ จุดบอด จุดเปิดเผยต่างๆ

ในส่วนแรกและส่วนที่ 2 ใช้ Swot Analysis ได้ ส่วนแรกรวมถึงเจาะระในข้อบกพร่อง เพื่อรู้จักตนเองมากขึ้น และเห็นพลังศักยภาพเปลี่ยนแปลงโดยวิธีการ

ยุทธศาสตร์แนวบูรณาการ ปัจจัยหลักที่มีผลต่อความสำเร็จในการสร้างระบบบริหาร คุณภาพ การจัดการที่ดีเป็นกระบวนการต่อไป แบ่งเป็น 5 แผนงาน เสนอ 2 ปี ในปีนี้ทำในลักษณะ ร่องรอยสิ่งที่เรียกว่ายุทธศาสตร์เพื่อเอาชนะเป้าหมาย การบริหารของเราเป็นระบบพันธุการไม่ ให้นักของเรามีโอกาสไปปรับใช้แก่ชุมชนมีโอกาสริเริ่มสร้างสรรค์เป็นระบบที่มีปัญหา ยุทธศาสตร์

อะไรของสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานีที่น่าสนใจ เราต้องไปดูร่องรอยของความมานะพยายามเริ่มต้นที่ไม่บรรลुวัตถุประสงค์ แต่ของภูเก็ก็มีลักษณะอย่างไร

รศ.ชวน เพชรแก้ว

สาเหตุที่โครงการนี้ได้ทุนค่อนข้างน้อย แม้การทำงานมีขนาดค่อนข้างเล็กแต่สามารถ Predict ได้ในส่วนที่สำคัญที่สุด คือการพัฒนาโครงสร้างการบริหารจากภายใน คำว่า “ภายใน” หมายความว่า สามารถนำองค์กรของตนเองมาทำ ศึกษาบริบทของตนเอง ศึกษาสภาวะ สิ่งที่น่าคิดสำหรับโครงการนี้ คือมีประเด็นที่ชัดเจนในเรื่องการทบทวน เรื่องที่ทำวิจัยมีการศึกษาภาพหรือความต้องการที่แท้จริงของชุมชนค่อนข้างชัด สมมุตินักวิจัยทำสิ่งเหล่านี้เพื่อไปพัฒนาท้องถิ่นบนฐานความรู้ภายใต้เงื่อนไขท้องถิ่นได้รับประโยชน์ ความรู้เชิงระบบและกระบวนการ เราไม่สามารถคาดเดาได้ว่าท้องถิ่นมีความต้องการพัฒนาในส่วนนั้นจริงหรือไม่ ในการพัฒนาครั้งที่ 2 ที่ธนบุรี แม้อธิบายรายละเอียดค่อนข้างชัดเจน หากเปรียบเทียบกับนครศรีธรรมราช ยังไม่มีความชัดเจนดังเช่นสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้เข้าร่วมประชุม

ในสถาบันของผมใช้สหวิทยาการ มองหลายแง่มุม เพราะฉะนั้นจากแผนงาน 2 แผน จะเห็นว่าการศึกษาศรฐกิจ การเมือง ใช้ศาสตร์การศึกษาภาวะขององค์กร ศึกษาตนเอง หลักประกันคุณภาพ ศึกษายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนากระบวนการคิดค้นกลยุทธ์

รศ.ชวน เพชรแก้ว

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นเรื่องยาก อาศัยภาษาท้องถิ่นเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ และสำเร็จภายในเวลา 1 ปี

ผู้ดำเนินรายการ

การวิจัยแบบ PAR ต้องใช้เงินจำนวนมาก การวิจัยแบบ PAR หากมีงบประมาณน้อย การดำเนินงานย่อมลำบากและขาดความเชื่อถือว่ากรวิจัยเป็นการวิจัยแบบ PAR กล่าวตามแผน จะเห็นว่านอกจากมีทุนแล้วเงินส่วนที่เหลือ ส่วนใหญ่จะใช้ในการบริหาร ทางเราจะไม่บริหารในลักษณะนั้นแต่นำมาพัฒนาโครงการพัฒนาที่ไม่ได้รับงบประมาณ ในขณะนี้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยอย่างน้อย ปี 48 เช่น การศึกษาตัวเอง บริบทดูทิศทาง เพื่อปรับแก้ก่อนนำเสนอในงบประมาณปี 48 Phase 1 ติดตามผลการดำเนินงาน ผู้ประสานงานแต่ละภาค คณะกรรมการชุดนี้เมื่อพิจารณาเสร็จเรียบร้อยตามมติของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยจะเปลี่ยนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ในสถาบันราชภัฏเท่านั้นที่ประสานงาน ภาคใต้ คือ รศ.ชวน เพชรแก้วเป็นผู้ประสาน

งานในการติดตามงานของทางราชภัฏนครศรีธรรมราช ภูเก็ต และที่เหลืออีก 3 แห่ง ซึ่งคาดว่าท่านจะได้ทุนซึ่งมีผู้บริหารสนับสนุน

ในการติดตามงาน ประเด็นแรกตาม TOR ท่านได้ศึกษาสภาพตัวเอง บริบทของการวิจัยและพื้นที่ ภาพรวมดร.สิทธิชัย ประพุทธินิติสารได้ Comment ของสถาบันราชภัฏลำปางไว้ชัดเจนมาก ซึ่งไม่สามารถพัฒนาในจุดนี้เพราะเปิดสอน 2 สาขา คือสาขาบริหาร และหลักสูตร และไม่สามารถทำ PAR เพราะฉะนั้นอันดับแรกศึกษาบริบทของสถาบัน บริบทของพื้นที่ สถาบันราชภัฏลำปาง เปิดสอน 2 สาขา จุดแข็งควรมี 2 เรื่อง ท่านแนะนำว่าเรื่องที่ทำการสอดคล้องกับบริบทของสถาบันที่เปิดขึ้น ในเรื่องของวุฒิการศึกษาว่ามีอะไรใหม่ๆ เกิดขึ้น หรือเรื่องการศึกษาแบบใหม่ ทำอย่างไรจากชนบทเข้าสู่เมือง และสร้างเด็กให้เป็นมนุษย์จริง มิใช่เป็นหุ่นยนต์ ต้องพัฒนาจากการศึกษาปัญหาของตัวเอง ชุมชน ทิศทางการวิจัย กรอบการวิจัย ออกมาเป็นชุดโครงการตามความต้องการของท้องถิ่น ในการประชุมจะแยกยุทธศาสตร์ไว้เป็นเล่ม เล่มละสถาบันเป็นเล่ม สีสชมพู แต่ละเล่มมียุทธศาสตร์ของแต่ละจังหวัด ซึ่งท่านสามารถนำไปร่วมกับ PAR นอกจากความต้องการของท้องถิ่น

ในเรื่องของการพัฒนาระบบพัฒนาชุดโครงการ บุคลากร กระบวนการมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ จะเกิดการเรียนรู้เป็นลักษณะที่เราจะไปติดตามสังเคราะห์เป็นระยะๆ ข้อค้นพบที่เกิดขึ้นในการติดตามทั้งเนื้องาน ระบบ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกด้าน เราจะทำการสังเคราะห์ โดยเนื้องานของโครงการเมื่อเทียบกับโครงการอื่นใน 11 ชุด โครงการนี้ถือว่ายาก โครงการอื่นๆเขาทำ PAR เพียงระดับเดียว คือระดับเนื้อหาแต่ชุดโครงการนี้เป็น 2 ระดับ คือมีการพัฒนาระบบอีกระดับ โครงการย่อยจะเห็นว่าค่อนข้างยากโดยเฉพาะเรื่องของทุนเดิมซึ่งมีน้อย กองทุนหมู่บ้านหากมีทุนเดิมอยู่แล้วอาจไม่ยาก

รศ.สุจินต์ สิมารักษ์ กล่าวว่าการทำ Concept Rework มี 2 ระดับ คือ ระดับระบบ และระดับระบบย่อย เช่น การประชุมภาคเหนือในวันสุดท้าย Stakeholder ของโครงการนี้ ผู้ที่รับผลประโยชน์คือใคร ชุมชนกับท้องถิ่นความมีแตกต่างอย่างไร จุดนี้อาจเป็นความรู้ที่สามารถนำมาเผยแพร่เป็นเอกสาร เรื่อง Concept Rework มี Issue ที่ถกเถียงกันมาก Concept Rework ที่นักศึกษาทำนั้น ทุกคนจะมองทางซ้ายเป็นตัวแทนอิสระ ทางขวาเป็นตัวแทนตาม หรือ Process output ทางซ้ายเราจะเห็นได้ชัดเรื่อง เพศ อายุ การสมรส การทำงาน ทางขวาคืออะไร นักศึกษาศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพล สมมุติองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการทำงาน นำองค์ประกอบไว้ทางซ้าย การทำงานคือทางขวา ปรากฏว่าอาจารย์นำองค์ประกอบข้างต้น สลับกันทำให้เกิดสับสน อีก Issue ที่เป็นประเด็น คือการเปิดสอนบัณฑิตศึกษา past time หรือ Full time นั้น

แตกต่างกันอย่างไร มีคุณภาพเพียงใด ทำอย่างไรให้ Past time มีคุณภาพ เป็นประเด็นที่ถกเถียงกัน
ในภาคอีสาน เพราะฉะนั้นภาคใต้คงได้ประเด็นใหม่เช่นกัน

สถาบันราชภัฏสงขลา

การทำโครงการวิจัยของสถาบันราชภัฏสงขลา เราไม่ได้ทำชุดโครงการเพราะคิดว่า
การทำงานวิจัยถูกต้องที่สุด แต่คิดว่านักศึกษามีภูมิหลังมาน้อยเพียงใด มีความถนัดเรื่อง
อะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งของสถาบันราชภัฏสงขลา บัณฑิตศึกษาเปิดประมาณ 2 ปี หลักสูตร
ปริญญาโท 2 สาขา คือหลักสูตรทางครุศาสตร์สายการสอน และยุทธศาสตร์ พัฒนาหลักสูตรการสอน
มา 3 รุ่น และนักศึกษาสำเร็จการศึกษา 5 คน ส่วนยุทธศาสตร์การพัฒนารุ่นนี้เป็นรุ่นที่ 2 ยังไม่มี
นักศึกษาสำเร็จการศึกษา เรียน Course Work ไม่จบสำหรับรุ่นที่ 1 เพราะฉะนั้นหัวข้อ
การทำวิทยานิพนธ์ต่างกันมากระหว่างหลักสูตรสายสอน กับหลักสูตรของยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ
ลักษณะของวิชาแตกต่างกัน เรามีวิธีการอย่างไรเพื่อให้การบริหารจัดการของบัณฑิตมาเชื่อมต่อกัน
วัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ

ประการแรก คือ ศึกษาลักษณะปัญหาการบริหารจัดการ และศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เช่น
นักศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาคงเห็นได้ค่อนข้างชัดเจน คือรุ่นที่ 1 กับรุ่นที่ 2 ลักษณะของนักศึกษา
แตกต่างกัน นักศึกษารุ่นที่ 1 เป็นนักศึกษาที่มีประสบการณ์ รุ่นที่ 2 นักศึกษาประมาณ 50 % เป็นผู้ที่
ประสบการณ์การทำงานน้อยมาก การจัดการเรียนการสอนจึงค่อนข้างยากลำบาก เนื่องจากเป็นหน่วยงาน
ที่ใหม่ ผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารเปลี่ยนแล้ว 3 ชุด แต่ละสาขามีปัญหาในเชิงบริหารมาก
พอสมควร นอกจากนั้นอาจารย์มีภารกิจทางด้านการสอน อาจารย์ที่อยู่ในภาควิชาบางท่านรับงานสอน
มาก ประกอบกับมีภารกิจอื่นๆมาก นี่คือปัจจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา แหล่งค้นคว้าข้อมูลไม่เพียงพอ
เกิดปัญหาด้านค้นคว้า แหล่งข้อมูล และมีสภาพอื่นๆ ซึ่งเป็นการศึกษาปัญหาของตัวเอง

ประการที่ 2 คือ ระบบการบริหารจัดการคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพปัญหา
ของท้องถิ่นหรือไม่ ส่วนใหญ่แล้วนักศึกษารุ่นหนึ่งทำหัวข้อวิทยานิพนธ์เป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 การจัดระบบของการบริหารองค์กรของหน่วยงานที่ประสบปัญหา

ชุดที่ 2 เรื่องการบริหารชุมชนหรือจัดการของชุมชน

ตัวอย่าง เช่น นักศึกษาคณะหนึ่ง ทำงานอยู่นราธิวาสเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหาร
จัดการองค์กรของประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับประโยชน์ของโครงการอ่างเก็บน้ำไอบาโจ จังหวัด
นราธิวาส ประชาชนได้มีการจัดการบริหารอย่างไร ประชาชนช่วยกันคิด เพราะในพื้นที่อ่างเก็บน้ำ
ไอบาโจ จังหวัดนราธิวาส ประชาชนที่อยู่ต้นน้ำจะได้รับประโยชน์ ในขณะที่บริเวณปลายน้ำได้รับ

ประโยชน์น้อย น้ำไม่พอใช้ ประชาชนต้องช่วยกันคิดว่าทำอะไรค่นน้ำกับปลายน้ำได้รับประโยชน์เท่ากัน ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการบริหาร

ตัวอย่างที่ 2 เช่น นักศึกษาคนหนึ่งทำเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิธีการศุลกากรในการส่งสินค้าไปต่างประเทศ กรณีศึกษาการส่งออกสินค้าทางด่านศุลกากรปางดงเบงช่า ที่ด่านปางดงเบงช่ามีปัญหาในเรื่องของสินค้าเข้ามาแล้วค้างอยู่ วิธีการนำสินค้าออกนั้นมีระเบียบ วิธีการมาก จึงสนใจในเรื่องนี้เพื่อให้การส่งออกสินค้ามีความสะดวกมากยิ่งขึ้น เราไม่ใช้พื้นที่ในการสร้างโรงทอ แต่ให้โรงทอแก่นักศึกษาว่า การทำวิจัยนั้นชุมชนต้องได้ประโยชน์ ชุมชนหมายถึงองค์กรหรือหน่วยงานถือเป็นชุมชนหนึ่ง มิได้หมายถึงท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว การทำโรงทอวิจัยควรทราบว่ปัญหาขององค์กรคืออะไร มีวิธีการสร้างยุทธศาสตร์อย่างไรจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาคได้ ในส่วนนี้มีรูปแบบของงานวิจัยซึ่งทำแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ตัวอย่างที่ 3 เช่น นักศึกษาคนหนึ่งมีภูมิลำเนาเป็นสัตวแพทย์ทำเกี่ยวกับพัฒนารูปแบบเครือข่ายปศุสัตว์ของศูนย์ปฏิบัติการปศุสัตว์ศูนย์นาทวี กรณีศึกษาการบริหารด้านสัตวแพทย์ ศูนย์และแมวที่ศูนย์นาทวี มีผู้นำศูนย์ แมวและสัตว์เลี้ยงอื่นมาทำหมัน ฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้า เป็นจำนวนมาก เกิดความเครียดทั้งผู้เลี้ยงและสุนัข เมื่อเครียดสุนัข และสัตว์ต่างๆ ส่งเสียงกลายเป็นปัญหา จึงคิดว่าการสร้างระบบเครือข่าย โดยสร้างศูนย์ย่อยๆแทนที่จะส่งมาที่ศูนย์นาทวีเพียงศูนย์เดียว ระบบนี้น่าจะทำให้เจ้าของสัตว์เลี้ยงมีความพอใจ ทำเอื้อต่อการพัฒนาระบบ

ตัวอย่างที่ 4 คุณวันเพ็ญ เกิดสูงเนิน นักศึกษาสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนารุ่นที่ 2 ทำงานที่อำเภอพรมคีรี นครศรีธรรมราช แต่เราไม่ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง พื้นที่มีตั้งแต่นครศรีธรรมราชจนถึงนราธิวาสทุกจังหวัด โดยทำในรูปแบบการจัดการการได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของรัฐกับชาวบ้าน ขอมรับว่าที่ผ่านมา Concept ไม่ชัดเจน แต่เมื่อท่านศาสตราจารย์สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ Concept ค่อนข้างชัดเจน เชิญคุณวันเพ็ญ เกิดสูงเนิน

คุณวันเพ็ญ เกิดสูงเนิน

ดิฉัน วันเพ็ญ เกิดสูงเนิน นักศึกษารุ่นที่ 2 สาขาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสถาบัน สถาบันราชภัฏสงขลา สืบเนื่องจากอาจารย์ คือสถาบันราชภัฏสงขลามีพุทธศาสตร์การพัฒนา 2 รุ่น รุ่นที่ 1 คือ รุ่นที่จะทำวิทยานิพนธ์ที่แตกต่างกันแต่ละหัวข้อ ประสพการณ์ ภูมิหลัง ความถนัด ความชำนาญเฉพาะด้าน ทำอย่างไรให้เกิดคุณภาพของงานและใช้ประโยชน์ได้จริงในหน่วยงาน องค์กรหรือชุมชน ในนิยามชุมชนที่แลกเปลี่ยนทั้ง 2 รุ่น ชุมชนมิได้หมายถึงชุมชนในท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงองค์กรต่างๆ ทั้งองค์กรที่ตนเองทำงานถือเป็นชุมชนหนึ่ง รุ่นที่ 2 จากการปรับเปลี่ยนมา 2 เทอม คือ

เทอมแรก เน้นเรื่องบูรณาการจากวิชาเรียนลงพื้นที่ นักศึกษาร่วมกันศึกษา ในพื้นที่ศึกษาในวิชาเรียนจริงๆ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาลงพื้นที่ร่วม เทอมที่ 2 ตัวอย่าง เช่น นักศึกษาเรียน 4 วิชา คือ วิจัย ยุทธศาสตร์การพัฒนา การวางแผนการใช้แผน การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และการใช้แผน การเก็บรวม และวิเคราะห์ข้อมูล ทั้ง 4 วิชา เราบูรณาการเรียนร่วมกัน โดยให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ หรือนำเสนอร่วมกับอาจารย์ทั้ง 4 ท่านที่สอนในแต่ละวิชาเพื่อบรรลุถึงหลักสูตร

นักศึกษารุ่นที่ 2 ในการเรียน 4 วิชา ใช้ 2 พื้นที่ในการเรียนการสอนคือ ชุดที่ 1 พื้นที่ตำบลเกาะแก้ว จังหวัดสงขลา และชุดที่ 2 ตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง และในห้องเรียนมีการแลกเปลี่ยนของพื้นที่ ใน 1 รายวิชาคือการวิจัยยุทธศาสตร์การพัฒนา นักศึกษาจะคิดความถนัดของตนเองอาจเป็นองค์กรหรือชุมชนที่ตนเองถนัด เขียนเค้าโครงวิจัยก่อน เราควรจะทำเรื่องอะไรเพื่อเกิดผลต่อตัวเอง ต่อชุมชนที่เราทำงาน มองมิตินี้คิดคือมองตนเองก่อน คำนึงงานพัฒนาองค์กรชุมชน ก่อนองค์กรมหาชนขึ้นตรงกับรัฐมนตรีกระทรวงการพัฒนาสังคม ทำงานกับชุมชนท้องถิ่น การก็มี 4 ข้อ คือ องค์กรพัฒนาชุมชนไปส่งเสริมเรื่องเศรษฐกิจชุมชน สร้างกลไกภาคประชาชน กลไกภาคีในการทำงานและสินเชื่อ มิตินี้คิดเริ่มจากตนเองที่ทำงานคลุกคลีกับองค์กรชาวบ้านทั้ง 4 จังหวัดภาคใต้ นำมิตินี้ร่วมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยชาวบ้านมีส่วนร่วม เมื่อมีฐานชาวบ้านหรือฐานมวลชนหรือฐานประชาชนที่เราทำงานอยู่เชื่อมโยงระบบกับสถาบันที่เราศึกษาในสาขาการพัฒนา มองถึงมิติที่เอกเขาเพราะตนเองทำงานอยู่กับป่าในหลายๆส่วน ตั้งแต่ที่เอกเขาตะนาวศรีในพื้นที่สุราษฎร์ธานี ที่เอกเขาบรรทัดในพื้นที่ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง ที่เอกเขาบูโดในพื้นที่นราธิวาส ยะลา ปัตตานี ที่เอกเขาหลวงนี่มีการเจริญเติบโต ที่เอกเขาหลวงเติบโตแบบวิถีชุมชนหน่วยงานที่ลงไปชุมชนมีน้อย ใช้วัฒนธรรม ความเชื่อความคิดของชาวบ้านจริงๆเจาะหลายพื้นที่ประทับใจพื้นที่บ้านวังลุง โดยผู้ใหญ่เฉลิมร่วมงานกันอยู่

ผู้ใหญ่เฉลิม กาญจนพิพัฒน์ บ้านวังลุง ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่ารัฐลงไปทำงานมาก แต่การทำงานของรัฐคือการลงมาทำงานโดยมีแผนมา ขณะที่ชาวบ้านมีแผนในชุมชนแล้ว เช่นที่คิดกันทำงานอยู่ การเรียนรู้ร่วมกันคือร่วมรับรู้และร่วมปฏิบัติแต่ไม่ได้ร่วมในทุกขั้นตอน ควรจะจับพื้นที่นี้ในการทำ จงทำการศึกษารูปแบบในการจัดการการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐและชาวบ้าน รูปแบบการจัดการและการใช้ประโยชน์โดยรัฐ คือการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรัฐเช่น ชุดวิจัยของอาจารย์อนันต์เรื่องป่าและศึกษาเรื่องการจัดการและการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนโดยชาวบ้าน มิตินี้ประวัติศาสตร์ป่าชุมชน พื้นที่บ้านวังลุงเกิดจากพื้นที่น้อมผ่านการอพยพจากพื้นที่และประสบภัยต่างๆ ส่วนใหญ่ผู้นำหรือว่าแกนนำหลายคนผ่านวอคอมมิวนิสต์ก่อนเป็นพื้นที่คอมมิวนิสต์ มองมิตินี้ๆ คือซากการต่อสู้ ซากเครื่องบินในพื้นที่เป็นประวัติศาสตร์ที่น่าศึกษา ประวัติศาสตร์และรัฐศาสตร์ในความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี ศึกษาเจาะลึกลงไป การสัมปทานป่าไม้ ชาวบ้านใช้วิถีวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อมาช่วยจัดการ ชาวบ้านเสนอมิติ

ป่าริมน้ำเป็นพระเอก เนื่องจากป่าริมน้ำตรงตามนโยบายของรัฐ คือเขตของริมน้ำกับป่าต้องห่างกัน 15 เมตร เป็นนโยบายของรัฐร่วมกับ สำนักงานกองทุนสวนยาง (สทช.) เป็นระเบียบต้องปฏิบัติ ในแหล่งนี้ได้จึงมีการศึกษารูปแบบ 3 รูปแบบเชิงเปรียบเทียบให้เห็น

สุดท้ายเกิดหนทางความร่วมมือระหว่างรัฐกับชาวบ้านในการจัดการป่าร่วมกัน เริ่มจากป่าริมน้ำและต่อไปอาจเป็นทั้งเทือกเขาในการบูรณาการร่วมกัน นี่คือ Concept เหตุผลชัดเจนที่เลือกทำบ้านวังลุงที่เห็นได้ค่อนข้างชัดเจนเพราะเป็นจุดเด่น

วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

โครงการนี้มีความตั้งใจในการทำ แต่อาจเข้าใจโจทย์คนละทางกันในเรื่องที่เรากำลังทำ หมายถึงการทำงานชุดโครงการของอาจารย์สะท้อนให้เห็นความตั้งใจที่จะนำผลงานของบัณฑิตหรือเค้าโครงการวิจัยของบัณฑิตมา แต่ว่าทั้งหมดควรจะอยู่ในร่มเดียวกัน แต่สิ่งที่เห็นเหมือนเราไม่ได้อยู่ในร่มเดียวกัน แต่มีร่มเล็ก ๆ กระจายทั่วไป

เรื่องประโยชน์การวิจัย ตอบคำถามได้หรือไม่ว่ามีคุณค่างานวิจัยอย่างไร คุณค่างานวิจัยที่ศาสตราจารย์สุทธีวงศ์กล่าวไว้อย่างน้อยที่สุด คือมีคำตอบใหม่ให้กับประชาคมหรือผู้ใช้งานวิจัย นั้นใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่สำคัญที่สุดคือ Stake Holder ได้รับประโยชน์หรือสามารถใช้ประโยชน์ได้ทันที อันนี้ผมว่าเป็นเรื่องที่ควรคำนึง

เรื่องขอบเขตของการวิจัย สืบเนื่องจาก 2 แห่ง คือนครศรีธรรมราช แลพื้นที่จุดหนึ่งเป็นฐาน จะทำได้ง่ายและชัดเจนขึ้น ภูเก็ตทำอยู่ในที่หนึ่งพื้นที่ไม่กระจายมากนักถือเป็นอีกข้อหนึ่ง สุดท้ายระบบวิธี โจทย์ต้องการระบบ PAR ต้องทำให้ทุกระบวนการในการวิจัยย่อยๆ อยู่ในระบบเดียวกัน คือระบบ PAR

อาจารย์ผู้ศักดิ์

จากที่สถาบันสงขลานครินทร์ทำให้ได้หลักคิดหนึ่ง คือถ้าจะพัฒนาระบบการจัดการงานวิจัย วิธีคิดที่สงขลาควรตรงกับหลายๆที่ เพราะฉะนั้นนี่เป็นอีกวิธีหนึ่งของการคิด เราจะพัฒนางานวิจัยได้อย่างไร มีวิธีการอื่นหรือไม่ เป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่โครงการลักษณะนี้ไม่ได้ทุน เนื่องจากว่าผมเข้าใจและสงขลาอาจจะเหมือนกับที่อื่น คือคำตอบกลับที่ให้กับโจทย์ไม่ตรง กรรมการผู้พิจารณาจะมีเกณฑ์ของท่าน ผู้ทำมีวิธีคิดของตนเอง วิธีคิดอาจไม่เหมือนกัน ถ้ามหาวิทยาลัยได้มีการเสวนาแลกเปลี่ยน จะกลายเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถช่วยพัฒนาการวิจัยซึ่งกันและกัน ยุทธศาสตร์ในลักษณะนี้ หากมีการ Cross ระหว่างสาขา โดยบัณฑิตวิทยาลัยเป็นแกน เกิดการเรียนรู้ที่ดี คำตอบที่ได้ไม่ควรเป็นคำตอบเดียว แต่มีความขัดแย้งในใจ คือ วิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ วิธีการใดจะดีกว่า

กัน หรือขึ้นอยู่กับผู้ใช้ต้องการประโยชน์อย่างไร เราเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์อะไร ดร.จิตราภา กล่าวว่าต้องใช้ Area Base หรือ Issue Base อาจเป็นข้อจำกัด เพราะหลายเรื่อง หลายพื้นที่ หลายจุดเด่นของอาจารย์พัฒนามาจากพื้นฐานของนักศึกษา และ out put ของอาจารย์จะต้องมี ยุทธศาสตร์ต้องเป็นประวัติการ

ผู้ดำเนินรายการ

ตัวอย่างที่ทำอยู่กลุ่มแม่น้ำสงขลา ซึ่งกลุ่มแม่น้ำสงขลาที่อาจารย์สุทธีวงศ์ทำ เฉพาะเวทีประชาคม เพียงเรื่องเดียว 58 เวที ใช้งบหลายล้านบาท เพราะฉะนั้นโครงการที่เราจะทำคงเป็นไปได้ และ ศักยภาพนักศึกษาที่จะทำโดยใช้ Area Base คิดันคิดว่าไม่น่าที่จะเป็นไปได้ เมื่อข้อจำกัดสงขลา เป็นเช่นนี้ นักศึกษาควรพัฒนาตามภูมิหลัง สามารถนำไปปฏิบัติและแก้ปัญหาของหน่วยงานได้จริง

อาจารย์เหม ทองไชย

หลังจากฟัง 3 โครงการ ปรากฏว่าเป็นโครงการที่แตกต่างกัน แต่อยู่ในบริบทเดียวกัน หมายความว่าสถาบันราชภัฏภูเก็ตมุ่งที่จะพัฒนากระบวนการจัดการองค์กรที่จะก่อให้เกิดคุณภาพ ของงานวิจัย โดยแบ่งเป็นระยะของงานวิจัยซึ่งไม่ตรงตามเจตนาของ TOR ของสภาโดยตรง โดย กรรมการพยายามที่จะให้ทุนในจุดที่ไม่ตรง เพราะมองเห็นคุณภาพที่เกิดขึ้น สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราชเป็นการบริหารเขตของกระบวนการมีใช้องค์กรที่ด้วยเรื่องของไมโครโปรแกรมวิชา แต่เป็นชุด โปรแกรมในพื้นที่เดียวกันออกมาในเรื่องบูรณาการหลักสูตรรายวิชาแตกแขนง จนกระทั่งเป็นโครงการ โครงการวิจัยอยู่ในพื้นที่เหมือนสถาบันราชภัฏสงขลา ซึ่งสถาบันราชภัฏ สงขลาทำเช่นเดียวกับนครศรีธรรมราชแต่ไม่ได้บูรณาการอยู่ในพื้นที่เดียวกัน สถาบันราชภัฏ สงขลาทำเช่นนี้เพราะบางสิ่งในพื้นที่เดียวกันอยู่ในบริบทที่แตกต่างกันไม่สามารถที่มาหลอมรวมกัน ได้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นกระบวนการนำวิธีของระบบจัดการกับปัญหาในองค์กรแต่ละองค์กร ที่นักศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาในจุดนี้เป็นกระบวนการของสถาบันราชภัฏสงขลา หากนำสิ่งเหล่านี้ มาร้อยเรียงไว้อย่างเป็นระบบ หมายถึง นำทุก Project ของนักศึกษามาเพิ่มเติมกระบวนการ ซึ่ง สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชบอกวิธีการมา โครงการวิจัยของนักศึกษาแต่ละคนชัดเจน เริ่มต้น โดยใช้วิชาเป็นพื้นฐานความคิด เรียนอย่างบูรณาการ เกิดการบูรณาการที่ตัวนักศึกษาหรือบัณฑิต แต่หากอาจารย์ไม่บูรณาการแล้วตัวนักศึกษาจะบูรณาการได้อย่างไร สถาบันราชภัฏภูเก็ตเป็น อีกรูปแบบหนึ่งในการพัฒนาองค์กร สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชทำในเรื่องพัฒนาองค์กรแม้จะ ไม่ได้ทุนน่าจะทำร่วมกัน เพื่อพัฒนากระบวนการพัฒนาองค์กร บัณฑิตวิทยาลัยให้เอื้อต่อการบริหารโปรแกรมวิชาคุณภาพบัณฑิตที่มีคุณภาพ

พิธีกร

ในการพิจารณาออกจาก TOR และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เราไม่ได้เน้นว่าเป็น Area Base หรือ Issue Base หากอาจารย์อ่านหนังสือเล่มเล็กเรื่องอีเมลล์ถึงเพื่อนต่างแดนจะเห็นว่าโมเดลเป็น Area Base จากนั้นกรณีธรรมราช บางโมเดลเป็น Issue Base บางโมเดลของ เชียงใหม่เป็นแบบผสมผสานระหว่าง Issue Base หรือ Area Base

สาเหตุที่โครงการของสถาบันราชภัฏสงขลาไม่ได้ เพราะวัตถุประสงค์สอดคล้องกับ TOR เพียงข้อเดียวเท่านั้น

1. เรื่องการบริหารจัดการ

2. จากการนำเสนอตัวโครงการที่นำเสนอไม่มีกิจกรรมของนักศึกษา กล่าวเพียงเรื่องการพัฒนา ระบบกลุ่มเป้าหมายมีแต่ภายในตั้งแต่ อธิการ รองอธิการ หัวหน้าหน่วยระดับบัณฑิต ไม่มี Area Base หรือ Issue Base เข้ามาเกี่ยวข้องขาดความชัดเจน กรอบแนวคิดการบริหารจัดการโดยไม่มี ส่วนย่อย วิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อได้มาซึ่งระบบ ไม่กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของนักศึกษา เครื่องมือ มีเพียงแบบสอบถามเท่านั้น มองไม่เห็นในเรื่องของ ทิศทาง กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร อาจารย์ที่เป็นหัวหน้าทีม อาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษา และชุมชน Stake Holder เกี่ยวข้องในโครงการ อย่างไร ทำให้ขาดความชัดเจนและมองไม่เห็นกระบวนการในการพัฒนานักวิจัย กระบวนการ พัฒนาโครงการ พัฒนานักวิจัยรวมถึงนักวิจัยในชุมชน นักศึกษาและอาจารย์

รศ. ชวน เพชรแก้ว

เราไปมาหลายพื้นที่ สิ่งที่อาจารย์และคณะกล่าวถึง คล้ายๆกัน สถาบันราชภัฏอุดรกล่าวถึง เรื่องเกลือ แต่ไม่ได้เขียนเรื่องเกลือว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องการทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างไร สถาบันราชภัฏ นครราชสีมากล่าวถึงเรื่องสุขภาพอนามัยชุมชน สถาบันราชภัฏเชียงรายพูดถึงเรื่องแม่น้ำโขงกับการค้า ชายแดนซึ่งเป็นจุดที่จะทำที่อื่น ไม่ได้สถาบันราชภัฏสงขลาพูดถึงเรื่องป่าชุมชน เกษตร เทือกเขา ทะเลสาบ แต่ทุกสถาบันมิได้กล่าวถึงเรื่องเหล่านี้ในโครงการเลย นี่คือน่าประเด็นหนึ่ง

ในเรื่องจุดอ่อนของโครงการวิจัยที่ตั้งเป็นโจทย์ไว้ชัดเจน การพัฒนาระบบบริหารจัดการ คุณภาพวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ควรระบุเป้าหมายการดำเนินงานวิจัยวัตถุประสงค์ 2 ข้อ

1. เป้าหมาย ทราบสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารจัดการวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหาในการบริหารจัดการ และเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ TOR สามารถตอบ ได้เพียงข้อเดียว

การตอบวัตถุประสงค์ การใช้กระบวนการ PAR ไม่ควร In side in ทั้งหมด การดำเนินการงานวิจัย เป็นเรื่อง PAR และกระทำการภายใน Stake Holder ตัวอย่าง อาจารย์โดยทั่วไปบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยในเชิงการบริหารทั่วไป ในประเด็นนักศึกษาเสนอเรื่องประชุมทางเลือกเทือกเขา ถูมน้ำทะเลสาบเป็นชุดโครงการได้ และควรเชื่อมโยงแบบสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ฐานความคิดต้องมีความชัดเจนในเรื่องระบบบริหารจัดการ วิธีการ PAR เท่านั้น

ในฐานะของชุมชน คือชุมชนของสถาบันราชภัฏสงขลา ต้องทำฐานนี้ออกมา เมื่อได้ฐานออกมา สามารถสร้างกรอบได้ชัดเจนว่า อาจารย์ต้องพัฒนานักวิจัย ผู้ควบคุมการวิจัย เมื่อพัฒนาสิ่งเหล่านี้แล้วสามารถ Predict ผลที่ออกมา ส่งผลต่อระบบการเรียนการสอนอย่างไร สามารถเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ได้ จากการมองระดับภายใน เรียกว่า In side out ตอบปัญหาได้น้อยเพราะว่าผู้วิจัย บัณฑิตวิทยาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่ใช่ผู้ตอบคำถามส่งผลกระทบ ผู้ที่ตอบคำถามเราได้ คือผู้ที่ใช้งานวิจัย ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชนที่โครงการนั้นไปปฏิสัมพันธ์

ผู้เข้าร่วมประชุม

นักศึกษาท่านหนึ่งทำเรื่องการกระจายโอกาสการเป็นสมาชิกโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา นักศึกษาทำเรื่องนี้แต่ไม่ได้ลงพื้นที่

รศ.ชวน เพชรแก้ว

ประเด็นของนางาไม่มีประเด็นที่ไหน ในประเทศไทยที่มีถึง 60กองทุนโดยตั้งอยู่ในชุมชนของนางาแล้วพัฒนาไปอย่างไรเพื่อมีคำตอบให้แก่ประชาชน นักวิจัยหรือนักวิชาการ ยกประเด็นเพื่อชี้ให้เห็นว่าอาจารย์สามารถใช้ Area base หรือใช้ Issue Base อย่างไร สามารถกระจายได้ เพราะชุดโครงการควรตอบปัญหาในเรื่องของพัฒนาระบบบริหาร ประเด็นที่ 2 ต้องการดูการพัฒนาของนักวิจัย ผู้ควบคุม และผลประโยชน์ชุมชนที่จะได้รับ

ผศ.วิจิต เรืองแป้น

ผมเป็นตัวแทนจากสถาบันราชภัฏยะลา ทีมงานประกอบด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา พรรณสุริยา อาจารย์อรรณ และนักศึกษา 3 ท่าน คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.)เจ้าอามิง ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์เป็นนักศึกษาสังคมศาสตร์เพื่อการศึกษา ท่านยะย้า กำลังทำวิทยานิพนธ์การยอมรับเกษตรกรมยะยา มะธิชา คุณชนชีกอ มาโซ ทั้ง 3 ท่านนี้ได้ทดสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ผ่านไปแล้ว อีกท่านคือภรรยาของท่านเจ้าอามิง เป็นกลุ่มที่เข้ามาในลักษณะเป็นกลุ่มแม่บ้านซึ่งถือว่าเป็นผู้ใช้งานวิจัย และผอ.วิจิต เรืองแป้นในตอนแรกผู้รับผิดชอบโครงการ คือดร.อุไร ชะแล่ม แต่ท่านย้ายไปที่สถาบันราชภัฏสงขลา ทีมงานจึงได้ปรับโครงการแล้วส่งมา ปรากฏว่าไม่ตรง TOR

หลังจากนั้นส่วนที่เราปรับแก้เพื่อให้ท่านนักศึกษาทั้ง 3 ท่านเข้าสู่ระบบการทำงานเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

โจทย์การวิจัยที่ได้มามี 8 กระบวนการ คือ

- 1.กระบวนการคัดเลือกนักศึกษา
- 2.กระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 3.กระบวนการจัดแต่งตั้งที่ปรึกษา
- 4.กระบวนการวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ
- 5.กระบวนการจัดการสอบเก็บโครง จัดสอบปากเปล่า
- 6.กระบวนการจัดทำรูปเล่มสมบูรณ์
- 7.กระบวนการสังเคราะห์งานวิจัย
- 8.กระบวนการตรวจสอบและประเมินผลในองค์กรทั้งหมด

เชิญนักศึกษาทั้ง 3 ท่านซึ่งกำลังทำวิทยานิพนธ์ ได้นำเสนอรับ เชิญรองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเจ้ आमि (รองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์)

ในฐานะนักศึกษานิเทศศาสตร์ โดยเฉพาะนักการเมืองส่วนใหญ่มีความสนใจกระบวนการเรียนรู้ในสถาบันราชภัฏน้อย จึงได้ปรับกระบวนการคิดในการศึกษาวิจัย การวางยุทธศาสตร์ชาตินั้นมีความสำคัญและการวิจัยก็มีความสำคัญ แต่ในปัจจุบันการวางยุทธศาสตร์ในระดับชาตินั้นได้ใช้ผลการวิจัยค่อนข้างน้อย จึงน่าเป็นห่วงว่าสิ่งที่วิจัยกันในขณะนี้ เรานำไปเก็บไว้ส่วนใด รัฐบาลได้นำมาใช้ประโยชน์รัฐบาลหรือไม่ นี่เป็นข้อสังเกต

ในการทำวิจัยจะต้องทำงานที่ตนเองถนัด หากดูหัวข้องานวิจัยคือเรื่องขยะ จะเห็นว่าผมทำงานในเรื่องที่ตนเองไม่ถนัด ไม่รู้เรื่องและไม่มีความสนใจ เหตุผลที่ทำให้เรื่องขยะเกิดจากความสนใจในขณะที่เรียน ซึ่งมีเรื่องกระบวนการเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม จึงมองภาพต่อในฐานะที่เป็นนักการเมือง ส่วนใหญ่จะไม่มีใครจับเรื่องสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นประเด็นใหญ่ในอนาคตที่กำลังเป็นปัญหาโดยเฉพาะปัญหาขยะล้นเมือง จึงนำไปสู่ประเด็นเรื่องขยะ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหรือเขา ซึ่งเป็นบริเวณแคบ จากการศึกษาปัญหาขยะ ส่วนใหญ่มีลักษณะใกล้เคียงกันสิ่งที่สำคัญคือข้อมูลที่ได้จากการศึกษาขยะในเทศบาลของหรือเขาพบว่าปริมาณขยะ 3 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน และจากการศึกษาของบริษัทแม่โครศึกษาในเทศบาลขนาดเล็กเฉลี่ย 25,000 คนมีอัตราการเกิดขยะเพียง 0.7 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ดังนั้น หากเทศบาลตำบลหรือเขาไม่ดำเนินการจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะนำไปสู่ปัญหาในอนาคตผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้นจะเชื่อมโยงกัน

บริเวณแม่น้ำสายบุรี ปัญหายุขะที่เกิดขึ้น หากมองอย่างผิวเผินนั้นไม่น่าจะเกิดผลกระทบต่อแม่น้ำ แต่ปัญหายุขะที่ส่งผลกระทบต่อแม่น้ำเกิดจากขยะที่อยู่บนบกมีการจัดเก็บที่ไม่ถูกต้อง ขาดการจัดการแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาของประชาชน ปัญหายุขะส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น ประชาชนจะปัดความรับผิดชอบแก่เทศบาล ในความเป็นจริงปัญหายุขะมิได้เป็นเพียงความรับผิดชอบของเทศบาลเท่านั้น หากประชาชนซึ่งเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดขยะต้องมีส่วนในการรับผิดชอบ

จากการศึกษาปัญหายุขะ สิ่งที่สำคัญคือ กระบวนการจัดเก็บที่ไม่ถูกต้องตามหลักสัญลักษณ์อนามัยของเทศบาลตำบลริเอะ ในที่สุดปัญหายุขะที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดมลพิษในแม่น้ำสายบุรี ซึ่งจะเชื่อมโยงไป 3 ท่านที่ได้ศึกษาเรื่องนี้อยู่ นี่ประเด็นหลักในการทำเรื่องนี้ เมื่อมองภาพพจน์ต่อไปว่าปัญหายุขะจะกลายเป็นปัญหาที่สังคมต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะทางการเมือง ในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือของประชาชนในการอนุรักษ์แม่น้ำสายบุรีนั้น เชิญคุณชุนซึกอ

คุณชุนซึกอ มาโซ

ลำดับแรกกล่าวถึงความเป็นมาของแม่น้ำสายบุรี แม่น้ำสายบุรีมีพื้นที่ต้นน้ำอยู่ที่เทือกเขาสันกาลาคีรี และแยกออกที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี แม่น้ำสายบุรีนี้ประกอบด้วยเทือกเขาสันกาลาคีรี และเทือกเขามาลาญดู ในอดีตประมาณ 10 กว่าปีที่แล้วได้มีโครงการของรัฐ โครงการหนึ่งคือโครงการสร้างเขื่อนกันแม่น้ำสายบุรี ซึ่งชาวบ้านไม่เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าว จึงพยายามผลักดันออกไปโดยการใช้พลังชุมชน พลังมวลชน โดยการณรงค์ เรื่องการอนุรักษ์แม่น้ำให้ชุมชนที่อยู่ในลุ่มน้ำนั้นเข้าใจและให้ความสำคัญกับแม่น้ำ เมื่อ 5 ปีที่แล้วโครงการดังกล่าวจึงได้ยุติการดำเนินงาน ถือว่าชุมชนประสบความสำเร็จ

ปัจจุบันชุมชนที่เข้าร่วมประกอบด้วย 24 ชุมชน องค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับแม่น้ำสายบุรี คือองค์กรเครือข่าย องค์กรของชาวบ้านพิทักษ์ลุ่มแม่น้ำสายบุรี จากการพัฒนาของรัฐบาลซึ่งทุนงบประมาณโดยผ่านทางองค์กร ชุมชนได้มีการขยายฐานจาก 20 ชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำสายบุรีให้กว้างมากที่สุด คือชาวบ้านทุกฝั่งแม่น้ำทั้งต้นน้ำและปลายน้ำได้เข้ามาเห็นคุณค่า ความสำคัญ ถือว่าเป็นพลังอันหนึ่งที่จะสามารถปกป้องแม่น้ำของชุมชน

ในฐานะที่อยู่ในพื้นที่และทำงานกับองค์กรด้วยจึงเกิดแนวคิดที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในลุ่มน้ำสายบุรีว่าทำอะไรให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อขยายฐานเครือข่ายองค์กรชาวบ้านที่ลุ่มแม่น้ำสายบุรี ขณะนี้ผมได้ศึกษาอยู่ที่ราชภัฏยะลา จึงมีโอกาสนี้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน ชุมชน และกลุ่มองค์กรเพื่อขยายฐานต่อไป ผู้ใช้งานวิจัยนี้ คือชาวบ้านในชุมชน องค์กร

ชาวบ้านพิทักษ์ลุ่มน้ำสาบบุรี รวมถึงตนเอง ความสำคัญของงานวิจัยนี้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที

คุณยะยา มะยี่ชา

พื้นฐานของตนเองนั้นเป็นเกษตรกรมาก่อน แต่ได้โอกาสทำงานกับองค์กรพัฒนาเอกชน คือองค์กรชาวบ้านลุ่มน้ำสาบบุรี องค์กรชาวบ้านพิทักษ์ลุ่มน้ำสาบบุรีเกิดจากความต้องการของชาวบ้าน สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากตน นโยบายของรัฐ ทำให้ประชาชนเห็นว่าการพึ่งตัวเองเป็นแนวทางที่ดีที่สุด จึงพยายามหาทางออกให้กับตน โดยมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายภายนอกคือเครือข่ายป่า เครือข่ายเกษตรกรทางเลือกในการเข้าไปพัฒนาพื้นที่ จุดนี้ทำให้ผมสนใจเรื่องการพัฒนาเกษตรกรยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำสาบบุรี

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 – 7 นโยบายการพัฒนาการเกษตรของรัฐบาลเป็นลักษณะการผลิต เพื่อตอบสนองทางด้านการตลาดในประเทศหรือต่างประเทศ ผู้ลงทุนรายใหญ่หรือเกษตรกรรายใหญ่ เกษตรกรรายย่อยในพื้นที่มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ ทั้งเรื่องคุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ในทางการเกษตรเสื่อมลง ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่สามารถตอบสนองต่อความพอใจของเกษตรกรได้ถึงระยะแผนที่ 8 และ 9 องค์กรชาวบ้านพิทักษ์ลุ่มน้ำสาบบุรีได้รวมตัวกับเครือข่ายเกษตรกรทางเลือกภาคใต้และทั่วประเทศจึงได้มีโอกาสเสนอแก่สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเรื่องการบรรจุแผนเกษตรกรยั่งยืนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จนในที่สุดได้รับการยอมรับ เป้าหมายเพื่อขยายพื้นที่เกษตรกรยั่งยืนให้อยู่ในระบบของประเทศไม่น้อยกว่า 20 % ของพื้นที่หรือประมาณ 25 ล้านไร่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์กรชาวบ้าน และมูลนิธิเกษตรกรยั่งยืนแห่งประเทศไทยเป็นผู้สนับสนุนเครือข่ายเกษตรกรทางเลือก โดยแบ่งเกษตรกรรายย่อยทั่วประเทศเป็นภูมิภาคต่าง ๆ 19 ภูมิภาคทั่วประเทศ โดยภาคใต้ประกอบด้วย 3 ภูมิภาค ได้แก่

- ภูมิภาคตอนบนตั้งแต่ชุมพรลงมาถึงสุราษฎร์
- ภาคใต้ตอนล่างตั้งแต่สตูลถึงสงขลา
- ลุ่มน้ำสาบบุรี ยะลา ปัตตานี นราธิวาส

พื้นที่นี้ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิเกษตรกรยั่งยืนแห่งประเทศไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำโครงการพัฒนาและวิจัย โดยชาวบ้านเป็นผู้วิจัยตามความต้องการของชาวบ้าน เพื่อตอบปัญหาการวิจัยของชาวบ้านว่าปัญหาใดบ้าง ชาวบ้านตั้งโจทย์ กระบวนการวิจัย วิเคราะห์

สังเคราะห์ปัญหา และหาทางออกให้แก่ตนเอง โดยมีคณาจารย์ที่เป็นเครือข่ายขององค์กรชาวบ้านทำงานร่วมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี หาดใหญ่ โดยมีส่วนกลางคือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชกระบวนการนี้ดำเนินการมา 3 ปี และจบโครงการในปีงบประมาณ 2547 ที่ผ่านมา แต่การดำเนินการวิจัย และพัฒนาของชาวบ้านนี้ไม่สามารถที่จะบรรลุเป้าหมายตามแผนงานที่ว่าด้วยยุทธศาสตร์ การยอมรับเกษตรกรรมยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขบุรี มีปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถทำให้เกษตรกรรมที่ยั่งยืนดำเนินการแล้วสามารถขยายเข้าไปในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขบุรีทั้งหมด เนื่องเกษตรกรรมยั่งยืนได้รับการยอมรับในระดับสากลหรือระดับประเทศว่าเป็นทางออกของเกษตรกรรมเชิงพาณิชย์ เพราะผลผลิตทางการเกษตรในปัจจุบันไม่ได้รับการยอมรับเนื่องจากมีสารพิษตกค้าง การใช้ปัจจัยการผลิตที่จากภายนอกทำให้เกิดหนี้สินต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้ไม่สามารถที่จะให้เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาทางการเกษตรในพื้นที่ ภูมิปัญญาเหล่านี้สามารถที่จะช่วยเกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือการลงทุนใช้ปัจจัยในการผลิตนั้นจะเอื้อต่อการยอมรับผลผลิตทางการเกษตรของผู้บริโภค

2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำสาขบุรี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน

4. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจของเกษตรกรที่มีต่อการเกษตรกรรมยั่งยืนในพื้นที่

การเกษตรกรรมยั่งยืนโดยภาพรวมมีหลายรูปแบบ เช่น วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรผสมผสานทาง 3 จังหวัด คือสวนทุทรง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมประชุม

จากที่ฟังนักศึกษา 3 ท่านนั้น ขออนุญาตกล่าวถึงตำบลหรือเขา แม่น้ำสาขบุรี พื้นที่แม่น้ำสาขบุรีที่อักษรชี้ คุณเจ๊ะอามิงทำเรื่องขยะ ปัญหาขยะที่เกิดขึ้นแล้วลงสู่แม่น้ำสาขบุรี คุณยะยาทำเรื่องเกษตรยั่งยืนและแม่น้ำสาขบุรี คุณซุนซีกอทำการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับแม่น้ำสาขบุรี 3 ส่วนมารวมกันนั้นมีแตกต่างกัน หากมองภาพลงไป สถาบันราชภัฏยะลาที่มีเป้าหมายที่จะศึกษาและวิจัยปัญหาของแม่น้ำสาขบุรีเป็นหลักโดยโยงขึ้นไปข้างบนคือ กระบวนการที่นักศึกษาสถาบันราชภัฏยะลาได้มีแนวคิดในการศึกษาปัญหาเหล่านี้ที่ถูกละเลยโดยการมีส่วนร่วม

ดร.อุไร ชะแล่ม

จากการเขียนโครงการของสถาบันราชภัฏยะลา ในขณะนั้นไม่เข้าใจการพัฒนาองค์กรทำอย่างไร เราจึงนำอาจารย์ นักศึกษาทำงานร่วมกันโดยใช้งานวิจัยเป็นหลักในการจัดกระบวนการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนร่วมกันกำหนดทิศทาง ทำอย่างไรนักศึกษาจะสามารถทำงานวิจัยสำเร็จ นั่นคือความเจริญก้าวหน้าของนักศึกษา

ร.ศ.ชวน เพชรแก้ว

กล่าวถึงเรื่องกลไกภายใน สำนักวิจัยและบัณฑิตศึกษา อธิการบดี หลายสถาบันยืนยันว่าในการประชุมเรื่องการทำวิจัยนั้น หากผู้ใดเข้าร่วมประชุม ไม่สามารถเข้าประชุมได้ทุกครั้ง การรับทราบเรื่องราว หรือความเข้าใจจึงไม่ต่อเนื่อง และที่สำคัญความเข้าใจที่เกิดขึ้นอาจไม่ตรงกัน สิ่งทั้ง 3 โครงการต้องปรับเปลี่ยนให้ TOR โกล้เคียงกันแล้วปรับเปลี่ยนวิธีการ แต่สิ่งที่ไม่สามารถเปลี่ยนได้คือ TOR , PAR ไม่มีวิธีการที่ดีที่สุดในการวิจัย แต่มีวิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์อย่างไร ต้องทำผสมผสานกันโดยไม่จำเป็นต้องเป็น PAR ทั้งหมด

ในประเด็นของสถาบันราชภัฏยะลา หากท่านค้นหาความจริงทางสังคมจะดีมาก แม้จะแก้ปัญหาได้หรือไม่ก็ตาม แต่ที่สำคัญคือสามารถพัฒนาส่วนท้องถิ่นได้ ความจริงทางสังคมโดยเฉพาะแม่น้ำสายบุรีมีความหมายลึกซึ้งสำหรับวิถีชีวิตคน หัวข้อของอาจารย์ควรเปลี่ยนเป็นวัฒนธรรมชุมชน ไม่ใช่เป็นวัฒนธรรมชาวบ้าน โครงการทั้ง 3 นั้นถือว่าดีมาก แต่ต้องดึงเข้าสู่ระบบโครงการ PAR สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือหากนักวิจัยชุมชนไม่ชำนาญ PAR ปัญหาที่เกิดขึ้น คือมีการเปลี่ยนแปลงในระดับสูงมาก ที่ดูว่าสิ่งนั้นนิ่งแต่ความจริงแล้วสูง เพราะฉะนั้นลักษณะเช่นนี้จะต้องใช้กระบวนการ PAR จึงจะดีที่สุด

อีกประเด็น หากท่านสามารถโยงทุกเรื่องเข้าด้วยกันในลักษณะของการบูรณาการ ซึ่งความสัมพันธ์ไม่สามารถแยกส่วนได้ อาจต้องแม่น้ำเป็นศูนย์กลาง สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องระดับลึก ถ้าท่านศึกษาบริบทชุมชนไม่ดีพอจะไม่สามารถตอบพลวัตที่เลื่อนจาก A ไป B ไป C แล้วไปสู่ปัจจุบันได้อย่างไร ลักษณะนี้เหมาะสำหรับนักศึกษาปริญญาโทโดยเฉพาะสาขาวิชานี้ ขณะที่หลักสูตรการสอนอาจคิดชุดโครงการขึ้นเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอน โดย 30% เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรการสอนส่วนหนึ่งที่เป็น action ในสังคม ท่านใช้ PAR ในการศึกษาบริบทชุมชน แต่วิธีการได้มาซึ่งหลักสูตรอาจใช้กระบวนการสร้างหลักสูตรที่เป็นสากล

อาจารย์สุณีย์

จากการนำเสนอของสถาบันราชภัฏยะลาเกิดความคิดในการแก้ปัญหาชายแดนภาคใต้ การแก้ปัญหาใหญ่นั้นทำยาก ควรเริ่มแก้จากจุดเล็ก จุดเล็ก ๆ นี้ไปสู่ภาพรวมในการแก้ปัญหา แล้วส่งผลในการที่พัฒนาสิ่งต่าง ๆ ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเจ้อามิง (รองโฆษกพรรคประชาธิปัตย์)

ในช่วงแรกที่เข้ามาศึกษาในสถาบันราชภัฏ ผมมีความตั้งใจจะแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานาน เกิดจากอะไร สามารถใช้กระบวนการวิจัยเข้าช่วยได้หรือไม่ เพื่อแสดงความเป็นหนึ่งงานของสถาบันราชภัฏยะลา ซึ่งอยู่ในพื้นที่และสร้างความเชื่อถือ แล้วเข้าสู่กระบวนการ ความเชื่อถือในฐานะที่เป็นนักการเมือง หลากๆ ท่านไม่กล้าทำ เพราะไม่แน่ใจว่าจะทำวิจัยสำเร็จก่อนหรือผู้วิจัยจะตายเสียก่อน ในกระบวนการวิจัยนั้นเป็นไปตามระบบระเบียบวิธีการวิจัย คำตอบน่าจะออกในจุดนั้น แต่ประชาชนไม่รู้ มีเพียงความรู้สึกกลัว หากประชาชนไม่สามารถอยู่ได้ แล้วผู้วิจัยจะอยู่จุดใด

ศ. สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์

ตั้งข้อสังเกต 2 ข้อ

1. PAR ไม่จำเป็นต้องพวง PAR ทำคนเดียวได้ แต่หมายความว่าผู้มีส่วนร่วม สังเกตปัญหาของเราวมไปถึงหัวข้อ นำสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องและพัฒนาาร่วมกันเป็นปัญหาใหญ่ คือสังคมในอดีตจนถึงปัจจุบันนั้นอ่อนแอเพราะตามนักวิทยาศาสตร์มากเกินไป ซึ่งเป็นคนละศาสตร์ ทางสังคมศาสตร์สามารถนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ได้เพียงเล็กน้อย แต่ต้องอาศัยวิธีการทางสังคมศาสตร์เป็นหลัก ส่วนวิทยาศาสตร์นั้นมีฐาน ทฤษฎีที่ค่อนข้างแข็งแรงและสามารถต่อยอดได้ทันที คือสิ่งที่ทำการวิจัยนั้น เรามีคำตอบเดิมที่สามารถนำมาสร้างคำถามใหม่ที่ชัดเจน ในขณะที่คำตอบเดิมของเราแทบไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในการตั้งคำถามใหม่ ในการทบทวนวรรณกรรมนั้น ผมคิดว่าน้อยคนนักที่จะเข้าใจว่าทบทวนเพื่ออะไร การทบทวนวรรณกรรมนั้นสามารถตอบคำถามต่างๆ แล้วคำตอบนั้นมีประโยชน์ต่อคำถามใหม่หรือไม่ นั่นคือจุดมุ่งหมาย เพราะฉะนั้นวรรณกรรมเก่าสามารถใช้ให้เราเห็นวิธีตั้งคำถามใหม่หรือการต่อยอดซึ่งในจุดนี้มีน้อยคนที่ใช้

2. ทางสังคมศาสตร์สามารถแบ่งงานวิจัยออกเหมือนขนมเค้กเป็นชิ้นๆ ซึ่งถือว่าอันตรายมหาศาลเพราะทางสังคมศาสตร์ต้องบูรณาการ ไม่ควรแยกจากกันเป็นส่วน ควรดูในลักษณะของการเกี่ยวโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ลักษณะนี้เป็นธรรมชาติที่แตกต่างจากทางวิทยาศาสตร์ ในทางวิทยาศาสตร์แม้จะเชื่อมโยงแต่มีการแยกส่วนค่อนข้างชัด ชีววิทยา ฟิสิกส์ เคมี เพียงแต่มีได้แยก

100 % แต่เราใช้วิธีการนั้นหมด เพราะฉะนั้นปัญหาที่สำคัญต่อไปในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ คือ บัณฑิตวิทยาลัย เมื่อใดที่บัณฑิตวิทยาลัยมีรูปแบบเป็นพันธนาการแล้วงานวิจัยลักษณะนี้จะไม่เกิดขึ้นหรือสำเร็จได้ ส่วนใหญ่ที่เราจะนำรูปแบบเป็นตัวตั้งไม่นำเนื้อหาเป็นตัวตั้ง รูปแบบเป็นเพียงตัวช่วยเท่านั้น การเปลี่ยนวิธีคิดเป็นเรื่องใหญ่ วัฒนธรรมการวิจัยต้องปฏิรูปเพื่อให้มองเห็นชัด เช่นที่สถาบันราชภัฏยะลาเข้ามาลักษณะนี้ หมายความว่าแม้ว่าการแบ่งส่วนนั้นเื้อต่อกันกัน สามารถมาสวมแทนกันได้ดังเช่นส่วนนี้ มีใช้ต่างคนต่างคิด แล้วไม่จำเป็นว่าจะต้องนำมาทั้ง 30 เรื่อง 1 เรื่อง 2 เรื่อง 3 เรื่อง สามารถทำให้ชัดได้ เพื่อเป็นแนวทางเชื่อมต่อกับเรื่องอื่นต่อไป การให้ทุนนั้นถือว่ามีความจำเป็นมากเพราะทุนตรงนี้จะนำไปพัฒนาโจทย์วิจัย งานวิจัยที่ดีต้องพัฒนาโจทย์วิจัยได้ ทุณาที่ ขอบคุณครับ

รศ.ชูศักดิ์ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ในฐานะที่รับผิดชอบบัณฑิตศึกษาในการดูแลพัฒนาระบบงาน ซึ่งผมได้ปรึกษารวบรวมกิจกรรมการบัณฑิต และประธานหลักสูตรบางสาขา ถึงแม้จะไม่ชำนาญเรื่องนี้ แต่สามารถสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส จะทำโครงการอย่างไรเพื่อใช้งานวิจัยพัฒนานักศึกษาก่อให้เกิดผลงานวิจัย และที่สำคัญคือเรามีทุนให้แก่ักศึกษาในการทำวิจัยในเชิงนี้

เมื่อตรวจสอบระบบพบว่าการศึกษาดนเองนั้น เริ่มทำในระดับสถาบันส่วนหนึ่งแล้วจึงเชิญบุคคลภายนอกมาเพื่อหาปัญหาของงานวิทยานิพนธ์ของเราคืออะไร และปัญหาการนำผลการวิจัยไปใช้คืออะไร นี่คือนั่นที่ 1 ที่สำคัญคือต้องใช้ PAR ในการทำ ด้วยความที่ผมเป็นนักวิจัยเชิงปริมาณมาตลอดชีวิตไม่ได้แปลว่าตนเองไม่รู้เรื่อง มีความเข้าใจแต่ไม่เคยทำคือให้นักศึกษาเป็นผู้ลงมือทำ นักศึกษาทำจริงแต่อาจารย์ต้องรู้เท่าทันกับนักศึกษา ต้องทราบระบบ จัดประชุมนักศึกษาที่สนใจ ทำยที่สุดให้นักศึกษาเสนอ Project ออกมาทั้งหมดซึ่งมี 6 โครงการ โดยเน้นทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ จึงเกี่ยวไปทาง OTOP 3-4 โครงการ

ด้านบริหารการศึกษาทำเรื่องการพัฒนาครูโดยใช้ School base เพื่อทำการพัฒนาครูแบบ PAR แต่เมื่อรวมทุกเรื่องแล้วปรากฏว่าไม่เป็นเอกภาพทางเนื้อหา แต่เราพยายามทำให้เป็นเอกภาพทาง methodology โดยใช้วิธีเสนอโครงการ ภายได้ 6 โครงการที่เสนอนั้น เมื่อได้งบประมาณ มา เราแบ่งงบประมาณ โดยนักศึกษานำไปทำ และอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการจะได้รับอานิสงฆ์ ในฐานะเป็นที่ปรึกษาและเป็นผู้วิจัยร่วม แต่อาจารย์ต้องมีความรู้เพื่อที่จะไ้ค่นักศึกษาได้ หลังจากได้เค้าโครงจะเสนอเป็นกรอบคร่าวๆ เพื่อนำเสนอให้กับทางผู้พิจารณา

ขั้นตอนต่อไปคือการพัฒนาอาจารย์และพัฒนานักศึกษาร่วมกันให้เข้าใจ methodology แล้ว นักศึกษาจึงดำเนินการภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการหลักสูตรที่รับผิดชอบ

แล้วจึงมีการประชุมเพื่อนำเสนอเป็นระยะแปลว่าภายใต้ชุดโครงการที่ตกลงกันมีพันธกรณีร่วมกันว่า จะต้องนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยน ถึงแม้จะแลกเปลี่ยนทางด้านเนื้อหาไม่ได้แต่สามารถแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ทางการเก็บข้อมูล ประสบการณ์ด้าน methodology แต่ปรากฏว่าก็ไม่ได้ทำเนื่องจากรายละเอียดที่สื่อสารไม่ตรงกัน เมื่อเป็นเช่นนี้แปลว่าทุกโครงการต้องมีรายละเอียดชัดเจน แต่ด้วย เวลาที่มีจำกัดเราจึงไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจน แต่นักศึกษาทราบว่าตนเองจะต้องทำอะไร เพียง แต่นักศึกษาอาจจะไม่มีความชำนาญ และด้วยกระบวนการทำงานเช่นนี้จะทำให้อาจารย์ นักศึกษา ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้ไปด้วยกันในวิธีทำงาน

ผลที่ได้คือ output ของระบบการวิจัยของบัณฑิตศึกษาภายใต้การวิจัยแบบ PAR ซึ่งถือเป็นเพียง หนึ่งทางเลือกของบัณฑิตวิทยาลัย แต่ไม่ใช่คำตอบสุดท้ายของบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีหลาย model ปร.นงลักษณ์ วิรัชชัย เคยสังเคราะห์งานวิจัย 11 แบบ PAR เป็นเพียง 1 แบบ เพราะฉะนั้นแปลว่าชุดของ การบริหารโครงการวิจัย หากทำการวิจัยแบบ PAR ต้องใช้โมเดลนี้ สุดท้ายนี้คณะกรรมการ บริหารโครงการวิจัย อาจารย์ทั้งหลายต้องมาสังเคราะห์ หากบริหารโครงการวิจัยแบบ PAR จะ ได้โมเดล แบ่งเป็นโครงการย่อยๆจะได้งานวิจัยแต่ละเรื่อง นั่นคือ output ในส่วน output ที่นับไม่ ได้จะได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ สามารถพัฒนานักศึกษา อาจารย์ ขอมรับความจริงว่าอาจารย์อาจมี ข้อด้วยเรื่องการวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะส่วนใหญ่เป็นนักวิจัยทางวิทยาศาสตร์เป็นเชิงปริมาณ เป็นหลัก ขอบขอบคุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิต เรืองแป้น

ขอเสนอแนะเรื่องการเป็นที่ปรึกษา เป็นไปได้หรือไม่ที่ 5 สถาบันราชภัฏภาคใต้ หากจะมี project รวมกันทั้งหมด หมายถึงเราจัดรมของเราขึ้นแล้วบริบทในชุมชนที่ได้มาเป็นชุดใหญ่ใน การพัฒนาในรอบปีผลิตบัณฑิตศึกษาในเชิงร่วมกัน

รศ.ชูศักดิ์ จากสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

จากความเห็นอาจารย์วิจิต นั่นคืออุดมคติของเรา ในภาคใต้เราริคิดกันมาตั้งแต่ต้น แต่เมื่อ สถาบันราชภัฏเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยต่างสนใจเพียงตนเอง สิ่งที่อาจารย์วิจิตคิดไว้เป็นความหลัง ของเรา หากเรือ่ฟื้นได้จะเป็นการดี ถ้าเรือ่ฟื้นทั้งระบบไม่ได้ เราเรือ่ฟื้นเพียงบัณฑิตศึกษา เคลื่อน อาจารย์มาไม่ได้เคลื่อนนักศึกษาไปแทน สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ยินดีทำงานลักษณะนั้น ยินดี สนับสนุนอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย งบประมาณ และสิ่งต่างๆ

รศ.สุณีย์

ดิฉันมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตศึกษาชุดหนึ่งเป็นความคิดเห็น ตนเองมีโอกาสไปทำชุดครัวไทยสู่ครัวโลก ปรากฏว่าปัญหาคล้ายกัน สุดท้ายไม่ได้รับงบประมาณ ที่มาของปัญหาคือ นิยามไม่ตรงกันในเรื่องคำหับอาหารนี้ ผู้วิจัยยังเข้าใจไม่ตรงกัน สรุปแล้วทำพวงไม่ได้เนื่องจากต้องทำมาเป็นชุดคำหับอาหาร สุดท้ายต่างคนต่างทำ เพราะด้วยความที่ไปจำกัดกรอบตรงนั้น เพราะฉะนั้นหากจะทำ PAR ลำดับแรกควรนิยามให้ตรงกันว่าท่านอยากให้เราทำอะไร แล้วที่เราอยากทำคืออะไร นี่คือสิ่งที่เกิดขึ้น

ผู้เข้าร่วมประชุม

กรณีที่อาจารย์วิจิตเสนอในเรื่องกระบวนการพัฒนาศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยด้วยคุณภาพของงานวิจัยบัณฑิตรวมถึงกระบวนการเรียนการสอน ในรายวิชาต่างๆด้วย ถือว่ากระบวนการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ นั้นเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวิจัยที่มีคุณภาพ ถ้าเราได้บูรณาการหรือได้พูดคุยกันตั้งแต่ต้นอย่างมีคุณภาพจะนำไปสู่ตรงนั้นได้ ปัญหาคือเราไม่มีบุคลากรทุกสาขาพร้อมในสถาบันเดียวกัน เพราะฉะนั้นจุดที่อาจารย์วิจิตเสนอน่าจะเป็นกระบวนการหนึ่งในการที่เราจะพัฒนาคุณภาพบัณฑิตโดยภาพรวมในแต่ละสถาบัน ผมเห็นด้วยกับท่านซุซังดีว่าในขณะนี้สถาบันราชภัฏ 5 แห่งนั้นต่างคนต่างเดิน เพราะฉะนั้นสมมุติเราสามารถรวมกันอย่างน้อย 5 แห่งในการรวมพลังเรื่องกระบวนการของการเรียนการสอนบัณฑิตศึกษาทุกระบบทุกระบวนการหลอมรวมกัน ตอนแรกให้สุราษฎร์เป็นเจ้าภาพก่อนแล้วเชิญกรรมการบริหารบัณฑิตต่างๆ มานั่งคุยกันถึงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเรา เชื่อว่าน่าจะช่วยกันได้ สามารถทำเป็นรูปธรรมได้ เกิดมรรคผลของการหลอมรวมพลัง

รศ.ซุซังดี สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผมจะประสานให้แล้วเชิญประชุมผู้เกี่ยวข้องกันบัณฑิตศึกษาเพื่อมา issue ก่อนที่เราจะพัฒนา issue ใดก่อน แล้วหลังจากนั้นค่อย move ไปแต่ละแห่ง สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานีอาจรับเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน สถาบันราชภัฏยะลาอาจพัฒนาเรื่องกระบวนการวิจัย สถาบันราชภัฏสงขลาอาจเรื่องพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาเรายินดีรับเป็นเจ้าภาพ

รศ.ชวน เพชรแก้ว

ในฐานะคณะกรรมการถ้ามองโดยภาพรวมอย่างหลวมๆ ของอาจารย์ซุซังดี งานของอาจารย์เขตไว้ค่อนข้างดีมากแต่ไม่มีข้อมูลบางเรื่อง เช่น ประเด็นของการขยายความเป็นชุดในแต่ละหัวข้อ ซึ่งถ้ามีตัวอย่างโครงการวิจัยไปให้เราดูโครงการนี้ได้ทุนร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะว่าโครงการนี้

มองตลอดตั้งแต่ฐานและสิ่งที่น่าสนใจที่สุดคือการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ ซึ่งตอนนี้สิ่งที่ทุกสถาบันต้องทำ คือสังเคราะห์วิทยานิพนธ์เพื่อที่จะนำผลสังเคราะห์มาทำเป็น symposium แล้ววิจารณ์แต่ไม่ใช่สังเคราะห์พวกเรา ต้องเป็นเรื่องของคนภายนอกมอง ตัวอย่างผมเป็นคณะกรรมการวิจัยของที่หนึ่ง ตอนนี้กำลังสังเคราะห์งานวิจัยในช่วงสิบปีทั้งหมด เพื่อที่จะบอกว่าฐานขององค์ความรู้ ฐานของการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาสิบปีในการวิจัยสุราษฎร์ธานีเริ่มจากที่ใดสู่ที่ใด มีแนวโน้มอย่างไร กับสถานการณ์ที่เข้ามาใหม่

กรณีของ 4 จังหวัดภาคใต้เราประชุมกันเรียบร้อยแล้วมี 2 ประเด็น แต่ประเด็นที่เราไม่ทำคือ ประเด็นที่จะลงไปประชิดกับ 4 จังหวัด แต่ประเด็นเคลื่อนไหวเปลี่ยนของอิสลามที่สัมพันธ์อยู่กับอิสลามในพื้นที่ต่างๆที่ไม่ใช่ 4 จังหวัด ยกตัวอย่างนครศรีธรรมราชเราอาจไม่รู้ว่าการที่อิสลามอยู่กันอย่างเงียบๆนั้น มีอะไรที่เราจะต้องตั้งฐานของความรู้เรื่องเหล่านี้ เพราะฉะนั้นกรณีของอิสลามทำไมราชภัฏที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เหล่านี้จึงไม่ศึกษาเรื่องอิสลามนิคมเหล่านี้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องไป 4 จังหวัดภาคใต้ เพราะทุกภาคเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันได้หมด ประเด็นของอาจารย์สุศักดิ์ในข้อที่ 5 ที่กล่าวว่าสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์สมควรที่จะทำ

ประเด็นหนึ่งที่จะท้วงติงทั้งหมดทุกโครงการคือ งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่มี review literature หมายถึงต้องมีให้เป็นฐาน review literature จะทำให้เราอ่านแล้วได้กรอบคิดในการวิจัยเหมือนกับที่อาจารย์สุทริวงษ์กล่าวว่า หากเราทราบเรื่องนี้แล้วเรื่องนี้จะก่อให้เกิดเรื่องอื่นอย่างไร คำตอบเรื่องนี้จะไปก่อให้เกิดคำถามใหม่อย่างไร เพราะฉะนั้นในเรื่องของ review literature เป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง

สรุป

1.เมื่อเราทำได้แล้วควรสังเคราะห์งานวิจัยก่อนเพื่อทราบจุด

2.การดำเนินงานในเรื่องของโครงการวิจัยต้องมีเรื่อง review literature เข้ามา มิเช่นนั้นแล้วจะมองไม่เห็นกรอบคิด ไม่ทราบว่าจะเป็นฐานของการที่จะไปคิด ตัวอย่างของการในการทำงานวิจัยเสร็จหาก review literature ไม่ดีจะอภิปรายผลอย่างไร เมื่อไม่มีฐานอะไร ผมเสนอว่าอาจารย์จิตรภา ภูมณฑลบุตรควรปรึกษากับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตามที่ท่านอาจารย์สุทริวงษ์ กล่าวแสดงความคิดเห็นคือ

1) การวิจัยควรสังเคราะห์วิทยานิพนธ์

2) การพัฒนาโจทย์วิจัยคงจะไม่หยุดเพียงเท่านี้ ควรทำแบบท่านเหม ท่านอาจารย์ชูศักดิ์ รับว่าจะประสานในเขตภาคใต้ ผมเชื่อว่าการประสานการทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยให้การตรวจสอบดีขึ้น ทำให้เราได้มองกัน ได้มองอะไรต่างๆ ได้มีคนท้วงติงกัน เพื่อพัฒนาร่วมกัน

ดร.จิตรภา ภูณฑนุตร

ต่อไปในช่วงเย็นเป็นรายการที่สำคัญที่สุด Dinner talk โดยศาสตราจารย์สุทธีวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ และศาสตราจารย์เวทิน นพนิตย์ และขอให้แต่ละสถาบันได้ปรับปรุงโครงการตาม comment แล้วส่งให้แก่ส่วนกลางภายในเดือนนี้ ขอบขอบคุณค่ะ

การอภิปรายช่วง Dinner Talk ภาคใต้
เรื่อง “ บทบาทนักวิจัยราชภัฏ : ผลกระทบจากชุมชนไทยสู่การก้าวทันโลกอนาคต ”
ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพงานวิจัย
ระดับบัณฑิตศึกษาศาสนาบ้านราชภัฏ
ระหว่างวัน 2 – 4 มีนาคม 2547
ณ โรงแรมไคม่อนพลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การอภิปรายช่วง Dinner Talk ภาคใต้
เรื่อง “บทบาทนักวิจัยราชภัฏ : ผลกระทบจากชุมชนไทยสู่การก้าวทันโลกอนาคต”
ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพงานวิจัย
ระดับบัณฑิตศึกษาศาสนาบ้านราชภัฏ
ระหว่างวัน 2 – 4 มีนาคม 2547
ณ โรงแรมไคม่อนพลาซ่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ในการอภิปรายในครั้งนี้มีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ คือ
ศาสตราจารย์สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ แมริวิชัยอาวโซ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ศาสตราจารย์สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์

ในการทบทวนที่ผ่านมาแล้วนั้น สิ่งที่ต้องยึดเป็นแนวทางประกอบด้วย 3 คำ คือบทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ไม่ใช่สถาบันราชภัฏบนฐานของท้องถิ่น คือ ชุมชน และอนาคต ซึ่งสรุปได้ดังนี้

อันแรกที่เราทำความเข้าใจ คือคำว่าท้องถิ่น ท้องถิ่นคืออะไร ความเป็นท้องถิ่นคืออะไร อะไรเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นท้องถิ่น เพราะคำว่าท้องถิ่นต้องมีตัวแสดงว่าหากท้องถิ่นเป็นเช่นนี้ อาจถือว่าเป็นเมืองหลวง ถ้าเป็นเช่นนั้นอาจอาจเป็นนานาชาติ ถ้าเราไม่เข้าใจคำว่าท้องถิ่นคืออะไร ตั้งอยู่บนฐานของอะไร หากไม่ทราบเราจะวิธีและพลังของท้องถิ่นออกมาให้เกิดประโยชน์ได้ยาก ผมจึงสรุปไว้ใน Plan เพราะเราพูดกันแล้วในเรื่องภูมิปัญญาเป็นเรื่องใหญ่ในขณะนี้ เมื่อกล่าวถึงภูมิปัญญา ทุกคนสามารถชี้แจงได้ หากถามว่าปัญญาคืออะไร ภูมิปัญญาคืออะไร หลายคนไม่ทราบภูมิปัญญาคืออะไร ภูมิปัญญาไม่เท่ากับกระบวนการก่อให้เกิดภูมิปัญญา เพราะฉะนั้นผมจึงสนใจที่กระบวนการภูมิปัญญา มากกว่าสนใจตัวของภูมิปัญญา และแน่นอนตัวของภูมิปัญญาอาจมีพลังมากกว่ากระบวนการภูมิปัญญา เมื่อพูดถึงคำว่ากระบวนการของภูมิปัญญาควรเน้นที่ผู้ให้กำเนิดหรือผู้ก่อให้เกิดการปฏิสนธิของภูมิปัญญา ในสังคม แต่ละสังคมมีทรัพยากรธรรมชาติ มีปัญหา คนแต่ละยุค แต่สมัยต้องเผชิญกับปัญหาและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นคนแต่ละยุคต้องพยายามสร้างกระบวนการ สร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา เพื่อวิถีชีวิตที่ดีกว่า เพราะถือว่าผู้ผลิตภูมิปัญญานั้นคือผู้สร้างนวัตกรรมของชาวบ้าน การสร้างนวัตกรรม นั้นแน่นอนต้องมีอะไรใหม่เกิดขึ้น และจะสร้างอย่างไรเกี่ยวกับภูมิปัญญาของชาวบ้าน ต้องนำความรู้เดิมที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาสร้างมาคิดและหาคำถาม ซึ่งในที่สุดเกิดการค้นพบ ในยุคสมัยนั้นการศึกษามีจำกัด เทคโนโลยีมีจำกัด แสดงว่าผู้ที่คิดค้นนั้นถือว่าเก่งมาก

เมื่อภูมิปัญญาใหม่ๆ เกิดขึ้น ในช่วงแรกอาจไม่มีใครสนใจหรือสนใจในวงแคบ จึงใช้วิธีลองผิดลองถูก สิ่งใดมีประโยชน์จะกลายเป็นความรู้สัก จนกระทั่งกลายเป็นทฤษฎีของชาวบ้าน ชาวบ้านจะได้ทฤษฎีของภูมิปัญญาอันดับแรก ทฤษฎีเหล่านี้เมื่อพิสูจน์อีกครั้งและเมื่อเวลาผ่านไป ๆ ตามหลักวิทยาศาสตร์ว่าได้ผลจริงจะกลายเป็นศาสตร์ชาวบ้าน เราจึงสรุปได้ว่าเมื่อมองไปสู่ชาวบ้าน ไม่ควรมองว่าชาวบ้านว่างเปล่า เพราะชาวบ้านไม่ได้ว่างเปล่า แต่ยืนอยู่บนศาสตร์ บนทฤษฎีการศึกษาหาความรู้ อยู่บนภูมิปัญญาของของชาวบ้าน ท้องถิ่น และเห็นด้วยกับรองศาสตราจารย์ชวนทีกล่าว ในยุคที่เราเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เรามักจะคิดว่าภูมิปัญญาชาวบ้านใช้ไม่ได้ล้าหลัง ควรนำภูมิปัญญานานาชาติมาใช้ ชาวบ้านไม่ได้เรื่องต้องนำนักวิชาการเข้าไปพัฒนาทุกเรื่อง เพราะฉะนั้นเมื่อถูกปฏิเสธภูมิปัญญาชาวบ้าน ทฤษฎีชาวบ้าน ศาสตร์ชาวบ้านจึงไม่มีการพัฒนาต่อ ตัวอย่างที่เขากำลังวิจัยอยู่ในขณะนี้ คือเรื่องตาลโตนดกับชาวสทิงพระ

ตาลโตนดมีความผูกพันกับชีวิตชาวสทิงพระ ชาวระโนด ชาวสิงหนครอย่างมหาศาล แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ชัดเจนเห็นว่าตาลโตนดเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยเฉพาะรัฐบาลยุคที่เห็นเงินเป็นสำคัญ เมื่อเห็นว่าไม่ใช่เศรษฐกิจจึงไม่สนใจ ในการวิจัยครั้งนี้วิจัยเริ่มต้นในส่วนองค์ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น ตาลโตนดปรากฏว่ามีข้อจำกัดมาก คุณจะทราบว่าตาลโตนดที่ปลูกเป็นต้นผู้หรือต้นเมียเมื่อโตขึ้นได้อย่างไร ไม่มีใครสามารถตอบได้ นี่คือข้อจำกัดของชาวบ้าน ถามว่านักวิทยาศาสตร์สามารถเข้าไปช่วยได้หรือไม่ เพราะตาลโตนดต้นผู้กับต้นเมียนั้นให้ผลผลิตที่มีประโยชน์แตกต่างกันมหาศาล ชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องการปลูกตาลโตนดว่าหากปลูกว่าเป็นต้นผู้ปลูกหงายเป็นต้นเมีย ถามว่าความเชื่อนั้นจริงหรือไม่ ชาวบ้านตอบว่าไม่ทราบเพราะกว่าที่ต้นจะเจริญเติบโตนั้นชาวบ้านลืมหมดแล้วว่าต้นใดปลูกคว่ำ ต้นใดปลูกหงาย จึงไม่สามารถเป็นกระบวนการที่จะเสริมต่อยอดได้ ปลูกตาลโตนดโดยปกติแล้วใช้เวลา 12 - 15 ปีจึงจะเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ สามารถบอกได้หรือไม่ว่าทำอะไรตาลโตนดจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เร็วกว่านี้ นักวิทยาศาสตร์สามารถช่วยได้หรือไม่ ตรงนี้สรุปว่าศาสตร์ชาวบ้านและทฤษฎีชาวบ้านถูกจำกัดเพราะไม่มีการเสริมต่อ นักวิชาการมีจุดบกพร่องในส่วนที่ไม่นำศาสตร์ ทฤษฎีสากล ภูมิปัญญาสากลไปประยุกต์ใช้ร่วมกับศาสตร์ชาวบ้าน ในจุดนี้ควรเป็นหน้าที่ของนักวิจัยว่าทำอะไรศาสตร์ชาวบ้านและศาสตร์สากลจะสนทนากันได้มากกว่านี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้เข้าไปช่วยวิเคราะห์เพื่อช่วยพิสูจน์ว่าเป็นต้นผู้หรือต้นเมีย แต่ไม่มีผู้เข้าไปทำเพราะกว่านักวิทยาศาสตร์จะพิสูจน์ได้ใช้เวลา 20 - 30 ปี หากเกิดข้อผิดพลาด ต้องใช้เวลาพิสูจน์อย่างน้อย 10 ปี เพราะฉะนั้นแก้ตายยังตอบคำถามไม่ได้ นักวิชาการบอกว่าไม่เกิดประโยชน์ องค์ความรู้ที่จำเป็นต้องมีความต่อเนื่องเป็นระบบ จึงเกิดขึ้นยากมาก เขาจึงทดลองว่าตาลโตนดเป็นพืชประดับ ปลูกใส่กระถางมีการควบคุม แล้วสังเกตว่าใบออก 15 ใบ ใช้เวลาเท่าใด สมมติว่า 10 ปี ถ้าปลูกกรณีนี้รับรองต้นละ 10,000 - 20,000 บาท สามารถนำไปขายที่กรุงเทพได้ การทดลองนี้ทดลองมาแล้ว 5 ปี หากทดลองเป็นระบบจะเกิดเรียนรู้จากภูมิปัญญาสากล แต่เราไม่ต้องการขายไม้ผลัด เพราะกว่าจะเพาะเลี้ยงไปถึงจุดนั้นได้มีใช้เพียงแค่ 5 - 10 ต้น

ปัจจุบันเพาะเลี้ยง 5 ต้น แล้วเติบโต 2 ต้นในกระถางเดียวกัน สามารถดูได้ที่โรงเรียนอาชีววะสมเด็จพะโก๊ะ แต่เป็นการเรียนรู้ตามยถากรรม จึงเป็นหน้าที่ของนักวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏที่จะต้องไปเสริมองค์ความรู้เดิม ทฤษฎีเดิม ศาสตร์เดิมของชาวบ้านให้งอกงามขึ้น ผมไม่เห็นด้วยที่จะนำศาสตร์เดิมออกหลังเข้าคลอง หรือหยุดนิ่ง โดยไม่ต้องขุดหา ผู้ที่จะช่วยต่อยอด คือ นักวิชาการ นักวิชาการที่บอกว่าใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นว่าง ผลสุดท้ายชาวบ้านจะได้รับ ครบนี้สำคัญที่สุด หากทำตามตำราของต่างประเทศ ส่วนใหญ่ทฤษฎีที่หลากหลายมีการค้นพบค้นพบหลากหลายนั้นเหมาะกับต่างประเทศ เพราะฉะนั้นวิธีการของต่างประเทศควรจะถูกโอนย้ายมาสู่พื้นที่ของเราบางส่วนมิใช่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีประโยชน์

เพราะฉะนั้นหากมหาวิทยาลัยราชภัฏในอนาคตต้องการความสอดคล้องกับท้องถิ่น ทุกสถาบันควรมุ่งไปสู่พื้นที่ของท่าน แต่ละสถาบันรู้จักพื้นที่ของตนเองมากน้อยเพียงใด ถ้าสถาบันราชภัฏสามารถสร้างงานวิจัยคู่ขนานกับประโยชน์ของท้องถิ่นต้องเริ่มจากการนำศาสตร์ 2 ระดับมาเสวนากัน การเสวนาย่อมได้พัฒนาซึ่งกันและกัน เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน จึงไม่ควรปฏิเสธศาสตร์ชาวบ้าน ทฤษฎีชาวบ้าน ในขณะที่เดียวกันไม่ควรคิดว่าศาสตร์ชาวบ้านนั้นเพียงพอแล้ว ควรเพิ่มเติมซึ่งกันและกัน โดยชาวบ้านมีส่วนร่วม ข้อควรระวังในเรื่องนี้คือความจำกัดทางความคิดของชาวบ้าน ตัวอย่างกลุ่มทะเลสาบสงขลา เรื่องปัญหาที่ระโนด ชาวระโนดต้องการน้ำฝนมาใช้ทำนา เพราะฉะนั้นให้ทำเขื่อนกันน้ำเค็มจากจอมถนนพัทธมาธิ์ถึงเกาะใหญ่ เพื่อปิดไม่ให้ น้ำเค็มขึ้น ซึ่งชาวบ้านลืมนึกว่าถ้ากันเขื่อน ปัญหาที่ตามมามีมากมาย เพราะฉะนั้นหน้าที่ของนักวิชาการ คือทำอย่างไรจึงจะมีน้ำจืดใช้ กรมประมงวิเคราะห์ปริมาณน้ำจืดที่ใช้ตลอดปีก็ดูบาศก์เมตร ได้มาจากแหล่งใดหากไม่ทำเขื่อน เพราะถ้าทำเขื่อนจะมีกลุ่มคัดค้าน เพราะฉะนั้นถ้าปิดตรงนั้นจะตื้นเขิน เกิดการสะสมของวัชพืช นี่คือการคิดชาวบ้านที่น่าสนใจ ประเด็น คือ ใครจะทำการคิดชาวบ้านให้กลายเป็นความรู้ที่ถูกต้องสมบูรณ์ พวกเราใช่หรือไม่ หากพวกเราไม่ทำหรือคิดตามไป กลุ่มหนึ่งคิดว่าการใช้ น้ำในทะเลสาบสงขลาเพื่อแก้ปัญหาของน้ำเสียควรทำตามหลักว่าคนหนึ่งใช้น้ำก็ลึกรต่อวันคูณจำนวนคนรอบทะเลสาบสงขลา ผลออกมามีน้ำเสียเท่าใด เป็นการใช่วิทยาศาสตร์ที่ดีขึ้นมาก แต่เป็นทฤษฎี ส่วนข้อเท็จจริงเราต้องศึกษาจากพื้นที่ว่าหมู่บ้านนี้มีกี่ครอบครัว แต่ละครอบครัวใช้น้ำเท่ากันทุกคนหรือไม่ ทำน้ำเสียโดยการปัสสาวะวันละเท่าใด มีปัจจัยอื่นจำนวนมากทำให้เกิดบริบท

เพราะฉะนั้นต้องมองภาพรวมของท้องถิ่นเพื่อศึกษาให้ครบวงจร ไม่ควรมองแยกส่วนจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง หากจะแยกส่วนง่าย ๆ ให้แยกออกเป็น ส่วนชาวบ้าน ซึ่งต้องการยา 2 ตัว

ตัวที่หนึ่งยาไล่ คือสิ่งที่เกี่ยวกับการอยู่การกินของเขา

ตัวที่สองยาใจ คือยาไล่ตัวเดียวไม่พอ ความสุขที่เกิดจากธรรมชาติ ค่านิยม การอยู่ร่วมกัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ ถ้ามหาวิทยาลัยถามอาจารย์ชวนได้ว่าในความรู้ลึกของเขา ถ้ามีเกลอนในสมัยก่อน พุดถึงเกลอนแล้วมีความสุขที่สุด มีไก่สองตัวยกให้เกลอนทั้ง 2 ตัวแล้วมีความสุข เพราะฉะนั้นต้องคิดคู่กันระหว่างเพิ่มคุณค่า

กับเพิ่มมูลค่า เพิ่มคุณค่าคือการเข้าใจ ชาวบ้านเก่งกว่าเรา ชาวบ้านในหลักศาสนานั้นรู้วิธีแก้ปัญหาต่างๆ ปัญหาหลายเรื่องที่เราไม่สามารถแก้ได้ แต่สามารถแก้ได้โดยภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพราะเกิดขึ้นจากความซับซ้อน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจากที่ใด ภูมิปัญญาบางอย่างเกิดจากความเชี่ยวชาญของบุคคลในแต่ละคนในท้องถิ่น ภูมิปัญญาบางอย่างเกิดจากอำนาจ เช่น ภูมิปัญญากำแพงเมืองจีนเกิดจากอำนาจ ไม่ได้เกิดจากความฉลาดแหลมของผู้ที่ก่อสร้าง เพราะฉะนั้นภูมิปัญญาจึงมีทั้งบวกและลบ ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือความเป็นท้องถิ่นอาจมีใช้บวกทั้งหมดหมด ฉะนั้นคำว่าภูมิปัญญาตัวเดียวมีทั้งบวกมากหรือน้อย ลบมากหรือน้อย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องทำให้เกิดการนำภูมิปัญญามาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อก่อให้เกิดปัญญามากขึ้น แต่ความคิดผมภูมิปัญญาไม่น่าสนใจเท่ากับกระบวนการที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญา เพราะฉะนั้นงานวิจัยจึงเข้าไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เห็นว่าภูมิปัญญาแต่ละอันเกิดขึ้นได้อย่างไร มีจุดอ่อน จุดแข็งคืออะไร สามารถเสริมให้ดีขึ้นได้อย่างไร

การพิมพ์ในวารสารนั้นจะทำให้งานเกิดประโยชน์สูงสุด สถาบันราชภัฏควรเลือกว่าพิมพ์ในส่วนใด ผมอยากให้เลือกพิมพ์ลงในหัวใจของประชาชน งานวิจัยเรื่องใดที่สามารถนำความรู้แก่ประชาชน ประชาชนเกิดความเข้าใจ เกิดความความกระตือรือร้นต่อเรื่องนั้น ๆ และนำไปสู่การพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติและระดับสากลตามมา แต่สิ่งที่ชาวบ้านต้องการมากกว่าสิ่งนี้ คือวิจัยแล้วเขารับรู้หรือไม่เกิดประโยชน์ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร วัฒนธรรมการเรียนรู้ในส่วนนี้เราควรใส่ใจ มากขึ้น

จากคำกล่าวของศาสตราจารย์เวคิน นพนิตย์ เมื่อสักครูนั่น จากข้อเท็จจริงในขณะที่ผมเป็นกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ มีการขอทุนวิจัยโครงการขนาดใหญ่เข้ามาแต่สถาบันราชภัฏเขียนโครงการไม่ค่อยเป็น เพราะไม่เคยขอโครงการใหญ่ขอแต่เพียงโครงการย่อย ๆ ทำอย่างไรที่จะบูรณาการปัญหานี้ให้ดีขึ้นได้ ขณะนี้ผมเป็นบอร์ดของ สวรส.ภาคใต้ ซึ่งทุนบางโครงการได้ถึง 30 ล้าน นักวิจัยจัดหาทีมเครือข่าย และทำอย่างไรให้มีงานเท่ากับเม็ดเงิน เพื่อแสดงถึงผลงานของวิธีทำงานและผลงานที่ปรากฏ นี่ก็ส่วนหนึ่งที่ต้องร่วมกันคิด

การทำงานในปัจจุบันนี้ควรบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาวิทยาศาสตร์กับสังคมศาสตร์ หากทำงานเพียงคนเดียวจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ดังที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ข้อเท็จจริงในขณะนี้ ผมมีงานวิจัยอยู่แผนที่ภูมิทัศน์ทัศนียภาพทางเศรษฐกิจและทุนทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยนักวิจัยร้อยละกว่าคน เป็นนักวิทยาศาสตร์เจ็ดสิบกว่า นักวิจัยภาคอื่นๆ ที่ทำงานภาคใต้ หากรู้จักภาคใต้จะได้ประโยชน์อย่างมาก เพราะวิธีทางวิทยาศาสตร์อีกแบบหนึ่ง ทางสังคมอีกแบบหนึ่ง เกิดการแลกเปลี่ยนควบคู่กันไปตลอดเวลา สถาบันราชภัฏได้เปรียบที่อื่น ไม่มีกำแพงขวางกั้นระหว่างศาสตร์ต่างๆ ภายในคณะ หากจะมีก็น้อยนักทำให้นักวิจัยสามารถรวมกลุ่มและมองร่วมกันได้มากขึ้น เกิดประโยชน์มหาศาล

งานวิจัยชิ้นหนึ่งได้ทำการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากวรรณกรรมและพฤติกรรม ทางด้านวรรณกรรม อาจารย์ชวนเป็นแม่แรงใหญ่ ทำมาครบ 3 ปี พบว่าชุมชนทรัพย์อันมหาศาลในวรรณกรรมท้องถิ่น ศึกษาจากหนังสือบุตร คัดสรรจากนครศรีธรรมราช จากการสำรวจ จากด้านต่างๆ ซึ่งคัดสรรออกมา 450 เรื่อง เป็นแบบละเอียด 60 เรื่อง คือถอดจากภาษาเดิมและมีคำอธิบาย สามารถมองภาพของวรรณกรรมปักษ์ใต้ในเชิงวรรณกรรมปริทัศน์ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เรื่องสุดท้ายคือแบบเรียนวรรณกรรมท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับอ่านประกอบ การประชุมจัดประมาณเดือนเมษายน เชิญนักวรรณคดี ผู้สอนวรรณคดีทั่วประเทศ เพื่อเสวนาในเรื่องการนำไปใช้ประโยชน์

ศ.ดร.เวทิน นพินิตย์

ผมมีความคิดเหมือนท่านสุทริวงศ์คือเราต้องแสวงหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นคือทรัพยากรของท้องถิ่น

ปัจจุบันนี้ผมทำงานที่สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ เป็นลูกจ้างชั่วคราว สัญญา 3 ปี และอยู่ในช่วงประเมินปีที่ 1 ผมคิดว่าเป็นระบบที่ดี ซึ่งผมอยู่ในระบบนี้ก่อนที่จะกลับมาอยู่เมืองไทย คือการประเมินอาจารย์ทุกๆ 6 เดือน หากไม่ผ่านจะได้รับซองขาว ถ้าเริ่มต้นคำว่า C คือ congratulation ถ้าเริ่มด้วย W ในจดหมายคือ Who are you great to tell you that. ผมมาอยู่ในฐานะที่ชื่อตำแหน่งนำกลัวผู้เชี่ยวชาญพัฒนาระบบ แล้วผมจะทำ CEO แต่ไม่ใช่ CEO แบบที่ทำอยู่ในปัจจุบัน นำมาเป็นหลักในการพัฒนาอาจารย์ หน้าที่หลักของผมใน TOR ในสัญญา คือสร้างอาจารย์ให้เป็นอาจารย์ที่สมบูรณ์แบบเตรียมพร้อมที่จะเปิดเข้าสู่มหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ เพราะว่าผมอยู่มหาวิทยาลัยมาหลายแห่ง ได้ทำในสิ่งที่อยากจะทำ และที่สำคัญที่สุดนโยบายของสถาบันราชภัฏตรงใจผมอย่างหนึ่งคือกำหนดว่าการพัฒนาตนเองเป็นหน้าที่ พรุ่งนี้อาจารย์ประมาณ 28 ท่านจะร่วมกันทำโครงการวิจัย บทความวิชาการ เพราะฉะนั้นท่านทราบว่หน้าที่ของผมคืออะไร ไม่ได้มาสร้างศัตรูแต่มาพัฒนาองค์กร เพราะผมว่าสถาบันราชภัฏมียุทธศาสตร์ที่กว้างไกลและกล้าหาญ

ผมได้มีโอกาสพูดคุยกับอาจารย์มานิชย์ อาจารย์มานิชย์ขอประวัติผมและติดต่อไปยังสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ผมได้รับหนังสือแฟกซ์มาถึงที่ทำงานของผมวันที่ 27 ที่ผ่านมา ผมได้เตรียมไว้แล้ว หากจะงูงใจให้อาจารย์หรือคนที่สนใจการวิจัยมาทำนั้น ควรพูดในลักษณะมาชี้ช่องทางและชี้ให้เห็น ยืนยันคำกล่าวท่านสุทริวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ นักวิจัยเมธีอาวุโสของเรา กล่าวว่า บทบาทของเราคงหนีไม่พ้นในเรื่องการให้ความสนใจหรือทำวิจัยโดยเฉพาะในสถาบันราชภัฏซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะเรียกชื่ออย่างเต็มรูปแบบว่า “ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ” แทนที่ที่ถูกเชิญมาทำงานที่นี้ผมพิมพ์นามบัตรไว้ก่อน แม้จะผิดกฎหมายเพราะพระราชบัญญัติยังไม่ออก แต่ผมมองไกลไปข้างหน้า ผมคิดว่านั่นคือผมทำการตลาดให้

สิ่งที่ผมทำนอกเหนือจากการทำสัญญาคือการทำหลักสูตรใหม่ ผมมองไกลไปว่าสถาบันราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรที่ช่วยตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น เป็นมหาวิทยาลัยของไทย ไม่ว่าจะเป็นที่สงขลาที่เคอยู่ หรือแม่แต่ว่าขอนแก่นซึ่งบอกว่าช่วยท้องถิ่นแต่ไม่รู้ว่าจะช่วยใคร ส่วนใหญ่นั้น ช่วยอาจารย์ อาจารย์จบปริญญาเอกทาง tissue culture แต่เปิดปริญญาโททาง tissue culture ผมว่าใครบ้างที่อยากเรียน ก่อนที่จะเปิดหลักสูตรต้องวิจัยก่อนว่าชาวบ้านท้องถิ่นต้องการอะไร อาจารย์บอกว่าไม่มีงานวิจัย ผมว่าไม่จริง คุณไม่ได้ไปคุยกับท้องถิ่นแม่แต่น้อย คุณต้องไปสืบหาว่าท้องถิ่นอยากได้อะไร ท้องถิ่นในที่นี้คืออะไร องค์ประกอบคืออะไร ข้าราชการ ลูกจ้างหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นบริเวณนี้ ตัวอย่างเช่น หน่วยงานสาธารณสุข ถ้าบุคลากรกลุ่มหนึ่งอยากเรียนหนังสือมาก ๆ และมีเงินที่จะเรียน เราซึ่งเป็นมหาวิทยาลัย เป็นสถาบันที่จัดหาเงินทอง อย่างบอกว่าไม่ได้ขายวิชาการ ถ้าเรามีวิชาการผมว่าเราควรขาย อย่างว่าอะไรกัน เพราะฉะนั้นก่อนที่จะขายต้องมีการตลาดเข้าเสียก่อน หรือต้องมีการ survey กันก่อน seven eleven จะเปิดนั้นต้อง survey ก่อนว่าขณะนี้ consumer เท่าใด สินค้าประเภทใดที่ควรที่จะซื้อ กระทรวงแรงงานหาบริษัทรับจ้างทำวิจัยอยากจะทราบว่ามีโครงการอะไร เพื่อจะทำเป็นกฎระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองกฎระเบียบโสเภณี ทำไมต้องไปจ้างที่อื่น อาจารย์มหาวิทยาลัยเราทำไมไม่ทำเรื่องนี้ นั่นเป็นปัญหาคนของท้องถิ่นเหมือนกัน โดยเฉพาะอาจารย์ที่อยู่แถวพญา แถวพัฒนพงศ์ ผมว่าควรจะทำวิจัยเรื่องนี้ ผมมองเห็นตรงนี้ จึงอยากจะคุยให้ท่านฟังว่าบทบาทของเราในเรื่องการวิจัยเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง

ผมพูดอยู่เสมอตอนรอบว่าอาจารย์ที่จบคร.มานั้น ส่วนมากพยายามที่จะเป็นหัวหน้าภาค คณบดี ไม่แสวงหาความรู้หรือสร้างพลังอำนาจทางวิชาการ ซึ่งในความคิดผมควรจะทำโดยเฉพาะการทำ technical empowerment ให้ได้มากที่สุด แล้วจึงไต่เต้าขึ้นไปเป็นผู้บริหารระดับสูง เพราะการแสวงหาในเรื่องนี้ถือเป็นหน้าที่ของเรา ไม่จำเป็นต้องใครมาบอก ผมมีความเชื่อเสมอว่า การเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย หรือองค์กรที่เป็นมหาวิทยาลัย ผู้ที่อยู่ในหน่วยงานนี้ นักศึกษาปริญญาโทต่าง ๆ จำเป็นต้องทำงานวิจัย โดยเฉพาะอาจารย์ ผมย้ำทุกที่ว่า หลักของอาจารย์คือ RST R คือ วิจัย Research , S คือ Service , T คือ Testing 3 สิ่งนี้ต้องเสริมซึ่งกันและกัน เป็นสามเหลี่ยมเรียกว่าสามเหลี่ยมทองคำหรือสามเหลี่ยมเพชร เป็นมุมมองของผมซึ่งมิได้มีในตำราเล่มใด แต่มีความเชื่อว่าผมถูกหล่อหลอมมาเช่นนี้ ผมมีความคิดว่า เป็นอาจารย์ไม่ได้ทำวิจัยถือว่าโง่ คุณหญิงนงเยาว์ ท่านถามว่า ท่านคณบดีทำไมทำวิจัยอีกได้ศาสตราจารย์แล้วมิใช่หรือ ได้ศาสตราจารย์ 2 ครั้ง ผมเป็นมนุษย์ที่แปลกหากเขียนชื่อที่ถูกต้อง จะต้องเขียน ศ.ศ. ผมได้รับสองสาขา ทำคนละวาระ คนอื่นว่าผมเป็นคนสองต่อ จึงเลยเขียนลำบาก อธิการบดีทักผมว่า ผมมาทำวิจัยทำไม ผมได้ถึงระดับนี้แล้ว ผมบอกว่า คุณหญิงไม่ทำวิจัยถือว่าโง่ สอนลูกศิษย์ไม่ได้ ท่านถามว่าเป็นคณบดีทำไมต้องสอนมาก ผมตอบว่าหากไม่สอนยิ่งโง่หนักเข้าไปอีก ผมสอนเต็มเวลา ทำวิจัยก็เช่นกัน แต่ที่เมืองไทยนั้นพัฒนางานวิจัยลำบาก ผมอยู่อเมริกาทำวิจัย ไปอยู่เยอรมัน 3 เดือนทำวิจัยได้ 8 เรื่อง อยู่อเมริกาปีหนึ่งทำวิจัยได้ 15 เรื่อง มาอยู่

เมืองไทยปีหนึ่ง 4 เรื่อง ผมอยากพิสูจน์ให้เห็นว่างานวิจัยนั้นต้องอยู่ในสายเลือด เป็นบทบาท หน้าที่ โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา วิจัยคือการค้นหาข้อเท็จจริง การวิจัยคือการค้นคว้าอย่างเป็นระบบและมีระเบียบเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง หรือจริงบ้างเท็จบ้าง แต่ทำอย่างไรให้ได้เจ็ดยี่สิบที่สุด วิธีทำคือใช้สถิติ นั่นคือคำตอบ เพราะฉะนั้นงานวิจัยคือการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่หรือยืนยันความรู้เดิม ด้วยกระบวนการตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์มิได้หมายความว่าต้องอยู่ในห้อง lab. หรือต้องเอาหลอดแก้วผสมกันเป็นสารเคมี คำว่าวิทยาศาสตร์เป็นไปตามธรรมชาติด้วยเหตุและผล ซึ่งคำว่าบทบาทมหาวิทยาลัยต้องทำ เพราะต้องแสวงหาข้อความจริง

ความจริงของข้อแสวงหางานวิจัยเหมือน Piece of Chicksor ในกล่องอาจมี 200 แผ่น 500 แผ่น งานวิจัย 1 ชิ้นท่านอย่าไป Under raid ว่าเรื่องนี้มีผู้ทำแล้ว บ้านเมืองเราเป็นเช่นนี้ งานวิจัยจึงไม่พัฒนาเท่าที่ควร เมื่อจะทำหน่วยนี้ ผู้ที่ไปเรียนปริญญาโทบอกว่าเรื่องนี้มีผู้ทำแล้ว อีกหน่วยก็อีกเหมือนกันว่าทำตรงกันแล้วหรือ เอ็นเล็กต้องทำอื่นใหญ่ ๆ ไว้จึงจะดี เป็นอย่างนี้เสียอีก ผมชี้แจงว่า เอ็นไม่สำคัญหรอก แต่สิ่งสำคัญที่เทคนิคในการได้มาซึ่ง Sample ที่เป็นตัวแทนของประชากร งานวิจัย 1 ชิ้นมีความสำคัญ jigsaw 1 ภาพ 250 ชิ้น หรือ 500 ชิ้น ถ้าขาดไป 1 ชิ้น ขอมไม่สมบูรณ์ ต้องทำให้ครบ หมายความว่า ผมทำชิ้น อีกคนทำชิ้น คนละชิ้นสองชิ้นมารวมกันกลายเป็นองค์ความรู้ หรือเป็นภาพรวมที่ปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น นั่นคือสิ่งที่สำคัญ เป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นและใช้ได้กับบทบาทของเราอย่างแท้จริง

เรื่องของบทบาทงานวิจัย บทบาทของเรามีมากมาย แต่ที่สำคัญคือ บทบาทของเราเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นหรือไม่ ผมเห็นว่าการวิจัยทุกอย่าง ถ้าเรานำปัญหาหรือคำถามของท้องถิ่นมาเสริมบทบาทของเรา จะทำให้มีคุณค่ามากขึ้น แล้วก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด บทบาทของเราคืออะไร คือต้องหาคำตอบที่เป็นคำถามของท้องถิ่น ผมอยากเปิดหลักสูตรปริญญาโท ขณะนี้เราทำหลักสูตรปริญญาโท 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรบริหารสาธารณสุข ระดับปริญญาโทภาคพิเศษ และหลักสูตรสาธารณสุขชุมชน ซึ่งคำถามนี้มาจากท้องถิ่น ถามว่าอาจารย์ในสถาบันราชภัฏซึ่งสอนวิทยาศาสตร์สุขภาพจำนวนมาก และข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นชาวสุราษฎร์ธานีที่เกษียณแล้วจำนวนมากซึ่งมีความสามารถ ควรจะเปิดหลักสูตรเพื่อจะได้เรียนใกล้ ไม่จำเป็นต้องไปเรียนไกลถึงไปมหิดล มหิดลรับได้จำนวนเท่าไรต่อปี แล้วหลักสูตรมหิดลจะปรับหลักสูตรไม่กล้าปรับเพราะไปกระทบกระเทือนกับอาจารย์ใหญ่ ๆ ทั้งหลาย ผมจึงอยากจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ท้องถิ่นต้องการอะไรเราต้องทำวิจัย ที่เรียกว่า Planning Need Assessment ซึ่งผมได้งานวิจัยแล้วชิ้นหนึ่ง เพียงแค่จะเปิดหลักสูตรผมมีผลงานแล้วหนึ่งชิ้น แต่ผมกังวลเช่นกัน ไม่ทราบจะไปขอผลงานอะไร แต่ว่าผลออกมาผมจะนำเสนอต่อท้องถิ่น ขณะนี้ได้นำเสนอและดำเนินการ work shop เรียบร้อยแล้ว พวก En – User ทั้งหมดในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มาประชุมและฟังการบรรยายของผม ซึ่งเราวิจัยแล้วได้ผลเช่นนี้แล้ว เราจึงสร้าง

หลักสูตรนี้ ต่อไปเราจะให้ท้องถิ่นประเมินหลักสูตรของเรา เช่น เรียนไปแล้ว 1 เทอม ลูกน้องของท่านที่ทำงานสาธารณสุขกับผู้เรียนรู้สึกเช่นไร การสอนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกล่าวว่า ศูนย์กลางของการเรียน คือผู้เรียน เราได้สอนเช่นนั้นหรือไม่ เราทำวิจัย แล้วจึงไป survey ดูว่าจริงหรือไม่ อาจารย์เราทำเช่นนั้นจริงหรือไม่ หากไม่ทำถือว่าโกหกท้องถิ่น ตัวอย่าง ว่าคำถามของถิ่นเป็นเรื่องของเราที่จะต้องแสดงบทบาทหาคำตอบให้ ซึ่งมีคำถามมากมาย ตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับสถาบันจะสอนลักษณะใดเพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน อาจารย์ต้องไปหาคำตอบด้วยการวิจัย องค์ความรู้ชนิดใดที่ควรจะทราบ สาขาวิชา วิชาการ หลักสูตรใดที่ท้องถิ่นต้องการ นั่นคือคำถามการวิจัยที่เกิดขึ้นได้เสมอ ตลอดเวลา หรือเทคโนโลยีอะไรบ้างที่ชาวบ้านเขาอยากรู้ อยากใช้ อยากสร้าง นักวิจัยไม่จำเป็นต้องอยู่เป็น expert ใน field นั้น แต่ถ้าท่านคิดจะทำวิจัยสามารถบูรณาการ งานวิจัยที่ดีควรเป็นงานวิจัยบูรณาการ ลูกศิษย์ของผมทำงานท้องถิ่นการเกษตร 6 คน ผมถามลูกศิษย์ว่าสำนักศูนย์วิจัยซึ่งผมจัดตั้งขึ้นที่องค์การเกษตรทำอะไรบ้าง ผมเสนอ ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ คนเกาะสมุย หลาน ดร.สมคิด ไกรสินธุ์ เป็นผู้อำนวยการคนแรก ผมกล่าวแก่ ดร.กฤษณาว่า ท้องถิ่นของเรามีสมุนไพรหลากหลาย พันธุ์พืชชนิดหนึ่งปริมาณ 1 กำมือ กำมือของใคร ผมอยากทราบ กำมือของท่านสุทธีวงศ์กับของผมนั้นขนาดย่อมแตกต่างกัน แล้วถ้าใครมีความศักดิ์สิทธิ์มากกว่า หรือภาษาวิทยาศาสตร์เรียกว่าdose ซึ่งเราไม่ทราบ ตัวอย่าง เช่น เมื่อเช้าผมพาคุณแม่ไปโรงพยาบาลสุราษฎร์ เพื่อ check up ผมถามหัวหน้า lab. ว่าค่าน้ำตาลในเลือดปกติของคนเท่าไทยนั้นเท่าใด คำตอบที่ได้คือ ค่าน้ำตาลปกติในเลือดของคนขณะปกติ 90 – 100 ผมถามต่อไปว่า ในสภาพร่างกายที่ไม่เป็นโรคปกติเท่าไร คำตอบคือ 90-100 ผมบอกนั้นได้มาจากตำราต่างประเทศ เหตุใดจึงไม่วิจัยว่าคนไทยปกติมีค่าน้ำตาลในเลือดเท่าไร ผ่านมา 10 ปี คำตอบที่ได้คือไม่มีการวิจัยเกิดขึ้น นี่เป็นสิ่งที่ควรทำเป็นบทบาท

ตัวอย่างอีกหนึ่งตัวอย่าง เมื่อครั้งผมมาที่นี่แรก ๆ มาบรรจุในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิที่สงขลานครินทร์ ซึ่งผมได้รับการขนานนามว่าพยาธิ อาชีพเดียวกับหมอฟันผ่าศพปีละ 200 – 300 ศพ พิสูจน์หลักฐานเหมือนกัน ผมนำสังฆกรรมมาใช้ ถ้าเรารู้ว่าตนเองมีบทบาทในการทำวิจัยสามารถทำได้ทุกเรื่อง โดยนำมาจากปัญหาของท้องถิ่น สิ่งแรกที่ได้ถามในทางการแพทย์ว่า คนปักษ์ใต้เป็นโรคอะไรมากที่สุด ไม่มีผู้ใดตอบได้ มีผู้เล่าว่านกระบาดวิทยาไปเรียนปริญญาโทระบาดวิทยาแต่ไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้ ผมสืบทราบและวิจัยมาแล้วว่าคนไทยเป็นโรคไม่ติดต่อมาก โรคแบ่งเป็น 2 ชนิด คือโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ ผมสำรวจแล้วว่าคนปักษ์ใต้เป็นมะเร็งมาก คนอีสานเป็นมะเร็งที่ตับ จากการสอบถามลูกศิษย์ซึ่งเป็นแพทย์ที่โรงพยาบาลต่างๆ เช่น โรงพยาบาลสตูล โรงพยาบาลพัทลุงพบว่าคนในภาคใต้เป็นมะเร็งหลอดอาหารมาก ผมถามว่าจำนวนเท่าใด คำตอบคือมาก นั่นไม่ใช่คำตอบ คำตอบที่ถูกต้องการมีการ survey โรงพยาบาลสามารถเก็บข้อมูล record ได้ ข้อมูลเหล่านี้ได้รับทุกวัน โดยที่ไม่ต้องทำ design study รวบรวมคุณลักษณะตามประชากรว่าคนเป็นมะเร็งในหลอดอาหารหน้าตาเป็นอย่างไร ผู้หญิงผู้ชายจำนวนเท่าใด ได้งานวิจัยออกมาชิ้นหนึ่ง สรุปเป็นมะเร็งใน

ตลอดอาหารอย่างไร เป็นผู้หญิงผู้ชายเท่า ๆ กัน หรือผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย หรือช่วงอายุใดที่เป็นมากที่สุด เมื่อวิจัยเบื้องต้นในข้อมูลเหล่านี้ ผมจึงวิจัย WHO

เราทุกคนเป็นประจักษ์ว่าไม่มีทุน ผมอธิบายว่ากระทรวงสาธารณสุขนั้นมีทุนให้ทำการวิจัยทาง social science WHO เป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีผู้ใดขอทุน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ คือ การเขียนโครงการ ภาษาอังกฤษ ปัญหาอยู่ที่ใครกำลังสวมบทบาท ซึ่งปรากฏว่าขอไม่ได้ ผมขอทุน เขียนโครงการ ประมาณ 3 วัน เพราะผมมีทีมงาน ทีมนักสังคม นักระบาดวิทยา นักเคมี นักจุลชีววิทยา นักชีวเคมี ทีมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และที่กรุงเทพจำนวน 2 คนมีได้อยู่ที่เดียวกัน เพราะผมถือว่างานวิจัยที่ดี ต้องมีทีม และใช้ความรู้ที่หลากหลายเรียกว่าสหวิทยาการ จึงเกิดความเข้มข้นขึ้น

ถามว่ามีผู้ใดขอทุนเรื่องนี้บ้าง ปรากฏว่าไม่มีโครงการใดขอทุนและเลยกำหนดการขอทุนแล้ว ผมจึงได้โทรไปหาท่านปลัดกระทรวงสาธารณสุข ขอเพิ่มเวลา 1 วัน ท่านปลัดตอบว่าให้ส่งโครงการมา แล้วจะให้กรรมการพิจารณา ซึ่งกรรมการพิจารณาให้ทุน โครงการนี้ขอทุน 12 ล้าน กรรมการต่างประเทศพิจารณาว่า 12 ล้านน้อยเกินไป จึงเพิ่มเป็น 15 ล้าน ผมได้ทั้งที่ทำไม่เสร็จ และได้ ประมาณ 7-8 % อานิสงค์ที่ได้รับคือเราสวมบทบาทนี้ ตอบคำถามของท้องถิ่นว่าทำไมคนป่วยได้ถึง เป็นมะเร็งในหลอดอาหารมาก

เมื่อมาทีมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ก่อนที่จะทำงานวิจัยเรื่องนี้ ผมถามชาวบ้านว่าแถวนี้มี ปัญหาอะไร ประจวบกับที่สงขลานครินทร์ได้รับมอบสวนยาง ผมจึงคิดต่อไปว่าชาวบ้านอาจมีปัญหา เรื่องยางพารา และเห็นรั้วของมหาวิทยาลัยนั้นติดกับศูนย์วิจัยคอกหงส์ rubber research station คำว่า ยางพาราที่ถูกต้อง เขียนว่า natural rubber ต่างประเทศจึงตีความว่าคนไทยวิจัยแต่เรื่อง Condom ผม จึงอธิบายไป ผมมีโอกาสดูไปหาท่านศรีโบว์ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการ ผมแนะนำตัวว่าอยู่ที่มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ สถาบันแห่งนี้ทำวิจัยเรื่องการคัดเลือกพันธุ์ยางที่ดี ผมถามต่อไปว่าคัดเลือกสายพันธุ์ ทำอย่างไร ได้รับคำตอบว่าการคัดเลือกพันธุ์ต้องใช้เวลานาน เป็นการนำยางพันธุ์ดีมาผสมกัน แล้วจึงนำไปเพาะพันธุ์ ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ชาวบ้านอยากได้ยางพันธุ์ดี ๆ ยางพันธุ์ดี คือ

1. น้ำยางออกมาก

2. ด้านทานโรค

นี่คือปัญหาชาวบ้านซึ่งไม่ตรงกับวิชาที่เรียนมา แต่ผมสนใจเพราะ

1. พ่อผมก็ปลูกยางเช่นกัน

2. เขาทำวิจัยกันอย่างไรเพื่อให้ได้ยางพันธุ์ดี

ผมจะได้นำไปปลูก งานวิจัยนี้ทำมานาน แต่ได้เพียง 25 สายพันธุ์ KRS 25 ล่าสุด KRS คือ คอกหงส์ Research Station แต่ของประเทศมาเลเซียในปีเดียวกัน RRIM 600 สายพันธุ์ RRIM คือ

Rubber Research Institute of Malaysia ตามถึงสาเหตุที่ใช้เวลานาน เมื่อผสมพันธุ์เสร็จเราต้องรอออกลูก เมื่อออกลูกจึงนำไปเพาะ กว่าต้นจะงอก แล้วจึงนำไปปลูกต้องใช้เวลา 7 ปี จึงจะกรีดยางได้ และต้องใช้เวลากรีด 10 ปี จึงจะเก็บน้ำยางได้ค่าเฉลี่ยที่มี standard deviation ตามหลักวิชาการ ถ้าผู้ทำวิจัยเริ่มทำวิจัยอายุ 45 ปี จนกระทั่งเกษียณ ผลการวิจัยยังไม่แล้วเสร็จ เพราะฉะนั้นต้องมีวิธีการ ซึ่งได้จากคำถามของคนท้องถิ่นว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถคัดเลือกลูกยางได้เร็วกว่านี้ แล้วจึงค้นเพิ่มเติมจากหนังสือ ลองเปิดหนังสือพฤกษศาสตร์ของ ดร.โกเมศ ซึ่งเขียนถึงกายวิภาคของต้นยางพารา ต้นยางพารากล้ายมนุษย์ มีลักษณะทางพันธุศาสตร์เหมือนกัน ยางสังเคราะห์ที่ใบ แล้วจึงลงมาที่ท่อน้ำยาง แล้วกรีด สาเหตุที่ต้องกรีดทะแยงคืออะไร ชาวบ้านสามารถตอบได้ แสดงว่าเขาทำวิจัยเช่นกัน เพียงแต่ไม่ได้เขียน paper ลงในวารสาร ในอดีตเขาไม่ได้กรีดทะแยง การกรีดทะแยงเพื่อให้ได้มูมดั่งฉากกับท่อน้ำยาง เพราะท่อน้ำยางเป็นสไปร่าต้องหมุนเอียง น้ำยางที่ออกมาจะมีปริมาณมาก

ผมศึกษาพบว่ายางสังเคราะห์ที่ใบ ผมคิดควรจะต้องไปยางมาศึกษา ผมบอกท่านศรีโบว์และ ดร.สนธิ นำใบยางพันธุ์เลขที่สุด ซึ่งอยู่ที่ตรัง อีกสายพันธุ์ที่ดี KRS 25 นำใบยาง 2 ใบ มาตัดเป็น 5 ชิ้น โคนใบ ปลายใบ ข้าง และกลางใบ แล้วส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์ ในตำราที่อ่านกล่าวว่ายางสังเคราะห์ที่ปากใบ เซลล์ที่สมบูรณ์ต้องสังเคราะห์น้ำยางได้ดี ผมจึงทดลองไปตามสมมติฐานที่ไม่ค่อยทราบอะไร แต่คิดตามหลักความจริงว่าต้องมีพันธุ์ที่ดี เหมือนแมว วัวพันธุ์ที่วาง แม่พันธุ์ดี ปากกว้าง สะโพกท้ายใหญ่ ปากกว้างเพื่อกินอาหารได้จำนวนมาก สะโพกใหญ่เพื่อคลอดลูกได้ง่าย จึงแนะนำให้ไปทำวิจัยที่มหิดล ในการฝากวัวตัวอ่อนในหลอดแก้ว ตัวแรกออกมาเราให้ชื่อว่า “ซัดคัม” ผมจึงลองทำ ดร.เสริมลาภ วสุวัฒน์ ทราบเรื่องนี้ ท่านคิดว่าควรทำหลาย ๆ สายพันธุ์ แล้วนำมาเปรียบเทียบ ผมจึงนับข้อมูลสถิติธรรมชาติมาเปรียบเทียบ วัดความกว้าง ความยาว สามารถตอบคำถามได้ทันที ต่อไปนี้ใครเก็บใบยางให้ผมใบหนึ่ง ผมสามารถบอกได้ว่ายางพันธุ์นี้พันธุ์ดีหรือไม่ ไม่จำเป็นต้องรอถึง 17 ปี

สรุป นี่คือการถามของท้องถิ่น ซึ่งเราถ้าสวมบทบาทของนักวิจัยย่อมทำได้ทุกเรื่อง ตัวอย่าง เช่น มาก ไปอยู่คณะแพทยและคณะสาธารณสุขที่ขอนแก่นมีขามมารายงานว่ามีแบบฟอร์มให้ว่าอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ตัวนี้บอกอะไร : ปลา เป็นอย่างไร : ดาย ที่ไหน : หน้าสระศรีนครินทร์ แล้วให้ทำอย่างไร เขาบอกเรียนคณิตเพื่อไปรคอนุมิติ ที่นี้คณิตไม่มีเวลาอ่าน พนักงานธุรการจะจัดเป็นแพ้มเพื่อทราบ แพ้มเพื่ออนุมิติ วางเรียงไว้ เมื่อถึงตรงนี้คณิตอนุมิติ เพราะขามบอกว่าเพื่ออนุมิติ ผมจึงบอกว่าพีเก่งนะอนุมิติให้ปลาตายได้ ผมจึงถูกเชิญเป็นที่ปรึกษาทางด้านบริหารของคณะแพทย คุณหมอวิสิทธิ์ สันพิทักษ์ บอกให้ช่วยวิจัยถึงสาเหตุที่ทำให้ปลาตาย ผมเป็นที่ปรึกษากรมประมงผู้เชี่ยวชาญปลา เพราะชอบวิจัยคำถามของท้องถิ่นที่มาจากชาวบ้าน ผมถามชาวบ้านว่าทำไมปลาถึงตาย ภูมิปัญญาชาวบ้านบอกปลาเป็นเอคส์ ความหมายคือภูมิคุ้มกันต่ำ สาเหตุของภูมิคุ้มกันต่ำคืออะไร จากการวิจัยของเราได้ paper มา 8 เรื่องในปีนั้น สาเหตุที่ภูมิคุ้มกันต่ำเพราะในฤดูหนาวของทุกปี ในภาคอีสานน้ำมีอุณหภูมิต่ำ ปริมาณออกซิเจนในน้ำมีน้อย สาเหตุที่ปริมาณออกซิเจนในน้ำต่ำเพราะ

ประชาชนในภาคอีสานใช้ปุ๋ยฟอสเฟตมาก ปุ๋ยที่ใช้จะตกตะกอนอยู่ในน้ำ ผมมีทีมวิจัยฝ่ายน้ำ ซึ่งคิดร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ว่าทำแบบนี้ย่อมง่าย ได้ออกไปสำรวจ ได้รับประโยชน์ร่วมกับชาวบ้าน ได้ข้อมูลเพิ่มถึงสาเหตุที่ใช้ปุ๋ยฟอสเฟตจำนวนมาก เพราะปีนี้มันคงไม่ออกผลหรือออกผลน้อย ซึ่งอาจเกิดจากการใช้ปุ๋ยสังเคราะห์มากเกินไป สรุปแล้วผมทำวิจัยเรื่องปลาเป็ด

ขณะที่ทำงานที่สำนักงานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแห่งชาติ 2 ปี บทบาทของผมคือพัฒนาให้ผู้ทำวิจัยอยากให้ผู้ทำวิจัยมากขึ้น วิธีการของเราคือ เราทราบว่ายารัชของเรามีบทบาทในเรื่องการทำวิจัย แต่ปัญหาของอาจารย์ คือคิดหัวข้อในการวิจัยไม่ค่อยตรง ผมมีโอกาสแนะนำให้ เช่น ในภาคเหนืออะไรคือปัญหาของท้องถิ่น และงานวิจัยของสำนักงานวิทยาศาสตร์แห่งชาติ หากขอมาดำกว่า 5 ล้านไม่ได้ โครงการที่ขอนั้นต้องเป็นโครงการใหญ่ โดยส่วนมากแล้วถ้าเป็นโครงการใหญ่อาจารย์ไม่กล้าขอเงิน เราจึงไปกระตุ้นว่าการทำวิจัยต้องเป็นทีม ที่เชิงใหม่เรื่องเหมืองปายันมีปัญหาเรื่องควบคุมคุณภาพไม่ได้ เนื่องจากจุลชีพที่จะนำมาใช้ในการหมักหมม เราให้ทุนวิจัยอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทในการทำวิจัย โดยการคัดสรร ให้มีโครงการลักษณะนี้ในท้องถิ่น เกิดคำถามว่าใครอยากทำวิจัยเรื่องนี้ ให้ไปคุยกับปายัน หรือเรื่องมะละกอกับใบด่างระบาดที่ขอนแก่นเกิดจากอะไร เป็นคำถามชาวบ้าน เราได้คำตอบใน เรื่องกระเทียมเป็นเชื้อรา เรื่องเปลือกกุ้งที่ทิ้งแล้วไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่สงขลานครินทร์ เราสกัดฟีน โกลโคซาน เรื่องสละต่อว่ารักษาเบาหวานได้จริงหรือไม่ ตอนนี้ผมคิดจะทำเรื่องใบกะท่อม แต่ผมทดลองก่อนกินละ 2 ใบว่าควบคุมน้ำตาลในเลือดได้หรือไม่ เป็นการวิจัยในเบื้องต้น ที่เมืองไทยนี้ขาด pilot study อาจารย์ไม่ได้ทำวิจัยเพราะไม่มีความมั่นใจ ศ.ดร.พิเชษฐ วิริยะกิจจา ทำเปลือกมังคุดรักษาสิว ผมกล้าในการทำวิจัยเรื่องปลาเป็ด ผมอ่านหนังสือพบว่าต่อไปปลาเป็ดจะไม่ใช้แล้ว ปริมาณไข่ลดน้อยลง ดายจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ทางจีนจะกันแม่น้ำทำให้ลำบากมากขึ้น เมื่อไม่มีแม่พันธุ์ปลาเป็ดไม่มีการวางไข่ เราจะผสมเทียมได้อย่างไร ขณะนี้ปลาเป็ดที่เราเลี้ยงในบึง เชื้อนต่าง ๆ ไม่โตพอที่จะสามารถออกไข่ ทีมวิจัย ทีมใหญ่ของกรมประมงร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำเรื่องวงจรชีวิตสาเหตุที่คิดเช่นนี้เพราะต่างประเทศทำวิจัยที่เมืองไทย วิจัยเรื่องพยาธิใบไม้ในตับในภาคอีสานวงจรชีวิต แต่บ้านเรามองว่า Basic Research เป็นงานที่มีผู้สนใจน้อย แต่เป็นพื้นฐานที่สำคัญ บทบาทของนักวิจัยในสถาบันราชภัฏควรจะทำ Basic Research เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเราไม่มีข้อมูลพื้นฐานในเรื่องนี้ เมื่อต่างประเทศทำวิจัยเรียบร้อย จะทราบว่าพยาธิใบไม้ในตับมีวงจรชีวิตอย่างไร วิธีที่จะคัดวงจรชีวิตเพื่อไม่ให้พยาธิใบไม้ในตับระบาด คือระงับไม่ให้วางไข่ พยาธิใบไม้จะออกไข่ตลอดเวลา และแพร่ระบาดไปตามอุจจาระ หากระงับการออกไข่ได้ การระบาดจะลดลง รู้วงจรชีวิตจริงนี้สามารถผลิตยาขึ้นมาขายชื่อ พาชิกอนแทล ที่เล่ามาทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของคำถามของท้องถิ่น ซึ่งสนับสนุนข้อคิดเห็นของท่านศาสตราจารย์สุทธีวงศ์ในเรื่อง เราต้องเป็นนักวิจัย เราเป็นนักวิจัยในสถาบันราชภัฏ ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ หรือศิษย์ปริญญาโท เราต้องลงไปพูดคุย ต้องไปหาว่าแต่ละท้องถิ่นเป็นอะไร ท้องถิ่นอยากจะทำอะไร ขาดองค์ความรู้ประเภทใด นั่นเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง แล้วเขาเหล่านั้นจะ

สร้างปัญหาวิจัยให้เราโดยอัตโนมัติ เราสามารถนำมาขยายความโดยหระเบียนวิธีวิจัยที่เหมาะสมในการ
ที่ค้นหาคำตอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่เราต้องทำ มาถึงจุดนี้เราจะต้องมีบทบาทในการวิจัย เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
สังคม ยอมรับว่าปัญหาเดิม ๆ ของสังคมไทยขณะนี้และในอนาคตคือ ความไม่รู้ ความยากจน และ
ความเจ็บ เรื่องบางพารัฐบาลชุดนี้ทำดี และควรคำนึงว่าของชนิดอื่นราคาแพงขึ้นตลอดเวลา เปิดให้มี
เครดิตมากขึ้น กลายเป็นหนี้ตลอดชาติ จนแล้วเจ็บไม่ใช่เจ็บแต่กาย รวมทั้งทางใจ สุขภาพจิตเสื่อม
ปัญหาเหล่านี้เราต้องแสวงหาคำตอบ สังคมหรือท้องถิ่นในอนาคตต้องพึ่งพาเรา บรรยากาศเช่นนี้เราควร
มีการปรึกษา พูดคุยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่กำลังเผชิญกับปัญหาในท้องถิ่น คือประชาชน เราควรให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบอกเล่าถึงปัญหาให้เราทราบ ผมเคยเสนอแนะแนวความคิดและคิดจะ
ทำหลายเรื่องโดยเฉพาะสถาบันราชภัฏ ว่าปัญหาของท้องถิ่นคืออะไร เราต้อง survey ปัญหาก่อน ตอน
นี้ได้ปัญหาของท้องถิ่นเพียงเรื่องการศึกษาต่อ เรื่องของวิชาการที่จะเรียนรู้ เราเริ่มต้นจากการทำวิจัยโดย
การสำรวจออกมาเป็น need Assessment เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น เพราะท่านเป็น
อาจารย์ ท่านเป็นนิสิต นักศึกษา การกำหนดหัวข้อปริญญานิเทศศาสตร์โดยมุ่งให้เห็นว่าท้องถิ่นนั้นต้องการ
ได้คำตอบอะไร นั่นคือหัวข้อปริญญานิเทศศาสตร์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แต่เมื่อทำสำเร็จแล้วไม่ควรเก็บไว้บน
หิ้ง ควรมีการถ่ายทอด ตีพิมพ์เผยแพร่ นำกลับไปเล่าให้ท้องถิ่นฟัง ผมเดือนลูกศิษย์เสมอ หากสำรวจ
เสร็จแล้วไม่ควรเล่าให้ใครฟังว่าสำรวจแล้วเป็นอย่างไร ดังที่ผมเล่าถึงความความต้องการของคนสุราษฎร์ธานี
สายสาธารณสุขมีความต้องการจะเรียนอะไร เราจัด work shop เรียบร้อย แล้วเล่าให้ฟังถึงผลการสำรวจ
และการวิจัยของเรา เมื่อเขาได้รับประโยชน์และเตรียมตัว ประโยชน์สำคัญที่สุดซึ่งเราตีค่าไม่ได้คือ
การทำการตลาดอย่างดียิ่งในสถาบันอุดมศึกษาที่เรายังขาดอยู่ ถ้าเราได้ทำสิ่งเหล่านี้มันถือว่าครบวงจร

สรุปว่าบทบาทของเรามีแน่นอนในเรื่องบทบาทวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยนำท้องถิ่นเป็นตัวตั้งหรือ
คำถาม เมื่อทำการวิจัยแล้วชาวบ้านได้รับรู้ เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ โดยภูมิปัญญาชาวบ้านหรือนา
ศาสตร์ต่าง ๆ ขณะนี้ศูนย์มะเร็งภาคใต้ใช้นักวิจัยไม่ใช่แค่เฉพาะแพทย์ เราต้องใช้นักสังคมศาสตร์ นักจิตวิทยา
ร่วมกันเพื่อวิจัย เนื่องจากกรมการแพทย์อยากทราบเรื่อง ทำไมผู้หญิงจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงไม่นิยมไป
ตรวจ pep smear เพื่อนำคำตอบที่ได้ไปจัดการวางแผนให้สุขศึกษา สุขศึกษาของไทยอยู่ในขั้นล้มเหลว
จากการประเมินนั้น เรายังขาดเทคโนโลยี เราต้องวิจัยหาช่องทางหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ให้ความรู้แก่
ประชาชนมากกว่านี้ สรุปท่านที่เป็นนักวิจัยมีบทบาทในการวิจัยชัดเจน เพราะการวิจัยไม่ใช่เรื่องยาก
เป็นเรื่องของการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและมีระเบียบเท่านั้น แต่ทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์แก่
ท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราควรระมัดระวังไม่ควรยึดเพียงความคิดเห็นของตัวเองเพียงอย่างเดียว เป็นความ
จริงที่การวิจัยเริ่มที่ใจ แต่ใจนั้นเราได้มาจากที่ใด จากประชาชนที่ต้องการทราบ เพราะฉะนั้นท่าน
สามารถทำให้สถาบันแห่งนี้ที่ท่านสังกัดอยู่เป็นสถาบันของท้องถิ่นที่แท้จริง ด้วยกระบวนการวิจัยเป็น
ตัวเชื่อมโยง

เราทำวัฒนธรรมที่เป็นผลงานตีพิมพ์ในหัวใจประชาชนน้อย ผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ก่อนจะตีพิมพ์เป็นนิตยสารตามมหาวิทยาลัยหรือที่เยอรมันนี้ นักวิจัยต้องเขียนเป็นภาษาสามัญ งานวิจัยเรื่องอะไร ผลออกมาเป็นอย่างไร ประชาชนจะได้อะไร หลังจากนั้นก็มีฝ่ายประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยนำไป edit ใหม่ และส่งข่าวให้ประชาชนตามสถานที่ต่าง ๆ ผู้เสียภาษีต้องรับรู้เรื่องเหล่านี้ จึงจะได้ประโยชน์ที่แท้จริง ส่วนที่เตรียมเพื่อลงวารสารเป็นอีกส่วนหนึ่ง หากเป็นงานวิจัยใหญ่ ๆ มีนักวิจัยจำนวนมาก เมื่อถึงจุดที่สำเร็จต้องมีการจัดประชุมเรียกชาวบ้าน ผู้ที่เกี่ยวข้อง En – User ทั้งหมดมาร่วมฟังเป็นการประชุมใหญ่ เข้าไปในหัวใจของคน ประเทศที่เจริญแล้วทำเช่นนั้น

เสริมประเด็น Science กับ Social Science วิทยาศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ เป็นศาสตร์เหมือนกัน ผมคิดเสมอว่าผมเป็น pure science ทางการแพทย์ เรียนมา 6 ปีรู้ทุกอย่างอะไร ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง ตอนที่เรามีศูนย์พัฒนาอาจารย์ มีอาจารย์สนใจทำงานวิจัยหลายเรื่อง ผมให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลๆ แต่ตอนนี้นักศึกษาสอบเสร็จแล้วผมสามารถระดมความคิดได้ บางครั้งโครงการของอาจารย์ทางด้าน Science ต้องไปพื่อนัก Social Science มาช่วย เราสามารถผสมผสานกันแล้วสร้างความเข้มแข็งของโครงการวิจัยนี้ได้

อ.มโน บารุง สถาบันราชภัฏภูเก็ต

เรียนท่านคณะวิทยากร ท่านอธิการ และเพื่อนอาจารย์ทุกท่าน ผมขอแลกเปลี่ยนความรู้ ในเรื่องแรกคือความแตกต่างระหว่างชุมชนกับท้องถิ่น จากหนังสือของนายแพทย์ประเวศ วะสี ท่านกล่าวว่าชุมชนอาจใหญ่จนถึงระดับที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ เช่น ยุโรป กลุ่มเล็กๆ เป็นชุมชนเช่นกัน หากมองในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ควรจะเป็นเช่นนั้น เรื่องต่อไป คือเรื่องของท้องถิ่น จากการฟัง ศ.ดร.เจดีย์ บุรีภักดี โครงการปริญญาเอกที่พระนครท่านกล่าวว่าเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคนและทรัพยากร ในเชิงมิติของเศรษฐศาสตร์มาเชื่อมโยงกัน

ผมดูแลบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏภูเก็ต เมื่อหานั้นเมื่อมองในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์นั้นมีมาก แต่ความจริงเราต้องการยาได้ด้วย ซึ่งเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ตรงนี้เราไม่ได้เจาะลงไป ประการต่อไปเกี่ยวกับตนเอง ผมสอนบริหารคุณภาพ ผมนำเครื่องมือเป็นตัวตั้ง ISO 9001 14000 18000 ระบบประกันคุณภาพมีกระบวนการ แต่หลังปี 40 มาผมปฏิเสธตรงจุดนั้น ลบฐานะเครื่องมือมาเป็นผู้ช่วยของตำราที่สอน คือนำท้องถิ่น OTOP วิสาหกิจชุมชนขนาดย่อยเป็นตัวตั้ง แล้วนำเสนอในลักษณะการสร้างความคิดขึ้นมาก่อน ให้เขายกขึ้นมาได้ ในส่วนที่เขาเสียไปแล้วเขาจะกู้คืนได้อย่างไร ในส่วนที่จะปรับปรุง ปรับปรุงอย่างไร โดยใช้กระบวนการคุณภาพแทน พบว่าในชุมชนมี Hand ส่วน Head คือทฤษฎี หลักการ ตรงนี้ชุมชนมีน้อย ส่วนที่ขาดคือวิธีคิดของต่างประเทศที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์และกระบวนการเป็นเครื่องมือ ในส่วนของเรามีเฉพาะวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ แต่

หลักวิทยาศาสตร์นั้นใช้เพียงเล็กน้อย เช่น วิสัยทัศน์ ทฤษฎี กรอบความคิด ความคิดรวบยอดต่าง ๆ มีน้อย เช่น ถามว่าคุณขายข้าวมันไก่ตรงนี้มีคุณภาพอย่างไร ไม่มีคำตอบ แต่ตัวเขาเองทราบว่าจะต้องทำอย่างไร แต่ไม่รู้ว่าจะทำลักษณะใดดีกว่ากัน ผมถามนักศึกษาว่าทำไมเราไม่สร้าง Modem เหมือนเจมส์ข้าวมันไก่ เจมส์ข้าวมันไก่เขาสร้าง Modem ขึ้นมาก่อนเขาสร้างเฟรนช์ไชด์ ทำไมเราไม่ทำแบบเดียวกับนายค่าน้ำหยด เขาไม่เอากำไรจากการขายส้ม แต่ทำส้มให้หวาน กรอบ อร่อย และไม่มีสารพิษ ต้องทำจุดนั้นให้ดี มีการประกันคุณภาพโดยตรง แต่ได้กำไรจากการขายกิ่งพันธุ์ ร้านโลตัสเช่นกัน ทางร้านไม่ได้กำไรจากการขายสินค้า ขายทุเรียนทุกวัน ค่าแอร์วันหนึ่ง 50,000 ค่าขายของต่ำกว่าทุนอีก แต่ได้กำไรจากหุ้น ซึ่งทางร้านมี Concept ตรงนั้น KFC ประธานบริษัทบอกไม่ได้กำไรจากการขายไก่ เขาขายสินทรัพย์ เขามีกรอบความคิด แต่ของเราพัฒนาช้าเพราะเราไม่มี Head นำ มีเพียง Hand ผมไปศึกษาท้องถิ่น ตั้งแต่ตอนเช้าเขาไปจ่ายตลาดแล้ว ทำถึง 4 หุ่ 5 หุ่ นอนตี 2 ตี 3 เป็นแบบนี้มาตลอด 10 ปี เขาเดินไม่ได้เพราะเส้นเลือดขาด ต้องไปผ่าตัดใช้เงินมากมาย ทำไม seven eleven เปิด 24 ชั่วโมงร้านขายได้ แต่ความจริงควรจะทำงาน 8 ชั่วโมง แต่ทำงานวันละ 13 – 14 ชั่วโมงกลับไม่มีอนาคต เหตุผลเพราะกรอบความคิดไม่ได้วางขึ้นมาก่อนแสดงว่าเราไม่ได้ใช้หลักวิทยาศาสตร์ แต่ใช้วิธีวิทยาศาสตร์ หลักวิทยาศาสตร์กับวิธีวิทยาศาสตร์ต่างกันเพียงเล็กน้อย คือมีทฤษฎีซึ่งไม่มีการถ่ายทอด เพราะชาวบ้านใช้วิธีการเรียนรู้ตามขบวนการ คือ เห็นเพื่อนทำแล้วทำตาม เห็นเพื่อนทำได้ดีไปเอาลูกยางของสวนนั้นปลูก เห็นสวนเทียนวานิชที่ปลายพระยาทำแล้วลูกดี ไปเก็บลูกมาปลูก ปลูกมา 7 – 8 ปี สูญเปล่าเพราะเกิดการกลายพันธุ์ เนื่องจากไม่มีกรอบความคิด ไม่มีผู้ชี้แนะ อุปทานภายในใจคือชาวบ้านมองว่าไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ในหลักนี้ นี่คือการแก้ปัญหา เป็นหัวเรื่องวิจัยที่ดีได้ และพบว่าจุดเล็ก ๆ นี้ผมสร้างลูกศิษย์รุ่นใหม่เพื่อจะได้เป็นผู้ประกอบการรายใหม่และเพื่อสร้างทายาทผู้ประกอบการที่ดีในอนาคต โดยให้ในส่วนที่เป็นความคิดตรงนี้ค่อนข้างมาก ส่วนที่เป็นความรู้ นั่นถือเป็นอีกส่วนหนึ่ง ผมถือว่าปัญญาเท่ากับคุณนำความคิดบวกความรู้ แต่การสร้างปัญญาสร้างโดยใช้ระบบปลายเปิดมิใช่ระบบปลายปิด ขอขอบคุณครับ

**การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยและโครงการวิจัย
ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย
ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ
ภาคกลาง**

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยและโครงการวิจัย
ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย
ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ
ณ สวนบวรวิสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 9- 11 กุมภาพันธ์ 2547

**กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยและโครงการวิจัย
ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย
ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ
ระหว่างวันที่ 17 – 19 มีนาคม 2547 ณ โรงแรมณัฏจักรรีสอร์ท จังหวัดจันทบุรี**

17 มีนาคม 2547

08.00 – 09.00 น.	ลงทะเบียนรับเอกสาร
09.00 – 09.30 น.	พิธีเปิด โดย ที่ปรึกษาด้านพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น (นายวิจิต สุวรรณรัตน์)
09.30 – 10.30 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง “ Formulating A Strategic Plan for University Research ” โดย Professor Gerald Kost
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	อภิปรายและสรุปประเด็นจุดเด่น – จุดอ่อน ในการพัฒนาโครงการ โดย คณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและพัฒนาระบบ บริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	คณะวิจัยของสถาบันราชภัฏนำเสนอโครงการและวิพากษ์โดยคณะ วิทยาการและคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการ
14.30 – 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45 – 17.30 น.	คณะวิจัยของสถาบันราชภัฏนำเสนอโครงการและวิพากษ์โดยคณะ วิทยาการและคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการ (ต่อ)
17.30 – 18.30 น.	พักรับประทานอาหารเย็น
18.30 – 20.30 น.	การอภิปรายช่วง Dinner Talk เรื่อง “บทบาทนักวิจัยราชภัฏ : ผล กระทบจากชุมชนไทยสู่การก้าวทันโลกอนาคต” โดย ดร.ชุมพล พรประภา กรรมการที่ปรึกษาสภาพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นายปราโมช ร่วมสุข รองประธานหอการค้าฝ่ายวิชาการ จังหวัดจันทบุรี

3 มีนาคม 2547

09.00 – 10.30 น.	แบ่งกลุ่มปฏิบัติงานพัฒนาโครงการวิจัย จำแนกตามสถาบันราชภัฏ โดย คณะวิทยาการและคณะกรรมการที่ปรึกษา (จะดำเนินการในแต่ละกลุ่ม)
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	แบ่งกลุ่มปฏิบัติงานพัฒนาโครงการวิจัย จำแนกตามสถาบันราชภัฏ โดย คณะวิทยาการและคณะกรรมการที่ปรึกษา (ต่อ) (จะดำเนินการในแต่ละกลุ่ม)
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	นำเสนอความก้าวหน้าของการพัฒนาโครงการวิจัยพร้อมวิพากษ์ โดย คณะกรรมการและวิทยาการ พร้อมทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมโดยวิทยาการ
14.30 – 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45 – 17.00 น.	นำเสนอความก้าวหน้าของการพัฒนาโครงการวิจัยพร้อมวิพากษ์ โดย คณะกรรมการและวิทยาการ พร้อมทั้งให้ความรู้เพิ่มเติมโดยวิทยาการ
17.00 – 18.00 น.	พักรับประทานอาหารเย็น
18.00 – 21.00 น.	ปฏิบัติงานกลุ่ม เพื่อปรับปรุงโครงการส่งคณะกรรมการและ สกว.

4 มีนาคม 2547

08.00 – 09.00	สถาบันราชภัฏนำเค้าโครงการวิจัยที่ปรับปรุงส่งวิทยาการ เพื่อพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ
09.00 – 10.30 น.	คณะวิทยาการ สรุปประสบการณ์ ข้อดี – ข้อด้อย และองค์ความรู้เพื่อ การพัฒนา
10.30 – 10.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.45 – 12.00 น.	คณะวิทยาการ วิพากษ์โครงการวิจัย พร้อมเสนอแนะแนวทางวิจัย เพื่อนำไปพัฒนาต่อให้สมบูรณ์
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	วางแผนดำเนินงานและผลลัพธ์ที่จะได้ในปีงบประมาณ 2547

14.30 – 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45 – 16.00 น.	การเขียนโครงการเพื่อของบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการ วิจัยแห่งชาติ โดย ผู้แทนคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
16.00 – 16.30 น.	อภิปราย สรุป และปิดประชุม

คำกล่าวเปิด การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยและโครงการวิจัย
ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย

ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ

ระหว่างวันที่ 17 – 19 มีนาคม 2547 ณ มณีจันทร์รีสอร์ท จังหวัดจันทบุรี

โดย

นายวิจิต สุวรรณรัตน์ ที่ปรึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

คำกล่าวเปิด การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนานักวิจัยและโครงการวิจัย
ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย
ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ
ระหว่างวันที่ 17 – 19 มีนาคม 2547 ณ มณีนทรีรีสอร์ท จังหวัดฉะเชิงเทรา
โดย
นายวิจิต สุวรรณรัตน์ ที่ปรึกษาด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เรียนท่านกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ท่านวิทยากร ท่านผู้บริหาร นักวิจัย นักศึกษาและผู้นำชุมชน ผมมีความยินดีที่ได้มาเปิดการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาโครงการวิจัย ภายใต้โครงการวิจัยพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาของ สถาบันราชภัฏ การประชุมในภาคกลางครั้งนี้เป็นครั้งที่ 4 และครั้งสุดท้ายสำหรับการประชุมภูมิภาค ท่านคงทราบดีว่า การทำงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาหรือการทำวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันแนวคิดต้องเปลี่ยนไปจาก ศาสตร์จากแนวคิดเมื่อก่อน เมื่อก่อนการวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาหรือการทำวิทยานิพนธ์ เป็นบทเรียน เท่านั้น ที่ทุกคนต้องทำตามบทเรียนเพื่อให้ได้เครดิต และผ่านการประเมินผลให้เกรดออกมาเป็นใช้ได้ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยจะพิจารณาว่า ผู้เรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยถูกต้องหรือไม่ หลักสถิติถูกต้องหรือไม่ ผู้เรียนในสมัยนั้นต้องทำการค้นคว้าอย่างมาก เพื่อทำอย่างสมภาคภูมิของการเป็นบัณฑิตของการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา รวมทั้งกรรมการผู้ควบคุมการวิจัย ต้องมีกรรมการ ทั้งด้านสถิติ วิชาการในสาขา ร่วมกันศึกษา

เมื่อทำสำเร็จ ผลที่นำมาใช้น้อยมาก คือเมื่อทำสำเร็จ ส่วนใหญ่จะแจกในระหว่างเพื่อนรุ่น เดียวกัน ให้กรรมการบัณฑิตศึกษา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อส่งไปยังห้องสมุดบ้าง ถ้ามว่าผลงานที่ ออกมาใครนำไปใช้ประโยชน์บ้าง นอกจากบัณฑิตรุ่นต่อไป ที่คิดว่ารุ่นพี่ทำไว้อย่างไร แล้วก็ทำตาม

ปัจจุบันเรามาคิดใหม่ว่า ถ้าปริญญานิพนธ์ในระดับบัณฑิตได้คิดร่วมมือกันทำหรือการทำ วิจัยแบบมีส่วนร่วม คือบัณฑิตที่จะทำปริญญานิพนธ์คิดหัวเรื่องที่จะทำ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา คิดว่า ประโยชน์นั้นจะเกิดแก่ใคร ถ้าประโยชน์เกิดกับชุมชนหรือหน่วยงาน จึงให้ชุมชนและหน่วยงาน เข้ามาร่วมคิดทำการวิจัย เพื่อให้ได้ประโยชน์ตกไปสู่ชุมชนกับผู้ใช่ แทนที่จะอยู่ในห้องสมุด เพื่อให้ รุ่นน้องคัดลอก

พูดถึงคุณค่าการวิจัย งานวิจัยทั้งหลาย บางท่านเป็นอาจารย์หลังจากจบบัณฑิตศึกษามาทำวิจัยเพื่อส่งผลงานทางวิชาการ ท่านทำวิจัยตามความต้องการของท่านทำงานวิจัยสำเร็จก็ได้ตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งบางท่านไม่เคยจับผลการวิจัยที่ทำไปใช้ประโยชน์ เพราะที่ท่านทำไม่ได้เป็นวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบใหม่และไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง

จากเรื่องการวิจัยนี้ ทาง สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (สอ.บ.) ได้เห็นความสำคัญจึงกำหนดเรื่องการวิจัยภายใต้โครงการวิจัยเพื่อควบคุมคุณภาพการวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาขึ้น เพื่อหาวิธีการในการเปลี่ยนรูปแบบของการทำวิจัยกับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ผลการวิจัยเกิดประโยชน์มากขึ้น เพราะสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ฉะนั้นงานวิชาการของสถาบันราชภัฏควรมุ่งไปสู่ท้องถิ่นเป็นหลัก และให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์อย่างจริงจัง การที่ท้องถิ่นจะได้รับประโยชน์ ให้ความร่วมมือและนำผลการวิจัยไปใช้ ท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการทำงานวิชาการ ซึ่งเป็นที่มาของโครงการนี้

ในการจัดการประชุมที่ผ่านมา 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เราได้เปลี่ยนความคิดของผู้ที่ร่วมมือในการทำงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา นักวิจัย และนักศึกษา ให้เห็นความสำคัญของเรื่องนี้ และทุกฝ่ายยอมรับว่าเรื่องนี้เป็น นวัตกรรมใหม่ที่ต้องทำ

ครั้งที่ 2 ที่จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่มีสถาบันราชภัฏ แต่เราได้รับความร่วมมือโดยตลอด ตั้งแต่แรก จากอาจารย์ที่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งในการเตรียมวิทยากร ที่สำคัญที่สุดได้รับความอนุเคราะห์จากคุณหมอกะแส ชนวงษ์ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี มาบรรยายเกี่ยวกับเรื่องยุทธศาสตร์ของรัฐบาลสู่สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในเอกสารการจัดการประชุม เป็นเนื้อหาที่ดีเน้นการวิจัย เน้นแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องอุดมศึกษากับท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กันอย่างไรดีมาก

และจากการบรรยายของท่านนายกรัฐมนตรืเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ที่รอยัลแกรนด์ โดยเชิญผู้ที่จบปริญญาเอก ทั่วประเทศในสาขาวิทยาศาสตร์ ที่จบมาแล้วไม่เกิน 10 ปี เข้าร่วมประชุมและท่านให้แนวคิดหนึ่งว่า ผู้ที่จบระดับ ดร. ของบ้านเมืองเราเยอะ ทำการวิจัยก็เยอะ แต่การวิจัยไม่ได้เน้นการไปสู่การพัฒนาประเทศชาติเท่าไร ท่านกล่าวว่าทำอย่างไรจึงจะให้บรรดาผู้ที่จบ ดร. หันมาทำการวิจัยสู่บ้านเมือง

ครั้งที่ 3 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับความร่วมมือจากวิทยากรหลายท่าน เช่น Mr.Jeffrey Brown บรรยายเรื่อง Research Quality and Linkages between Research and the community และ ศาสตราจารย์สุธีวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ บรรยาย เรื่องผลกระทบของชุมชนไทยสู่การก้าวทันโลกอนาคต ซึ่งเป็นแนวคิดที่ทำให้เราเปิดโลกทัศน์จากวิทยากรภายนอก

สำหรับวันนี้ได้รับความกรุณาจาก Professor Dr.Gerald Kost บรรยายเรื่อง Formulating A Strategic Plan for University Research และได้รับความร่วมมือจาก คุณปราโมทย์ ร่วมสุข ประธานหอการค้าฝ่ายวิชาการ และผู้ตรวจราชการศรีวิการ์ เมฆวัชรชัยกุล ร่วมสนทนาในหัวข้อผลกระทบชุมชนไทยสู่ความก้าวหน้าโลกอนาคต

การจัดประชุมครั้งนี้ เราพยายามหาผู้ที่มีความรู้เรื่องท้องถิ่น เรื่องการวิจัยชี้ให้เห็นประเด็น สามารถที่จะเน้นการวิจัย เพื่อเป็นแนวคิดในการพัฒนางานวิจัยของระดับบัณฑิตศึกษา และมี วิทยากรชี้แนะเรื่องการวิจัยแบบมีส่วนร่วม หรือ PAR ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญในการทำงาน เพราะต่อไปนี้ การทำงานอะไร ต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายร่วมกัน เพื่อสร้างงานที่มีคุณภาพ

การประชุมในวันนี้ เป็นแนวคิดในการปฏิรูประบบการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ใหม่ ซึ่ง เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคลากรในชุมชน เพราะถ้าได้ตามวัตถุประสงค์ ของการที่เราคิดว่าการวิจัย งานที่เราจะทำใน 3 วัน จะดำเนินไปสู่ความสำเร็จ และสามารถใช่ ประโยชน์ได้จริง สุดท้ายขอขอบคุณท่านวิทยากรทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์กับสถาบันราชภัฏ ที่ร่วมกันพัฒนางานวิจัยของสถาบันราชภัฏ ที่มาชี้แนะให้พวกเรารับทราบว่าควรทำงานวิจัยอย่างไร และขอบคุณ คณะกรรมการผู้จัด อาจารย์ทุกท่าน นักศึกษา ผู้นำชุมชนที่ได้มาร่วมกันในวันนี้เพื่อพัฒนา ระบบการศึกษาของชาติ ขอให้การดำเนินการพัฒนาใน 3 วันนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอเปิดประชุม ณ บัดนี้ครับ

การบรรยายพิเศษ

เรื่อง “Formulating A Strategic Plan for University Research ”

ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย

ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ

ระหว่างวันที่ 17 – 19 มีนาคม 2547 ณ มณีจันทร์รีสอร์ท จังหวัดจันทบุรี

โดย

Professor Gerald Kost

การบรรยายพิเศษ

เรื่อง "Formulating A Strategic Plan for University Research"

ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย

ระดับบัณฑิตศึกษา ของสถาบันราชภัฏ

ระหว่างวันที่ 17 - 19 มีนาคม 2547 ณ มณีนันท์รีสอร์ท จังหวัดจันทบุรี

โดย

Professor Gerald Kost

(The first 15 minutes of the tape is all in Thai, and deals with introductions, and discussions concerning the project proposals that were approved. The keynote speaker, Dr. Gerald Kost from U.C.L.A. Davis, is then invited to come to the front and speak about the issues surrounding "How to Write a Successful Research Proposal." Dr. Gerald Kost then introduces himself and provides a little background before addressing the topic. The presentation relies on Powerpoint slides, and throughout the talk he continually refers to the slides that appear on the screen in front of the participants. The participants also have a Thai version of the presentation in booklet form.)

For Rajabhat to become a successful research university that will benefit the community and the economy a lot of successful research proposals must be approved and funded. In order to develop a successful research program, a mentoring system is essential as students are the lifeblood of research programs.

At U.C.L.A. there is no over-time teaching. Although this will be a painful transition, eliminating incentives for teaching so much is fundamental for transforming Rajabhat.

Faculty need to have seven or eight projects perpetually funded. This requires a lot of time, and a full-time commitment on the part of staff. At U.C.L.A. the average faculty member works 60 hours a week; for junior faculty the number is even higher.

A research university is based on the doctrine of "publish or perish." Papers with great impact and timeliness published in peer review journals count the most. Once again, this is not easy. It requires full-time effort. Creative thinking and original research establish leadership in the field. At U.C.L.A., if you do not become a recognized leader, you will not be promoted. Moreover, after seven years, you will lose your job.

Such a system is not meant to undervalue the importance of teaching. As the state funds U.C.L.A. to teach, teaching is essential, and faculty members are

held accountable for their teaching, judged by faculty and students. However, when research becomes a high priority, teaching often benefits as well. Through community oriented participatory action research projects, information is often generated that makes learning more meaningful because it benefits not just the learner but the community. In the sciences, research often leads to new products that benefit the economy as well as the teaching-learning environment.

Principles

Proven leadership motivate faculty to perform research. Each faculty member is evaluated every two years for fourteen years; then every three years for the remainder of his/her career. Each faculty member is required to write a minimum of two publications in peer review journals every year. This doesn't sound like a lot, but in fact it is a lot of work when you consider all the steps: getting your proposal approved, obtaining the necessary funding, doing the research, and then writing it up.

Need to switch incentives to promote research. If you don't pay staff to teach over-time, they won't; if you pay them to do research, they will. Rajabhat could, for example, score faculty members on the number of successful proposals they have as a basis for merit promotion.

Of course, there are some drawbacks, which must be considered: A research university requires intensive capital investment that will detract from the bachelor and master level programs. On the positive side, however, a research orientation inspires young students, and becomes the basis for mentoring. Research transforms the type of teaching to one that is more meaningful to society. Moreover, like companies that keep reinventing themselves every two years, change is necessary to avoid getting stuck in a rut.

Research proposals. Change the incentive system to recognize the importance of research. Support grad students who conduct research. Students are the life and soul of your research program.

How to write a successful research proposal.

- a) Follow the instructions of the funding agency precisely. This is the main reason why 29 of the 38 proposals were not accepted.
- b) Propose a realistic time line for completing the project. Use a GANT chart with calendar quarters and the milestones charted realistically. This is important as the people reviewing your proposals are usually experienced researchers who can easily determine whether you have set a realistic time frame or not.

Knowledge Vision. This is more abstract. Knowledge is first explicit: you read something, and understand it. Over time you accumulate a series of related facts. When you reach a point where the information becomes tacit, you internalize so that it becomes part of you. It becomes part of who you

are; part of your soul. This leads to creativity. It is creative persons who bring invention, innovation and success to the university.

The faculty here, I believe, wants to invent their own ideas and concepts and transfer them to industry, to the community, so that the solutions, the problem solving solutions, are specific to Thailand. I don't think anyone wants to perpetually import ideas from Australia, or the U.S., or U.K. or Japan. Nor do you want to export all the money when these countries come in, invest, and take their profits from Thailand. In fact, the whole reason for the transformation of the Rajabhat you have now to that of an intense research university would be to make Thailand and Thai people prosper.

Therefore, we need research leaders. Administrators must link research to community needs. That's crucial. Now, it's very difficult to change the role of an administrator, especially if there is a lot of power residing in the administrative element. At the University of California much of the power resides in the faculty and the faculty peer review system. This is essential. But one way here at Rajabhat to insure that the knowledge vision is transformed into tangible results that assist the community is to demonstrate the productivity of what you are going to do in the next four or five years. Believe me, the Ministry of Education and the leadership of the country will appreciate very much demonstrated, actual, objective productivity of this Rajabhat Institute.

Now, let's look at this model. I'd like to begin by emphasizing this pathway here: invention, innovation and learning by doing. We can borrow ideas, read papers, and develop explicit knowledge. In fact, a great deal of explicit knowledge of what is going on in the world is needed for doing research. It's absolutely essential that faculty members read the papers and the literature and view the works germane to their fields to build explicit fact based knowledge. But this knowledge must be internalized, so that when we share knowledge between two people that knowledge becomes passive; that is, part of your soul, your heart, your existence, your everyday life. We can do this by socializing. The learner works and acts with an expert. We do this by importing people from other countries to mentor students. (This is part of the R.G.J. PhD program. Instead of Thai students going overseas, the experts are imported here for a short time to mentor and assist students. This, of course, is the flip side of Thai students going overseas to study.) The point of this model is to highlight the necessity of a knowledge base that is internalized and shared among all members of a field. If the Rajabhat, for example, is going to get involved in Participatory Action Research, community oriented research there will have to be invention, innovation, and learning by doing, shared with this group so as to develop the appropriate knowledge base that will allow members to move forward.

Now, let me take a short break here to answer and questions you may have. Question: What is the priority? Teaching, Research, Service? Service, Teaching, Research? Research, Teaching, Service? Although your president may disagree with me, I say that research, teaching and service is the priority.

In the state of California the government funds us to teach, but it is the research that is the heart and soul of California. It's research that keeps the state going: creates the new products, the new companies, the new jobs, etcetera. Fortunately, once you have climbed the U.C. ladder and achieved tenure, the president can't fire me for opposing his views. This issue of tenure is a concept we need to talk about later. Basically, in the peer review system we have the highest priority goes to publishing papers and doing research.

(The next question dealt with the ways in which Rajabhat could strengthen its ties to the community. The speaker, whose background is in medicine and health care, offered several suggestions dealing with health care training programs, such as the need for more nurses in the Northeast and other provinces, the establishment of Centres of Excellence for Health Science.)

Looking through the topics covered by Rajabhat, there are several other areas that could be developed as community oriented professional tracks, and that is one of things I imagine you could put in your proposals. I would suggest that since you are all here this week that you change your agenda to brainstorm ideas that Rajabhat could put forward as successful proposals. You have advisers here from Chulalongkorn and Mahidon Universities who could assist you. Why not take advantage of them, and ask them: what are the specific focused center topics, the specific focused tracks that Rajabhats can develop in order to increase productivity related directly to the communities where they are located.

Now, if there are no other questions, let's move forward. Research requires research administration, and the university requires administrators to lead it. Now, I'm just going to emphasize a couple of points here. Obviously, there needs to be an appropriate infrastructure that will facilitate research. Faculty needs the time to conduct research, especially junior faculty. If a junior faculty member is hired and then offered over-time teaching for additional money, he will of course do the additional teaching to increase his salary. He will, of course, have no time left to conduct professional level research while mentoring so many students. It is crucial that administrators fix this problem; at least, provide start-up money of a two to five year term for junior and new faculty. At Chulalongkorn the start-up money is around 300,000 baht, and is primarily given so that student can publish the research already done as part of their PhD requirements. It is a mentor program; they need a mentor for this. These are specific action oriented items that your administrators at Rajabhat will need to solve as problem solvers, coordinators and team leaders. Don't forget that the 9 out of 38 who had successful proposals this time represent such leaders, and I would recommend drawing on them for their creative ideas. And that is the last point here: the design and funding schemes to inspire teams and mentors.

Now, let's move on to the research problems identified in the Daily News last March. Number one: inadequate knowledge bases in science and technology. Number two: lack of research planning, data and funding. Number three: little integration of fields. Number four: poor understanding of scope and redundant research (redundancy, of course, means many people

doing the same thing over without necessarily creating a truly new product). Five: no link between researcher and user of results; no follow-up, and no effective evaluation. The first problem – inadequate knowledge bases – relates to the explicit knowledge map shown in an earlier slide. The poor link between researcher and user of results relates exactly to the question you asked: how can Rajabhat substantially relay the proposals to community action and productivity.

Let's move on to the next principle, Building Blocks: your students, masters degree and PhD; your research fellows; centres and your network. Once again, just to emphasize a couple of key points. Programs like the Royal Golden Jubilee Program fund PhD students. These are the people doing the hard work. And this is often where the creative new ideas come from. Rajabhat needs to fund these young people. I also imagine that you need to administratively start these PhD programs. What have I already would be a successful criteria for funding an R.G.J. Program? Peer reviewed papers published in respected international journals. So again, we are developing a sequence of things that needs to happen. Administratively, the leaders of Rajabhat, in addition to developing a good mission statement, need to develop five and ten years plans on how to accomplish these things.

Let's talk a little more about the Royal Golden Jubilee Program. A student who wishes to qualify for this programs needs a TOEFL score of 500 or more. A student who is appointed and approved for R.G.J. program funding automatically becomes eligible as a candidate for a Fulbright Grant to go to the United States. However, the TOEFL requirement for a Fulbright is 550. The point here is simply this. Since your research literature, often your proposals and your translation of proposals, and your relationships with network mentors abroad will be in English, Rajabhat needs to make sure it has an very good program in place for training students at all levels and faculty in the English language.

Looking at the next principle, learn by doing, broaden knowledge, and insure that explicit knowledge becomes tacit. With a clearly defined vision, your PhD students as they go abroad, work with mentors, and do productive research, broaden the university's knowledge base, and by so doing assist industry and community development. For example, Roch Diagnostics wants to start experimental community implementation of point of care testing devices to manage diabetes. Projects like this, which are community oriented and have targets of improving Thai health care, could become collaborative efforts between Rajabhat and industry.

Next, as 95% of research nowadays is via computer and the world wide web, it is essential that Rajabhats have state-of-the-art networks and faculty have the skills to use this important resource.

Moving to the next point, Rajabhats need to create a policy manual that clearly defines the peer review system for tenure and promotion. At UCLA, anonymous committees meet to determine the fate of their colleagues. Each staff must chair one or two of these committees each year. Major promotions

also require external evaluators drawn from the ranks of experts in the field from around the world.

Distribution of Resources by Peer Decision. Local committees distribute funding for research based on the principle of "success supports success". Those that are good at doing research, and have a proven track record regarding proposal writing, research publication, and favorable reviews, are the ones who are repeatedly supported. The 9 out of 38 proposals that were approved, for example, should have their funding extended for the next two to three years, as they have demonstrated success.

Those that can't do research, do more teaching. That's the trade-off: if you're a good researcher, you don't have to be a perfect teacher. It's difficult for people to do research at Chulalongkorn because there's no break from teaching.

In sum, time, effort and money all nurture a major research university.

Personal Recommendations:

1. Design areas of strength and support financially. Specific participatory action research or community-oriented product research should be used to take some of Rajabhat's existing main themes and strengthen and focus them.
2. Workshops where experts train staff how to write successful research proposals should be conducted.
3. Develop new sources of funding and develop and support teams by offering accountable activity based incentives. Build a strong national network across the country.

Question: How do we measure, assess and judge the quality of research work?

Answer: Foremost, creative product and publications in peer review journals. Not necessarily the number of publications, but the quality. Is the work seminal? Does it create something new? Is the paper cited again and again by other researchers?

To become an Associate of full professor at UCLA at least five experts in the field from elsewhere in the world must send supporting letters, endorsing the candidate's contributions to the field. If someone on a tenured track has not produced notable research within six years, he or she is asked to leave the university. The evaluators look very seriously at those external letters.

This system is never a problem for outstanding faculty members. They shine. The problem arises for those that are not so notable. That's why there is an internal administrative evaluation every two years, because it wouldn't be fair to wait until the seventh year to fire someone. At the end of four years there is a major "how can we help you" evaluation. At that time the quality of research is scrutinized very carefully. A letter to the faculty member is sent to

him or her, recommending what steps need to be taken in order to survive the major seventh year evaluation.

Applied to Rajabhat, for the junior staff, at the end of four years, look for those with successful proposals, mentored students, and productive projects already underway, and then help those faculty members with extra funding.

Question: How do we budget for research projects?

Answer: Rajabhat needs to invite others to come to the university to deal specifically with this issue, as careful budgeting is crucial when submitting proposals. This is often the first place funders look when scrutinizing a proposal. The budget shows how well the person has thought out the proposal.

As most funding comes from the government, people should also prepare for economic downturns. When the economy slows or goes into a recession, research is always the first place targeted for cutbacks. Rajabhat, therefore, needs to develop other funding sources besides the government.

Writing a Research Proposal

(During Dr. Gerald Kost's presentation, he continually referred to a hand-out, translated into Thai, that the participants had in front of them.)

As you can see, here's an outline of a typical research proposal. It includes: goals, objectives, your background, preliminary results, research methods, and son on.

I'd like to summarize a couple of points that were made before: a successful proposal must have an appropriate budget and time line. There should be a long-term goal. We look very carefully to see if faculty are sticking to one long-term goal, developing leadership in that area and developing a new field of knowledge. A particular proposal, on the other hand, will have specific aims, short-term targets, limited to four or five of these. In the current scientific fields, it's necessary that research be hypothesis based; that you test your ideas formulated in terms of a hypothesis.

In order to write a successful proposal, the faculty member has to be able to embed figures and tables, and work fully with Microsoft Word, PowerPoint, graphics, jpeg files and other such computer applications. It's essential, therefore, that each faculty member have a laptop, and that they be trained in these kind of computer techniques. Each campus at U.C.L.A. has a training unit, perpetually teaching students, grad students and faculty on how to use computers.

Of course, the faculty member should have already published papers related to the research before submitting a proposal. If you have not already published work in peer-reviewed journals, you need to really get busy. If you have no original preliminary results or pilot data, it is absolutely impossible to get funding. We call such proposals "pie in the sky"; that is they are little more than fanciful or wishful thinking, and will never get approved or endorsed.

The proposal also requires a two-page summary, a C-V, if the research involves human research. Such proposals must be approved by an ethics committee.

You also need to include the names and duties of the studies who will assist you. Remember, they are your chief resource.

As I understand it, you are going to be doing this all week in groups of three or four, so you can network and use a team approach to share resources and develop your proposals. And with that, I'll conclude. Thank you very much for your patience this morning.
